

Selma Lagerlöf

CARTEA DE CRĂCIUN

Traducere de
Liliana Donose Samuelsson

Ilustrații de
Ilon Wikland

HUMANITAS

CARTEA DE CRĂCIUN

Accastă carte a apărut cu sprijinul Kulturrådet –
The Swedish Arts Council (Consiliul Artelor din Suedia).

Selma Ottiliana Lovisa Lagerlöf (20 noiembrie 1858, Mårbacka, regiunea Värmland, Suedia – 16 martie 1940, Mårbacka), supranumită regina literaturii suedeze, a fost prima femeie care a primit Premiul Nobel pentru Literatură (1909) și prima femeie în Academia Suedeză (1914). Încă de la 15 ani și-a propus să devină scriitoare. În 1881 a plecat la Stockholm, unde a urmat cursurile unui liceu de fete, apoi școala pedagogică. Din 1885 până în 1895 a fost învățătoare la școala de fete din Landskrona. În această perioadă a scris *Gösta Berlings saga* (1891; *Povestea lui Gösta Berling*), care, după o primire destul de rece în Suedia, a ajuns să se bucure de succes în urma traducerii în dancză. Faima cucerită a ajutat-o să obțină o bursă și să călătorească (în Italia, Palestina), adunând astfel material pentru viitoarele cărți, printre care *Antikrists mirakler* (1897; *Minunile Anticristului*) și *Jerusalem* (1901; *Ierusalim*). În 1904 a publicat *Kristuslegender* (*Legende despre Isus*), care s-au bucurat de succes și continuă să fie reeditate în perioada Crăciunului. Și-a cucerit renumele internațional în primul rând datorită romanului în două volume *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige* (1907; *Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia*), tradus în șaiszeci de limbi. Extraordinarul talent de povestitoare pe care l-a dovedit în numeroase nuvele sau romane o înrudește, prin stil, cu scriitorul dancz Hans Christian Andersen.

Selma Lagerlöf

CARTEA DE CRĂCIUN

Selecția textelor și traducere din suedeză de
Liliana Donose Samuelsson

Ilustrații de
Ilon Wikland

HUMANITAS
junior

Redactor: Mona Antohi
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Corina Roncea, Carmen Petrescu

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

Copyright ilustrații © Ilon Wikland

© HUMANITAS, 2011, pentru prezenta versiune românească

ISBN 978-973-50-3328-6
Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723 684 194

Notă asupra ediției

Povestirile acestei ediții în limba română au fost culese din următoarele volume:

Kristuslegender, Albert Bonniers Förlag, Stockholm, 1904 („Noaptea sfântă“, „Viziunea împăratului“, „Fântâna Magilor“, „Fuga în Egipt“, „Mărăcinarul cu gât roșu“, „Dumnezeu și Sfântul Petru“)

Julberättelser, Albert Bonniers Förlag, Stockholm, 1938 („Prințesa din Babilon“, „Pacea Domnului“, „Dimineata de Crăciun“, „Craniul“, „Cele șapte păcate de moarte“, „Cursa de șoareci“)

Från skilda tider (vol. 2), Albert Bonniers Förlag, Stockholm, 1945 („Cartea de Crăciun“)

Liliana Donose Samuelsson

Cartea
de Crăciun

Suntem în seara de ajun. Stăm cu toții la masa întinsă din Mårbaka. Tata la un capăt al mesei, mama la celălalt.

E și unchiul Wachenfeldt – el are locul de onoare lângă tata, la dreapta lui. Apoi, mătușa Lovisa, Daniel, Anna, Gerda și cu mine. Eu și Gerda stăm ca întotdeauna de-o parte și de alta a mamei, fiindcă suntem cele mai mici. Revăd totul cu ochii minții.

S-au servit deja și peștele desărat, pregătit la cuptor, și budinca de orez, și foietajele. S-au strâns farfuriile, lingurile, cuțitele și furculițele, dar nu și fața de masă, nici cele două lumânări duble, făcute în casă, care ard încă în sfeștnice. În jurul lor mai sunt solnița, zaharnița, oliviera și o carafă mare din argint, plină până sus cu bere de Crăciun. Așadar, am terminat de mâncat și ar trebui să ne sculăm de la masă, dar nu, rămânem pe locurile noastre și așteptăm împărțirea darurilor.

Nicăieri prin împrejurimi nu se împart darurile de Crăciun la masă, după budinca de orez. Dar asta-i

un obicei vechi la Mårbacka, și nouă așa ne place. Nimic nu se compară cu așteptarea asta, oră de oră, toată seara Ajunului, când știi că urmează lucrul cel mai minunat. Pentru noi, timpul trece încet, foarte încet, dar suntem siguri că ceilalți copii, care și-au primit deja darurile la ora șapte sau opt, n-au simțit chiar atâta plăcere ca noi acum, când a sosit, în fine, momentul mult așteptat.

Ochii ne strălucesc, obrajii ne sunt îmbujorați și mâinile ne tremură când se deschide ușa și intră cele două slujnice deghizate în țapi*, cărând din greu până la scaunul mamei două coșuri mari, pline cu pachete.

După aceea, mama ridică fără mare grabă pachet după pachet. Citește numele destinatarului, descifrează anevoie dedicația în versuri și trimite apoi pachetele din mână în mână.

Primele secunde, atâta cât ne trebuie să rupem sigiliul și hârtia, aproape că nu scoatem nici un sunet. Dar îndată se aude strigătul încântat al fiecăruia. Și pe urmă, vorbim, râdem, privim atent dedicațiile, ne comparăm darurile și nu ne mai încăpem în piele de bucurie.

* În Suedia, țapul de paie, de diferite dimensiuni, este o decorațiune tradițională de Crăciun. Are origini păgâne, simbolizând forțele fertilității și spiritele vegetației. În trecut, darurile de Crăciun puteau fi împărțite de persoane deghizate în țapi. (N.t.)

De Ajunul la care mă gândesc acum, tocmai împlinisem zece ani. Aștept acolo la masă, nemai-pomenit de încordată. Știu bine, foarte bine, ce-mi doresc. Nu materiale frumoase de rochii, sau dantelării, sau broșe, sau patine, sau pungi cu bomboane. Altceva, cu totul altceva. De-ar da Domnul să fi avut careva ideea să-mi ofere exact ce vreau eu!

Din primul pachet pe care-l desfac iese la iveală o cutie de lucru, și pricep imediat că-i de la mama. Are o mulțime de mici compartimente, în care a pus un pachetel cu ace de cusut, un ghem de lână de stopat, o jurubiță de mătase neagră, ceară și ață. Mama vrea, desigur, să nu uit c-ar trebui să-mi dau silința să fiu mai bună la cusut, în loc să mă gândesc tot timpul la citit.

De la Anna primesc o perniță brodată pentru acele de cusut, extraordinar de frumoasă, care intră perfect într-unul din compartimentele cutiei de lucru. Mătușa Lovisa îmi dă un degetar din argint, și Gerda un tipar cu litere brodate, ca să-mi pot însemna ciorapii și batistele.

Aline și Emma Laurell au plecat acasă la Karlstad, dar tot s-au gândit la mine și la ceilalți, și ne-au pregătit daruri. De la Aline primesc o foarfecă pentru brodat, pusă într-un toc pe care l-a făcut chiar ea dintr-un clește de homar și o bucată de mătase. Și de la Emma, un arici micuț din lână roșie, cu țepi din ace cu gămălie.

Toate darurile astea sunt teribil de drăguțe, dar încep să mă neliniștesc. Enorm de multe lucruri pentru cusut. Ce-ar fi chiar să nu primesc ce vreau eu!

Uite, vreau să vă mai spun că la Mårbacka regula e că în seara de Crăciun, când mergem la culcare, avem voie să tragem o măsuță lângă pat, să aprindem acolo o lumânare și pe urmă, lungiți sub plapumă, să citim cât ne poștește inima. Asta-i cea mai grozavă dintre toate plăcerile Crăciunului. Ce poate fi mai plăcut decât să stai în pat cu o carte interesantă primită în dar de Crăciun, o carte pe care n-ai mai văzut-o niciodată și de care nici ceilalți din casă n-au auzit, și să știi că ai voie să citești pagină după pagină până ți se închid ochii? Dar ce-am să fac în noaptea asta de Crăciun dacă nu primesc nici o carte?

La asta mă gândesc eu în timp ce deschid toate pachetele cu lucruri de cusut. Simt că-mi ard urechile și că-i vorba de un complot. Ce-ar fi să nu primesc nici o carte!

Daniel îmi dă un ac de croșetat, elegant, din os, Johan un mosorel drăguț pentru resturile de ață, și ultimul pachet e unul mare de la tata. E un gherghef pe care l-a comandat la tâmplarul acela iscusit din Askersby. Ghergheful, spune tata, e aidoma celui la care lucra sora lui când erau copii.

— Ce croitoreasă grozavă o să fii, cu toate lucrurile astea frumoase pe care le-ai primit, spune mama.

Ceilalți râd de nu mai pot. Se vede limpede pe mine că nu sunt prea încântată de darurile pe care

mi le-au dat, iar ei își închipuie cu siguranță că mi-au tras o păcăleală zdravănă.

Împărțirea darurilor se apropie de sfârșit și tot ce era de primit, am primit. N-am la ce să mai sper.

Mătușa Lovisa a primit un roman și două almanahuri – *Svea* și *Nornan* – și o să-mi vină și mie rândul să le citesc, dar mai întâi trebuie să le termine mătușa. Ei, asta e, nu-i ușor să te arăți vesel și mulțumit.

Când mama ridică ultimul pachet din coș, văd eu după cum arată, e o carte. Bineînțeles că nu-i pentru mine. Parcă s-au vorbit cu toții să nu capăt nici o carte.

Cu toate astea, pachetul îmi e adresat mie, și când îmi ajunge în mână simt imediat că este o carte. Mă fac toată roșie de bucurie și, nerăbdătoare, strig în gura mare să-mi dea cineva o foarfecă și tai sforicelele. Rup hârtia în mare viteză și-mi apare în fața ochilor o cărticică neînchipuit de frumoasă – o carte de povești. Înțeleg asta după imaginile de pe copertă.

Simt că toată lumea din jurul mesei e cu ochii pe mine. Știu ei, de bună seamă, că e darul cel mai iubit din toate câte am căpătat, singurul de care mă bucur cel mai mult.

— Ce carte ai primit? întreabă Daniel aplecându-se peste umărul meu.

Deschid cartea la pagina cu titlul și înțepenesc. Mă uit fix și nu pricep nici un cuvânt.

— Ia să văd! zice Daniel și citește: *Nouveaux contes de fées pour les petits enfants par Mme la comtesse de Ségur.*

Daniel închide cartea și mi-o dă înapoi.

— E o carte de povești în franceză, spune el. Acum o să ai cu ce să te distrezi.

Până acum, am făcut franceza un semestru cu Aline Laurell, dar acum, când iau cartea în mână și o răsfoiesc, nu înțeleg o iotă.

Să primesc o carte în franceză e aproape mai rău decât să nu primesc nici una. Încerc să-mi stăpânesc lacrimile. Dar din fericire descopăr o ilustrație pe una dintre paginile din interiorul cărții.

O prințesă încântătoare stă într-o șaretă trasă de doi struți. Pe unul din ei călărește un paj cu blazon brodat pe haină și pălărie cu pene. Prințesa are mâneci bufante și jabou. Struții au panașe înalte și hamurile sunt făcute din lanțuri late de aur. Totul e de o frumusețe fără seamăn.

Răsfoiesc mai departe și dau peste o bogăție de ilustrații cu prințese mândre, regi falnici, cavaleri înarmați, zâne minunate, vrăjitoare hidoase și palate fantastice – o minunăție.

Toată noaptea de Crăciun stau în pat și privesc imaginile din carte, mai ales pe cea dintâi, cu struții. Mă distrez așa multe ore în șir.

În prima zi de Crăciun, după ce ne întoarcem de la utrenie, îmi scot un mic dicționar francez și mă apuc de învățat.

E greu. N-am făcut franceza decât după metoda Grönlund. Dacă în poveștile astea s-ar vorbi de „pălăria mică a omului mare” sau de „umbrela verde a

bunului tâmplar“, atunci aş înţelege, dar cum să fac faţă unui text lung în franceză?

Cartea începe așa: *Il était une fois un roi*. Ce înseamnă asta? Mi-a luat cu siguranță o oră să pricep că se traduce cu: „A fost odată un rege.“

Dar desenele mă captivează. Trebuie neapărat să aflu despre ce e vorba. Încerc să ghicesc, caut în dicționar și avansez rând după rând.

Când se termină vacanța de Crăciun, constat că frumoasa cărtică de povești m-a învățat mai multă franceză decât ar fi reușit Aline Laurell și metoda Grönlund în câțiva ani de zile.

Fuga în Egipt

Cu mulți, mulți ani în urmă, creștea un palmier nemaipomenit de bătrân și nemaipomenit de înalt într-un deșert îndepărtat din Orient. Toți cei care străbăteau deșertul se opreau să-l privească, pentru că era mai mare decât alți palmieri și se zicea că, fără îndoială, avea să crească mai înalt decât obeliscurile și piramidele.

De unde stătea el acolo în singurătatea lui contemplând deșertul, palmierul văzu într-o bună zi ceva atât de neașteptat, încât uriașa coroană începu să i se lege înaintea și-napoi pe tulpina lui îngustă. Se zăreau la orizont doi oameni intrând singuri în deșert. Încă se aflau la distanța la care cămilele se văd ca niște furnicuțe, dar aceștia erau fără îndoială doi oameni. Și erau doi străini, pentru că palmierul îi cunoștea bine pe oamenii deșertului; un bărbat și o femeie, fără călăuză, fără animal de povară, fără cort și fără burduf cu apă.

„E limpede“, își zise palmierul „că aceștia doi au venit aici ca să moară“.

Palmierul aruncă priviri iuți de jur împrejur.

„Mă mir că leii n-au ieșit încă să înhațe prada asta. Chiar că nu văd nici unul în mișcare. Nici pe tâlharii deșertului nu-i văd. Dar vin ei.“

Palmierul era sigur că moartea îi pândea din șapte părți. „Leii o să-i înghită, șerpii o să-i muște, setea o să-i usuce, furtuna de nisip o să-i îngroape, tâlharii o să-i doboare, arșița soarelui o să-i pârjolească, frica o să-i nimicească.“

Căută să-și îndrepte gândurile aiurea. Soarta oamenilor ăstora îl întrista. Dar nu era nimic nou pe imensa întindere pustie de sub el la care să nu fi cugetat deja în ultima mie de ani. Nimic care să-i mai atragă atenția. Tot la cei doi călători se gândea.

„Păzi-i-ar Domnul de secetă și furtună“, își spuse palmierul, numindu-i pe cei mai aprigi dușmani ai vieții, „ce poartă femeia asta în brațe? Cred că nebunii ăștia au cu ei și-un copilaș!“

Palmierul, ca mai toți bătrânii, vedea bine la distanță, și avea deplină dreptate. Femeia ducea în brațe un copil care dormea sprijinindu-și capul pe umărul ei.

„Copilul ăsta nici măcar n-are destule haine pe el“, spuse palmierul. „Văd că mama și-a ridicat fota ca să-l acopere. Cred că l-a luat grabnic din pat și a fugit cu el. Acum înțeleg eu: oamenii ăștia sunt pribegi. Dar nebuni tot sunt“, își mai spuse palmierul. „Dacă n-au un înger care să-i păzească, mai bine

ar fi îndurat chiar și cel mai mare rău de la dușmanii lor, decât s-o pornească în deșert.

Îmi închipui eu cum s-au petrecut lucrurile. Bărbatul își vedea de treaba lui, copilul dormea în leagăn, femeia pleca după apă. Și nici n-a făcut doi pași în afara casei, că i-a și văzut năvălind pe dușmani. S-a repezit în casă, și-a tras în grabă copilul din pat, i-a strigat bărbatului s-o urmeze și-au luat-o la fugă. Au pribegit apoi vreo câteva zile, și sigur că nu s-au odihnit o clipă. Da, așa trebuie să se fi întâmplat, dar eu tot spun că dacă nu-i păzește un înger...

Sunt încă atât de înfricoșați, că nu simt nici oste-neala, nici alte suferințe, dar văd eu cum le lucesc ochii de sete. Știu prea bine cum arată un chip de om însetat..."

Când palmierul se gândi la sete, îl străbătu un freamăt de-a lungul tulpinii și nenumăratele frun-zulițe ale fiecărei foi se încolăciră de parcă ar fi fost ținute la foc.

„Dacă aș fi om“, își spuse palmierul, „nu m-aș încu-meta să pătrund în deșert. Mare curaj pe cel care vine aici și n-are rădăcini până jos, la firele de apă care nu seacă niciodată. Aici poate fi primejdios și pentru palmieri. Chiar și pentru un palmier ca mine.

Dacă aș putea să le dau un sfat, le-aș spune să facă imediat cale-ntoarsă. Oricare le-ar fi dușmanii, n-ar putea să fie mai cruzi decât deșertul. Ei poate cred că-i ușor de trăit în deșert. Dar știu eu, și mie mi-a

fost uneori greu să rămân în viață. Mi-aduc aminte că odată, în tinerețe, s-a dezlănțuit o furtună strașnică și m-am trezit acoperit de un munte de nisip. Puțin mi-a lipsit să nu mă sufoc. Dacă mi-ar fi fost scris să mor, chiar că mi-ar fi sosit atunci ceasul.“

Palmierul cugeta mai departe cu voce tare, așa cum fac de obicei bătrânii singuratici.

„Aud un susur minunat și melodios străbătându-mi coroana“, spuse palmierul. „Cred c-au început să-mi tremure toate frunzulițele. Nu știu ce mă tulbură atât de tare când îi văd pe acești bieți străini. Dar femeia asta disperată este nemaipomenit de încântătoare în deznădejdea ei. Îmi amintește lucrul cel mai minunat pe care l-am trăit vreodată.“

Și în timp ce frunzele se legănau în ritmul acelei melodii abia șoptite, palmierul își aminti că odată, cu foarte mult timp în urmă, se opriseră în oază doi oameni străluciți: regina din Saba și înțeleptul rege Solomon. Frumoasa regină urma să se întoarcă în țara ei, regele Solomon o însoțise pe drum, și acum venise momentul despărțirii. „În amintirea acestei clipe“, spusese regina, „pun acum în pământ sămburele acesta de curmal, și vreau ca din el să crească un palmier care să se înalțe și să trăiască până ce va veni în Iudeea un rege mai mare decât Solomon“. Și după ce rostise aceste vorbe, regina înfipsese sămburele în pământ și-l udase cu lacrimi.

„Cum de mă gândesc eu la asta tocmai azi?“ spuse palmierul. „Să fie oare femeia asta atât de minunată,

încât să-mi amintească de cea mai încântătoare dintre regine, cea ale cărei vorbe au făcut să prind viață și să trăiesc până în ziua de azi? Aud tot mai limpede susurul frunzelor, și-mi pare tânguie ca un bocet. Ca și cum ar prevesti că peste scurt timp se va stinge o viață. Bine că știu că nu-i vorba despre mine, fiindcă eu sunt nemuritor.“

Palmierul era sigur că susurul frunzelor anunța sfârșitul celor doi călători singuratici. Fără îndoială că și ei se credeau în pragul morții. Se văzu asta pe chipul lor când dădură peste un schelet de cămilă la marginea drumului. Se văzu și în privirile pe care le aruncară după niște vulturi care tocmai treceau în zbor. Nu putea să fie altfel. Trebuiau să piară.

Observaseră palmierul și oaza și se grăbeau într-acele după apă. Dar când, în fine, ajunseră, se prăbușiră disperați, fiindcă apa secase. Femeia își culcă istovită copilul pe jos și, plângând, se așează la marginea fântânii. Bărbatul se așează și el lângă ea și bătea cu amândoi pumnii în pământul uscat. Palmierul îi auzea cum își spuneau că vor muri.

Anzi de asemenea că regele Irod poruncise să fie omorâți toți copiii de doi sau trei ani, de teamă că se născuse marele și mult-așteptatul rege al Iudeii.

„Susurul e tot mai puternic prin frunze“, își spuse palmierul. „Sărmanii pribegi o să-și vadă acuși-acuși sfârșitul.“ Palmierul simțea că și deșertul îi înfricoșa. Bărbatul zise că ar fi fost mai bine să rămână acasă

și să se lupte cu soldații decât s-o ia la fugă în deșert. Zicea că atunci moartea le-ar fi fost mai ușoară.

— Dumnezeu o să ne-ajute, spuse femeia.

— Suntem singuri printre fiare și șerpi, zise bărbatul. N-avem de mâncare, n-avem apă de băut. Cum să ne poată ajuta Dumnezeu?

Își sfâșie hainele de disperare și își lipi fața de pământ. Se simțea neputincios, ca un om rănit de moarte, în inimă. Femeia ședea cu spatele drept și mâinile împreunate pe genunchi. Dar în privirile pe care le arunca peste întinderea deșertului se citea o tristețe fără margini.

Palmierul auzea cum sunetul tânguitor al frunzelor se întetea. Poate că și femeia îl auzea, fiindcă își ridică ochii spre coroana copacului. Și în aceeași clipă, fără măcar să-și dea seama, brațele i se ridicară și ele ca de la sine.

— Uite, curmale, curmale! strigă femeia.

Era atâta poftă în glasul ei, că bătrânul palmier ar fi vrut să nu fie mai înalt decât grozama, și curmalele să fie la fel de ușor de cules ca măceșele. Palmierul știa că îi era plină coroana de ciorchini de curmale, dar cum să poată oamenii ajunge la înălțimea aceea amețitoare?

Bărbatul văzuse deja cât de sus atârnav curmalele. Nu-și ridică privirea și o rugă pe soție să nu tânjească la ceva imposibil. Dar copilul, care abia învăța să se țină pe picioare și mergea de colo-colo cu pași mici,

nesiguri, jucându-se cu bețișoare și fire de paie, auzi strigătul mamei.

Micuțul se miră că maică-sa nu poate să capete orice-și dorește. De cum se vorbi de curmale, privi și el îndelung în sus. Își frământa căpșorul cum să dea jos curmalele. Parcă și fruntea i se încrețise ușor sub buclele-i galbene. Și deodată i se așternu pe față un zâmbet. Găsise mijlocul. Se apropie de palmier, îl mângâie cu mânuța și spuse cu glasul lui subțire de copilaș:

— Palmierule, apleacă-te! Palmierule, apleacă-te!

Dar ce se întâmpla, ce se întâmpla? Frunzele palmierului foșneau acum de parcă s-ar fi abătut asupra lor un uragan, și prin trunchiul său lung urcau valuri de fiori. Atunci palmierul pricepu că micuțul avea puteri nemaipomenite. Nu i se putea împotrivi.

Își aplecă trunchiul și făcu o plecăciune înaintea copilului, așa cum fac oamenii plecăciuni înaintea prinților. Și trunchiul i se arcui atât de tare, că ajunse jos de tot, iar coroana cu frunzele tremurânde coborî atât de mult, că acum mătura nisipul deșertului.

Copilul nu părea nici îngrozit, nici mirat. Scotea strigăte de bucurie și culegea ciorchine după ciorchine din coroana bătrânului palmier.

După ce luă destule curmale și copacul era încă aplecat la pământ, copilașul îl mângâie din nou și-i spuse cu multă dulceață în glas:

— Palmierule, ridică-te! Palmierule, ridică-te!

Și uriașul palmier își îndreptă încet și plin de respect trunchiul mlădios, în timp ce frunzele scoteau sunete de harpă.

„Acum știu pentru cine cântă frunzele dansul morții“, își spuse palmierul după ce-și îndreptă din nou falnicul trunchi. „Nu pentru oamenii ăștia.“

Dar bărbatul și femeia, în genuncheați, îi aduceau laude lui Dumnezeu.

— Ne-ai văzut groaza și ne-ai luat-o cu mâna. Puternic ești tu, care apleci trunchiul palmierului ca pe un fir de trestie. De care dușmani ne mai poate fi teamă acum, când puterea ta ne ocrotește?

După un timp, când a trecut prin deșert o caravană, călătorii au băgat de seamă că toată coroana palmierului se veștejise.

— Cum vine asta? zise unul dintre ei. Palmierul ăsta nu trebuia să moară până ce nu i se arăta un rege mai mare decât Solomon.

— Poate l-o fi văzut, spuse un altul.

Dumnezeu
și Sfântul Petru

Toate acestea s-au petrecut când Dumnezeu și Sfântul Petru ajunseseră de puțin timp în rai, după ce înfruntaseră ani și ani de urgie, cutreierând pământul.

Se înțelege că era prilej de mare bucurie pentru Sfântul Petru. Altceva era să șezi pe un munte în rai și să privești lumea întreagă, în loc să umbli din poartă în poartă ca un cerșetor. Altceva era să te plimbi în grădinile raiului și să nu mai trebuiască să bați pământul în lung și-n lat, fără să știi dacă o să ai unde pune capul într-o noapte furtunoasă sau dacă o să fii nevoit să mergi mai departe prin frig și întuneric.

Și cum să nu pricepem cât de mare i-a fost bucuria că ajunseseră în fine acolo unde trebuia după o astfel de călătorie! Sfântul Petru nu fusese tot timpul sigur că lucrurile se vor sfârși cu bine. Nu izbutise întotdeauna să scape de îndoieli și de neliniști, fiindcă, bietul de el, nu prea înțelegea de ce trebuiseră să întâmpine atâtea greutăți, dacă Dumnezeu era stăpân peste lumea întreagă.

Dar acum nu avea ce să-și mai dorească. Și atunci, se înțelege că se bucura.

Chiar așa, Sfântul Petru râdea acum cu poftă gândindu-se la toate necazurile pe care le îndurase alături de Dumnezeu și cu cât de puțin trebuiseră să se mulțumească.

Odată, când îi era atât de groaznic de greu, încât nu credea c-o să mai poată îndura, Dumnezeu l-a pus să urce cu el un munte înalt, dar nu i-a spus ce căutau acolo.

Înainte, cutreieraseră pe lângă orașele de la poalele muntelui și pe lângă palatele așezate ceva mai sus. Acum, trecuseră dincolo de gospodăriile țăranilor și colibele păstorilor și lăsaseră în urmă și ultima peșteră a pădurarului.

Ajunseseră, în fine, într-un loc unde muntele era sterp, fără verdeată, fără pomi, și unde un pustnic își ridicase o colibă ca să poată veni în ajutorul drumetilor rătăciți.

Străbătură apoi întinderile înzăpezite, unde-și făc marmotele somnul de iarnă, și ajunseră până la imensitatea sălbatică de gheață în pante abrupte, prăpăstioase, pe unde nici o capră de munte n-ar izbuti să se cațare.

Acolo sus, Dumnezeu găsi o mică pasăre cu pieptul roșu care căzuse moartă de ger și zăcea pe gheață. Dumnezeu a ridicat-o, a pus-o sub veșmântul său, la piept, și Sfântul Petru își amintea că se întrebase dacă botgrosul acela mic avea să le fie cina.

Cutreierară ei o bucată de vreme pe ghețari și Sfântului Petru i se părea că nu fusese niciodată mai aproape de împărăția morții ca atunci, fiindcă treceau printr-o pâclă neagră ca moartea și sufla un vânt rece tot ca moartea, și, după câte simțea el, nu era pic de viață în jur. Și când te gândești că nu străbătuseră mai mult de jumătate din munte!

Atunci, îl rugase pe Dumnezeu să facă amândoi cale-ntoarsă.

— Nu încă, spuse Dumnezeu, fiindcă vreau să-ți arăt ceva care o să-ți dea curaj să înduri toate nenorocirile.

Așadar, își continuară drumul prin pâclă și ger până ce dădură de un zid nemaipomenit de înalt, care-i împiedica să meargă mai departe.

— Zidul ăsta înconjoară muntele, spuse Dumnezeu, și nicăieri nu poți să treci peste el. Nici o ființă nu poate să vadă ce se află în spatele lui, fiindcă aici începe raiul, și de aici în sus, până în vârful muntelui, locuiesc morții binecuvântați.

Dar Sfântul Petru nu-și putuse ascunde neîncrederea.

— Acolo nu-i întuneric și ger ca aici, spuse Dumnezeu. Dimpotrivă, e vară și verdeată, și o lumină strălucitoare pe care-o dau sorii și stelele.

Dar Sfântul Petru tot nu-l putea crede pe Dumnezeu.

Atunci, Dumnezeu scoase păsărica găsită mai devreme pe gheață, se lăsă puțin pe spate și-i făcu vânt dincolo de zid, ca să nimerească în rai.

Și nu mică i-a fost Sfântului Petru mirarea auzind de îndată un ciripit triumfător, plin de bucurie, pentru că recunoscuse cântul botgrosului.

Se întoarce către Dumnezeu și-i spuse:

— Hai să ne ducem iar pe pământ și să-ndurăm tot ce e de îndurat, pentru că acum văd și eu că există un loc unde viața învinge moartea.

Așadar, coborâra de pe munte și luă rălătoria de la început.

Mulți ani după aceea, Sfântul Petru nu mai văzu nimic altceva din rai, dar dorul de ținutul din spatele zidului l-a urmărit tot timpul. Acum era în sfârșit acolo și nu mai trebuia să-i ducă dorul. Acum se putea înfrupta ziua întreagă din izvoarele tuturor desfătărilor, căci ele nu secau niciodată.

Dar nu trecură nici două săptămâni de când Sfântul Petru ajunsese în rai, că veni un înger, făcu șapte plecăciuni în fața tronului pe care ședea Dumnezeu și-i povesti că se abătuse o nenorocire asupra

Sfântului Petru. Nu mai voia nici să mănânce, nici să bea, și ochii i se înroșiseră ca după nopți întregi nedormite.

Auzind așa ceva, Dumnezeu se ridică și se duse să-l caute pe Sfântul Petru.

Îl găsi undeva departe, la o margine a raiului. Era lungit pe jos, atât de sleit de puteri, că nu mai putea sta în picioare, își sfâșiasse veșmintele și își pusese cenușă pe cap.

Văzându-l într-un asemenea hal de disperare, Dumnezeu se așază și el pe jos lângă Sfântul Petru și-i vorbi exact cum i-ar fi vorbit dacă încă ar mai fi colindat prin lumea jalnică de pe pământ.

— Oare ce te întristează atât de tare, Sfinte Petre? spuse Dumnezeu.

Dar Sfântul Petru era atât de copleșit de marele lui necaz, că n-avea putere să răspundă.

— Oare ce te întristează atât de tare, Sfinte Petre? întrebă încă o dată Dumnezeu.

Și când Dumnezeu repetă întrebarea, Sfântul Petru își scoase coroana de aur de pe cap și o aruncă la picioarele lui Dumnezeu, în semn că nu voia să mai aibă parte de cinstea și slava Domnului.

Dar Dumnezeu pricepu că Sfântul Petru era prea disperat și nu mai știa ce face, așa că nu se mânie pe el.

— Hai, spune-mi ce te chinuie, rosti el la fel de blând, dar cu și mai multă iubire în glas.

Sfântul Petru sări atunci în picioare, și Dumnezeu văzu că era nu numai disperat, ci și furios. Se apropie de Dumnezeu cu pumnii încheștiți și cu ochii scăpărând de mânie.

— Vreau să fiu eliberat din serviciul tău, spuse Sfântul Petru. Nu mai pot să stau nici măcar o zi în rai.

Dumnezeu căută să-l liniștească, așa cum mai făcuse de multe ori în trecut, când Sfântul Petru se învolbura peste măsură.

— Sigur că-ți voi da voie să pleci, îi zise el, dar mai întâi trebuie să-mi spui ce nu-ți este pe plac.

— Pot să-ți spun că mă așteptam la o răsplată mai bună, de vreme ce-am ținut laolaltă piept mizeriilor de-acolo de jos, de pe pământ, spuse Sfântul Petru.

Dumnezeu își dădea seama că sufletul Sfântului Petru era plin de amărăciune, și nu simțea mânie împotriva lui.

— Ți-am zis, ești liber să mergi oriunde vrei, spune-mi doar de unde atâta supărare.

În sfârșit, Sfântul Petru îi spuse lui Dumnezeu de ce era așa de nefericit.

— Aveam o mamă bătrână și a murit acum câteva zile.

— Acum știu ce te chinuie, zise Dumnezeu. Suferi pentru că mama ta n-a ajuns aici, în rai.

— Da, chiar așa, spuse Sfântul Petru, și în aceeași clipă îl doborî tristetea și începu să plângă cu suspine

și să se vaiete. Cred c-aș fi meritat să-i îngădui și ei să vină aici, mai adăugă el.

Când Dumnezeu află din ce pricină suferea Sfântul Petru, fu și el cuprins de supărare. Fiindcă mama Sfântului Petru nu fusese o ființă care să poată intra în împărăția cerurilor. Toată viața nu se gândise decât să adune bani, iar săracilor care se opreau la ușa ei nu le dăduse niciodată o para chioară sau o bucată de pâine. Dar Dumnezeu își dădea seama că Sfântului Petru îi era peste putință să înțeleagă că mama lui fusese prea zgârcită ca să poată căpăta mântuirea.

— Spune-mi, Sfinte Petre, cum poți să fii atât de sigur că mamei tale i-ar plăcea aici, la noi?

— Vezi? Spui asta numai pentru că nu vrei să-mi ascuți rugămintea, zise Sfântul Petru. Cui nu i-ar plăcea în rai?

— Cel care nu se bucură de bucuria altuia nu se poate simți bine în rai, zise Dumnezeu.

— Păi atunci mai sunt și alții care n-ar avea ce căuta aici, nu numai mama mea, spuse Sfântul Petru, și Dumnezeu pricepu că la el se gândea sfântul.

Pe Dumnezeu îl cuprinse o mare tristețe că suferința îl lovise atât de tare pe Sfântul Petru, încât nici nu mai știa ce spune. Așteptă în tăcere câteva clipe ca acesta să se pocăiască și să înțeleagă de ce mama lui nu-și avea locul în rai, dar el nu dădea înapoi.

Atunci Dumnezeu chemă un înger și-i porunci să coboare în iad și s-o aducă în rai pe mama Sfântului Petru.

— Lasă-mă și pe mine să văd cum o aduce, spuse Sfântul Petru.

Dumnezeu îl luă de mână, se suiră pe o stâncă înaltă și povârnită, și-i arătă că dacă se apleca doar puțin peste margine putea să vadă până în iad.

La început, când privi în jos, Sfântul Petru nu văzu nimic. Era ca și cum s-ar fi uitat într-o fântână, ca și cum sub el s-ar fi căscat o prăpastie fără fund.

Pe urmă, îl zări mai întâi pe înger, care pornise deja în hău. Sfântul Petru văzu cum îngerul o lua în jos repede-repede și fără teamă prin negura aceea înspăimântătoare, cu aripile doar puțin desfăcute, ca să nu coboare cu prea mare viteză.

Dar după ce i se mai obișnuiră ochii cu întunericul, Sfântul Petru începu să deslușească tot mai multe lucruri. Mai întâi văzu că raiul era așezat pe un vulcan, în jurul unui crater foarte larg, și acolo jos, pe fundul craterului, se găseau cei osândiți la chinurile iadului. Vedea cum îngerul cobora și cobora și tot nu mai ajungea la fund. Îl îngrozea cât de mare era distanța.

— Nu vreau decât să mai poată zbura înapoi și s-o aducă pe mama.

Dumnezeu se uită la Sfântul Petru cu ochi mari, triști, și spuse:

— Nu există greutate pe care îngerul meu să n-o poată ridica.

Atât de adânc era hăul, că nici o rază de soare nu pătrundea până acolo. Totul era doar o beznă

ca păcura. Dar zburând îngerul răspândise parcă puțină limpezime și lumină, așa că Sfântul Petru putu să deslușească întru câtva cum arăta locul acela.

Era o pustietate stâncoasă, nesfârșită și neagră. Pietrele erau colțuroase, ascuțite, și printre ele luceau băltoace de apă noroioasă. Nici un fir de iarbă, nici un copac, nici un semn de viață. Dar peste tot se vedea cum morții blestemați atârnavă pe stâncile acelea ascuțite. Se cățăraseră în speranța c-ar putea să-și facă vânt și să se salte în afara craterului, dar văzând că nu era chip să iasă la liman rămăseseră acolo, împietriți de deznădejde.

Sfântul Petru văzu că unii ședeau sau zăceau cu brațele întinse într-o nesfârșită rugă, privind în sus. Alții își acoperiseră ochii cu mâinile, ca să nu mai vadă nenorocirea fără de scăpare din jur. Stăteau cu toții neclintiți, nu era unul să mai poată face vreo mișcare. Alții zăceau încremeniți în ochiurile de apă mlăștinoasă, și nici măcar nu încercau să se ridice.

Lucrul cel mai înfiorător era numărul imens al blestemaților. Parcă tot fundul craterului nu era altceva decât trupuri și capete.

Și pe Sfântul Petru îl cuprinse o nouă neliniște.

— Ce-ar fi să n-o găsească? îi spuse atunci lui Dumnezeu.

Dumnezeu se uită la el cu ochi la fel de triști ca mai înainte. Știa foarte bine că Sfântul Petru nu trebuia să-și facă griji și să se îndoiască de înger. Dar Sfântul Petru vedea că îngerul nu dădea semne s-o

găsească pe mama lui prin tot puhoiul acela de păcătoși. Își întinsese aripile și plutea încolo și-ncoace deasupra prăpastiei, căutând-o.

Deodată, un biet păcătos îl zări pe înger. Alergă spre el, își întinse brațele și strigă:

— Ia-mă cu tine, ia-mă cu tine!

Și atunci prinseră parcă imediat cu toții viață. Toate milioanele și milioanele de păcătoși care zăceau fără vlagă în iad dădură năvală în același moment și, întinzându-și brațele, îl chemară pe înger să-i ia cu el și să-i ducă în binecuvântatul rai.

Strigătele lor ajungeau până sus, unde erau Dumnezeu și Sfântul Petru, și inimile le tremurau de tristețe auzindu-le.

Îngerul pluti multă vreme deasupra blestemăților, dar în timp ce se legăna de colo-colo încercând s-o descopere pe cea după care venise, toți ceilalți se îmbulzeau spre el, ca măturați de vârtejuri.

În fine, îngerul o zări pe cea după care fusese trimis. Își așează aripile pe spinare și o luă în jos iute ca fulgerul. Sfântul Petru, mirat, scoase un strigăt de bucurie când văzu că îngerul întinde un braț, o prinde pe mama lui pe după umăr și-o ia cu el în sus.

— Binecuvântat fie cel ce-mi aduce mama lângă mine! spuse sfântul.

Dumnezeu își așează ușurel mâna pe umărul Sfântului Petru, dându-i parcă de înțeles că nu trebuie să se bucure prea devreme.

Dar Sfântul Petru era cât pe ce să plângă de ferire că maică-sa e salvată. Și nu-și putea închipui că o să-i mai poată despărți ceva. Mai mare îi fu bucuria când văzu că, oricât de iute fusese îngerul, tot mai izbutiseră câțiva păcătoși să se prindă de mama lui, ca să fie și ei duși în rai odată cu ea.

Trebuie să fi fost cam doisprezece cei care se agățaseră cu nădejde de bătrână, și Sfântul Petru își spuse că era mare cinste pentru mama lui să-i ajute pe atâția nefericiți să scape de osânda iadului.

Nici îngerul nu făcea nimic să-i împiedice. Povara nu părea să-l îngreuneze, ci urca și urca și dădea la fel de ușor din aripi de parcă ar fi cărat spre cer un pui de pasăre.

Dar atunci Sfântul Petru văzu că mama lui începe să se descotorosească de blestemații care se prinseseră de ea. Le apuca mâinile și le desfăcea încleștarea, așa că unul după altul se prăvăleau în iad.

Sfântul Petru auzea bine cât de fierbinte o rugau, dar se părea că bătrâna n-are de gând să lase pe nimeni altcineva să fie mântuit. Se elibera de tot mai mulți și-i lăsa să se prăbușească în suferință. Și când se prăbușeau, toată bolta cerească răsună de vaiete și blesteme.

Atunci Sfântul Petru îi strigă mamei și o rugă să fie milostivă, dar ea n-avea urechi s-audă așa ceva, ci tot după voia ei făcea.

Sfântul Petru văzu că îngerul zboară tot mai încet pe măsură ce povara îi devine mai ușoară. Și sfântul

se îngrozi atât de mult, că nu se mai putu ține pe picioare, ci căzu în genunchi.

Până la urmă, mai rămase doar un singur osândit agățat de mama sfântului. Era o tânără care i se atâr-nase bătrânei de gât și se tânguia și se ruga, foarte aproape de urechea bătrânei, s-o lase și pe ea să intre în binecuvântatul rai.

Îngerul ajunsese cu cele două atât de aproape, că Sfântul Petru întinse mâinile ca s-o ia în brațe pe mama lui. Îngerul trebuia să mai bată doar de câteva ori din aripi și ajungea pe munte.

Numai că îngerul nu mai dădea din aripi. Și le ținea cu totul nemișcate și fața i se făcuse neagră ca noaptea.

Pentru că bătrâna tocmai își întinsese mâinile spre spate, apucase brațele femeii care i se agățase de gât, le zgâlțâia, le trăgea, și până la urmă izbuti să-i des-facă încleștarea eliberându-se și de această ultimă osândită.

Când blestemata căzu, îngerul coborî și el câțiva stânjeni. Părea că nu mai are putere să dea din aripi.

O privi cu adâncă tristețe pe bătrână, brațul cu care o ținea de mijloc își desfăcu strânsoarea, și-i dădu drumul să cadă, de parcă acum, singură, cântărea prea mult pentru puterile lui.

După care, cu o singură bătaie de aripi, se săltă în rai.

Sfântul Petru rămase mult timp în genunchi suspi-nând, cu Dumnezeu alături de el, în tăcere.

— Sfinte Petre, nicicând nu mi-aş fi închipuit că odată ajuns în rai ai să versi atâtea lacrimi, spuse în cele din urmă Dumnezeu.

Atunci, bătrânul slujitor al lui Dumnezeu îşi ridică ochii şi răspunse:

— Ce fel de rai e ăsta, în care aud vaietele celor dragi mie şi văd suferinţele semenilor mei?

Chipul lui Dumnezeu se întunecă de o mare mâhnire.

— N-am dorit eu cel mai mult să vă dau tuturor raiul unei nesfârşite şi luminoase fericiri? N-ai înţeles că tocmai de aceea am coborât printre oameni şi i-am învăţat să-şi iubească aproapele precum se iubesc pe ei înşişi? Atâta timp cât oamenii nu fac asta, nu vor găsi nici un adăpost, nici un loc paşnic, nici în cer, nici pe pământ, unde să nu le dea de urmă durerea şi nenorocirile.

Printesa
din Babilon

Era o seară întunecată de iarnă în căsuța de lemn din Skrolycka. Kattrina, nevasta, ședea la vârtelniță și torcea, iar pisioul, ghemuit în poala ei, torcea și el în felul lui. Bărbatul femeii, Jan Andersson, ședea lângă sobă, cu spatele la foc. Tăiase lemne toată ziua în pădurea lui Erik din Falla, așa că nu-i putea nimeni cere să pună mâna la treabă și acasă. Kattrina nu-l dojenea niciodată că nu făcea decât să se joace și să stea de vorbă cu fetița lor, care în iarna aceea împlinea cinci ani.

Kattrina era dusă pe gânduri și nu prea asculta la ce vorbeau bărbatul și copila. Dar asupra *unui lucru* insista foarte tare. Nu suporta să-l audă pe Jan că-i bagă în cap fetiței ce frumoasă e, ce aparte, așa cum îi plăcea lui să-i spună tot timpul. Pentru că știa Kattrina că, dacă Klara Gulla începea de mică să aibă fumuri, nu va ieși niciodată din ea un om înțelept.

Era greu cu Jan, fiindcă mereu găsea să-i spună fetiței o sumedenie de lucruri care puteau să i se

urce la cap. Dar în seara aceea, Kattrina era cât se poate de liniștită, pentru că bărbatul povestea ceva care se întâmplase cu mult timp în urmă, când Dumnezeu făcuse pământul și când oamenii începuseră să-l umple. Acum, tocmai îi spunea despre turnul Babel, așa că era de sperat că n-o să-i împuie copilei capul cu prostiile obișnuite.

„Ei, și cărau lut, povestea Jan, și făceau cărămizi, și stingeau var, și ridicau schele, și turnul creștea zi după zi.

Și știau ei că Domnului nostru nu-i plăcea că făceau turnul ăsta, dar nu-i ceruseră încuviințarea, fiindcă își pusese în cap să-l ridice până la cer, ca să vadă și ei cum era pe-acolo.

— Ascultați, oameni buni! le-a zis Dumnezeu. Vă spun acum pentru ultima oară că, dacă nu plecați de-aici și nu vă lăsați de construit, o să fiu nevoit să trimit o nenorocire peste voi. Și o să fie o nenorocire de care n-o să mai scăpați niciodată, și nimeni n-o să vă poată sări în ajutor.

Numai că oamenii își ziceau că Dumnezeu o să fie, ca întotdeauna, îngăduitor. Merseră mai departe cu turnul, care se înălța tot mai mult pe zi ce trecea.

Și atunci Dumnezeu le încurcă limbile. Adică, până în ziua aceea, se înțelegeau când vorbeau unul cu altul, dar acum, gata cu bucuria asta.

Când meșterii zidarii voiau să spună: «Dă-mi lut!», spuneau în loc de asta: «Kolvippen, kolvappen!» Și când ucenicii voiau să-i întrebe pe meșteri de ce anu-

me aveau nevoie, ziceau: «Erbe derbe, mirbe, marbe?» Și atunci, nu era de mirare că nu se înțelegeau.

Meșterii credeau că ucenicii râd de ei, dar când voiau să spună: «Vorbiți ca lumea!», le spuneau în loc: «Ullen dullen dorfl!» Și când ucenicii voiau să-i întrebe de ce arătau așa de supărați, nu puteau scoate din gură decât: «Abracadabra?»

Atunci, meșterii și ucenicii se supărau atât de tare, că se încăierau și începea ditamai bătaia.

Din ziua aceea, se termină cu prietenia dintre oameni și nu-i mai pășă nici unuia de turn. Plecară cu toții de-acolo, care încotro.“

Când Jan ajunsese la partea asta a povestirii, se uită pe furiș la Kattrina. Roata de tors se oprise. Lui Jan i se păru că și nevasta, și pisioul adormiseră, așa că el își continuă povestea. Coborî doar puțin vocea.

„Dar printre toți oamenii care fuseseră acolo, la Babilon, și ridicaseră turnul, erau și un rege și o regină care aveau o micuță prințesă. Și prințesa începu și ea să vorbească într-un fel atât de neobișnuit, că nimeni, nici măcar părinții ei, nu mai pricepea un cuvânt.

Atunci, regele și regina n-o mai ținură la ei la palat, ci o goniră de-acasă, și fetița trebui să plece singură în lumea largă.

Și plecă fetița, dar se înțelege cât de nefericită era. Nu știa cine putea să-i iasă în cale. Dacă ar fi văzut-o, urșii și lupii ar fi înfulecat într-o clipită o prințesă adevărată și atât de fragedă.

Și totuși, așa frumușică și micuță cum era, nu-i făcu nimeni nici un rău.

Nu, dimpotrivă. Toți cei cu care se întâlnea se apropiau, îi spuneau bună ziua, dădeau mâna cu ea și o întrebau încotro se duce. Dar când răspundea, nimeni nu pricepea o vorbă, și atunci nu le mai păsa de ea.

Și fiindcă era așa de drăguță și cu haine alese pe ea, n-avea decât să se oprească la un palat sau la un conac, că i se și deschideau larg ușile și era poftită înăuntru. Însă de îndată ce deschidea gura și lumea auzea ce limbă ciudată vorbește, micuța prințesă era nevoită să-și vadă din nou de drum.

În fine, după ce hoinări prin toate regatele lumii, ajunsese într-o seară lângă o pădure mare de tot și, după ce o străbătu, se opri la o căsuță de lemn atât de joasă, că abia izbuti să-i treacă pragul. După ce intră, spuse «Bună seara!».

Înăuntru, nevasta torcea, iar bărbatul ei ședea lângă sobă să se încălzească. Și când văzură că le intrase în casă un oaspete, spuseră și ei «Bună seara!».

Atunci, prințesa se bucură nespus de mult, fiindcă oamenii din căsuța aceea vorbeau de-i putea înțelege. Prințesa avu însă grijă să nu le spună de la început cum stau lucrurile.

— Cum se numește casa asta? zise ea ca să-i pună la încercare.

— Se numește Skrolycka, răspunseră ei imediat.

Nu-și mai încăpea în piele de bucuroasă ce era, dar se gândi să-i mai pună o dată la încercare.

— Și cum se numește limba pe care-o vorbiți la voi în casă?

— E limba vărmlandeză*, spuseră cei din casă.

Atunci prințesa se apropie de dâșii și-i rugă s-o lase să rămână la ei, pentru că era singurul loc din lume unde oamenii înțelegeau ce zicea.

Dar în lumina focului din sobă, gazdele văzură că era o prințesă din Babilon, și-i spuseră că se rătăcise. Și că n-avea cum să se simtă bine la ei. Limba lor se vorbea în toate gospodăriile din Värmland, așa că putea să-și aleagă orice alt loc ar fi dorit.

Dar micuța prințesă nici nu voia să audă.

— Nu, spuse ea, văd c-am nimerit bine. Și vreau să rămân aici, fiindcă aici vă pot fi de folos și pot aduce bucurie.“

* Värmland este regiunea Suediei unde s-a născut Selma Lagerlöf, iar *värmländska* (vărmlandeză), dialectul vorbit în acea regiune. (N.T.)

Micuța Klara Gulla stătuse nemișcată în brațele tatălui ei, Jan, și ascultase, făcând ochii tot mai mari de uimită ce era. Acum, când Jan își termină povestea, fetița mai rămase puțin tăcută, dar pe urmă întoarse capul și își plimbă privirea prin toată căsuța lor, de parcă n-o mai văzuse niciodată.

— Ei, acum e bine așa cum e, am să mai stau o vreme, spuse fetița în cele din urmă. Dar când mă fac mare, mă întorc de unde-am venit.

Lui Jan nu-i prea plăcu ce auzise. Partea proastă era că nevasta lui, Kattrina, se trezise și auzise ultimul schimb de cuvinte:

— Vezi? spuse ea. Așa-ți trebuie dacă o faci pe copilă să-și închipuie că e cine știe ce de capul ei!

Cursa
de șoareci

A fost odată un bărbat care bătea drumurile și vindea curse de șoareci, făcute din sârmă de oțel. Le meșterea el singur în orele libere, cu material căpătat de milă prin prăvălii sau pe la conace. În orice caz, prea mult nu câștiga cu negoțul ăsta, încât trebuia să se mai ocupe și cu cerșitul sau cu furtisagul ca să-și poată duce zilele. Dar și așa, hainele atârnavau pe el ca vai de lume, obrajii îi erau supti și foamea îi lucea în ochi.

Nimeni nu-și poate închipui cât de plicticoasă și searbădă e viața unui călător pribeag, care merge și merge pe unde-l duc picioarele și n-are drept tovarăș de drum decât propriile-i cugetări. Dar într-o bună zi îi trecu prin minte un gând care i se păru de-a dreptul hazliu. Bineînțeles că tot la cursele lui de șoareci cugeta, când așa, deodată, îl străfulgeră ideea că toată lumea din jur, lumea întreagă, cu țări și mări, orașe și sate, nu era altceva decât o mare cursă de șoareci. N-avea alt rost decât să pună o momeală oamenilor: plăceri și bogății, case și mâncare, căldură

și haine, întocmai cum se pune brânză și slănină în cursa de șoareci; de îndată ce se lasă cineva momit, haț!, cade în cursă, și astfel se sfârșește totul.

Nici cu el nu fusese prea blândă lumea asta, așa că se bucură tare mult că-i trecuse prin cap gândul acela urât la adresa ei. Multă vreme i-a făcut mare plăcere să-și omoare plictisul hoinărelilor gândindu-se la unele cunoștințe de-ale lui care se lăsaseră prinse în cursa asta periculoasă, sau la altele, care încă dădeau târcoale momelii.

Într-o seară întunecată, pe când mergea târându-și cu greu picioarele, zări o căsuță cenușie la marginea

drumului, bătu la ușă să întrebe dac-ar putea să înnopteze acolo și fu primit. Proprietarul, un bătrânel fără nevastă și copii, nu-i deschise ușa strâmbând din nas, cum se întâmpla de obicei. Dimpotrivă, era bucuros că avea cu cine să mai schimbe o vorbă în singurătatea lui. Puse imediat pe foc oala de terci și-i pregăti drumețului cina. Pe urmă, își luă sulul de tutun și tăie din el o bucată mai mare, ca să ajungă și pentru pipa străinului, și pentru a lui. După aceea, aduse niște cărți vechi de joc și jucară popa prostul până se făcu ora de culcare.

Bătrânul se arată generos nu numai cu terciul și tutunul, ci și cu încrederea pe care i-o arată străinului. Îi povesti oaspetelui său că pe vremuri, în zilele lui bune, fusese arendaș la moșia de la Ramsjö și lucrase lângă conac. Acum, când nu mai putea munci cu ziua, trăia din laptele vacii. Și chiar că era nemai-pomenită văcuța lui. Nu era zi să nu dea lapte pentru fermă, și luna dinainte câștigase treizeci de coroane.

Poate că se citea oarecare neîncredere pe chipul străinului, pentru că bătrânul se ridică, merse până la fereastră, luă o pungă de piele agățată într-un cui bătut direct în cercevea și scoase de acolo trei bancnote mototolite a câte zece coroane. I le flutură oaspetelui în fața ochilor, clătină din cap plin de importanță, după care le puse înapoi în pungă.

A doua zi, se sculară amândoi devreme. Arendașul se grăbea să-și mulgă vaca, iar celuilalt nu-i venea să mai stea în pat când stăpânul casei era în picioare.

Ieșiră din casă în același timp. Arendașul încuie ușa și puse cheia în buzunar. Străinul își luă cursele de șoareci, spuse mulțumesc și la revedere și fiecare își văzu de-ale lui.

Dar după o jumătate de oră vânzătorul de curse de șoareci se afla din nou în fața ușii. Nu încercă să intre, ci se apropie de fereastră, sparse un geam, își vârî pe-acolo mâna și apucă punga cu cele treizeci de coroane. Scoase banii și-i puse în buzunar. Apoi atârnă cu grijă punga la loc și-și văzu de drum.

Umbla cu banii în buzunar și era foarte mulțumit că fusese așa de isteț. Înțelegea, desigur, foarte bine că o bucată de vreme nu mai putea îndrăzni să meargă pe drumul mare, ci trebuia s-o ia prin pădure. În primele ore nu-i fu deloc greu. Însă pe la mijlocul zilei se schimbară lucrurile, fiindcă pădurea în care nimerise te zăpăcea, și cărările erau încâlcite. Dădea să meargă într-o anumite direcție și nu era chip, pentru că potecile o luau aiurea, ba încolo, ba încoace. Merse el ce merse și, fiindcă nu mai ieșea odată la lumină, pricepu într-un târziu că se învârtise tot timpul în cerc.

În clipa următoare își aduse aminte de gândul acela că lumea întreagă e o cursă de șoareci. Venise acum rândul lui. Se lăsase ispitit de o momeală și căzuse în plasă. Pădurea, trunchiurile copacilor, cren-gile, tufișurile, pomii doborâți de vânt, toată pădurea asta de nepătruns îl înconjura ca o închisoare din care n-avea să mai scape niciodată.

Era aproape sfârșitul lui decembrie și se lăsa deja întunericul peste pădure. Drumul era din ce în ce mai primejdios și el tot mai cătrănit, tot mai disperat. Până la urmă, se prăbuși mort de oboseală și încredințat că-i sunase ceasul.

Când să pună capul pe pământ, auzi un zgomot, un bocănit puternic și regulat. N-avea cum să se înșele. Se ridică în capul oaselor. „Astea-s lovituri de ciocan de la o fabrică“, își zise. „Trebuie să fie oameni prin apropiere.“ Cu ultimele puteri, se ridică în picioare și porni, clătinându-se, spre locul de unde venea zgomotul.

*

Fabrica din Ramsjö, azi desființată, era nu demult o uzină mare de prelucrare a fierului; avea cuptor de topire, laminor și forjărie. Pe timp de vară, șleपुरi și cargoboturi încărcate până la refuz alunecau, rânduri-rânduri, de-a lungul canalului până la un lac foarte mare, și iarna, drumurile din apropierea uzinei erau negre de zgura care curgea din cărucioarele cu mangal.

Într-una din nopțile lungi și întunecate din preajma Crăciunului, meșterul fierar ședea împreună cu ajutorul lui în forjăria neagră, lângă cuptor, așteptând ca fonta să fie gata de pus pe nicovală. Se ridicau tot timpul, ba unul, ba celălalt, să învârtă câteva clipe cu un drug de fier masa încinsă, și se întorceau learcă de sudoare, cu toate că n-aveau pe dânșii, ca de obicei, decât o cămașă și o pereche de saboți.

În forjărie se auzeau mereu tot felul de zgomote. Foalele pocneau și cărbunele arzând trosnea. Și apoi, zornăitul puternic atunci când un băiețandru băga cu lopata cărbune în cuptor. Afară vâjâia râul, și cri-vățul biciuia ploaia care răpăia pe acoperișul de țiglă.

Cu atâta hărmălaie, fierarii nu băgară de seamă că cineva deschisese poarta și intrase în forjărie, până ce nu-l văzură pe străin stând chiar lângă vatră.

Ce-i drept, se mai întâmpla ca luminița cernută prin geamurile înnegrite de cenușă să atragă câte un drumeț pribeag care, neavând unde să înnopteze, intra să se încălzească lângă foc. Așa că fierarii îi aruncară în grabă nou-venitului o privire nepăsătoare. Arăta ca toți ceilalți de teapa lui: barbă lungă, murdar, jerpelit. Pe piept i se bălăbănea un mănunchi de curse de șoareci.

Străinul ceru voie să poposească acolo, și maestrul fierar încuviință dând din cap disprețuitor, dar nu se obosi să-i adreseze vreun cuvânt.

Călătorul nu spuse nici el nimic. Nu venise să vorbească, ci să-și încălzească oasele și să doarmă.

În zilele acelea, proprietarul fabricii era o persoană însemnată, și cea mai mare dorință a lui era să pună pe piață fier de bună calitate. Avea grijă zi și noapte ca lucrătorii să-și vadă de treabă cum se cuvine, iar acum se întâmplă să vină într-una din inspecțiile lui nocturne.

Bineînțeles că dădu în primul rând cu ochii de matahala de coate-goale, care se apropiase atât de

mult de cuptor, că-i ieșeau aburi din zdrențe. Dar patronul, spre deosebire de fierarii care abia dacă se uitaseră la străin, se apropie de el, îl cercetă de sus până jos și-i smulse pălăria moale cu boruri late, ca să-i vadă mai bine chipul.

— Păi sigur, tu ești, Nils Olof! spuse patronul. Dar vai, în ce hal ai ajuns!

Vânzătorul de curse de șoareci nu-l văzuse în viața lui pe patronul fabricii din Ramsjö și habar n-avea cum îl cheamă. Dar, își zise el, dacă un domn atât de distins îl lua drept o veche cunoștință, poate ar fi avut ceva de câștigat dacă se lăsa prins în jocul lui. Așa că se gândi să nu-i spulbere imediat convingerea.

— Da, din păcate, am luat-o rău la vale.

— N-ar fi trebuit să-ți dai demisia din armată, spuse patronul. Acolo a fost greșeala. Dacă aș mai fi fost atunci în post, nu s-ar fi întâmplat așa ceva. Asta e! Bineînțeles, acum ai să vii acasă la mine.

Dar călătorului nu-i convenea să meargă la conac și proprietarul să-l primească de parcă ar fi fost vechi camarazi de regiment.

— Nu, Doamne ferește! spuse el îngrozit.

Se gândea la cele treizeci de coroane. Dacă mergea la conac, era ca și cum ar fi intrat de bunăvoie în gura lupului. Nu voia decât să doarmă la fierărie și apoi, pe nesimțite, să se facă nevăzut.

Patronul credea că omului îi era rușine cu înfățișarea lui mizerabilă.

— Să nu-ți închipui că am o casă atât de frumoasă încât să nu te poți arăta acolo, spuse patronul. Elisabet a murit, după cum poate ai auzit. Fiii mei sunt plecați în străinătate, așa că nu mai e nimeni altcineva în casă, doar fiica cea mare și cu mine. Tocmai vorbeam cât de trist e fără musafiri de Crăciun. Hai, vino, ca să nu ne rămână prea mult din bucatele de Crăciun.

Dar cum străinul o ținea una și bună că nu și nu, patronul înțelese că trebuia s-o lase moartă.

— Văd că domnul căpitan de cavalerie von Stähle preferă să rămână aici cu tine, Stjernström, îi zise patronul meșterului fierar și făcu stânga-mprejur.

Dar în sinea lui râdea când a plecat, și fierarii, care-l cunoșteau, pricepuseră că patronul nu-și spusese încă ultimul cuvânt.

Nu trecu nici o jumătate de ceas, că se și auzi huzul roților unei trăsurii oprind în dreptul fierăriei, și-și făcu apariția un alt vizitator. De data asta nu era patronul, ci fiica lui. O trimisese, desigur, în speranța că avea să izbutească mai repede să-l înduplece pe străin.

Fata intră urmată de un servitor care ducea pe braț o haină de blană. Nu era chiar frumoasă, n-avea nimic deosebit și părea foarte sfioasă. În forjărie totul arăta la fel ca în fiecare noapte. Maistrul fierar și ajutorul lui ședeau pe bancă, fierul și cărbunele ardeau în cuptor. Străinul se întinsese pe podea, cu capul pe o bucată de fontă, și-și trăsese pălăria peste ochi. De îndată ce-l văzu, fata se duse la el și-i scoase

pălăria. Era limpede că bărbatul obișnuia să doarmă iepurește, așa că, speriat la culme, sări imediat în picioare.

— Mă cheamă Edla Willmansson, spuse tânăra. Tata a venit acasă și mi-a spus că domnul căpitan de cavalerie dorește să doarmă la fierărie în noaptea asta, și atunci l-am rugat să-mi dea voie să vin până aici ca să-l aduc pe domnul căpitan la noi acasă. Îmi pare foarte rău că domnul căpitan se află într-o situație atât de grea.

Se citea compătimire în ochii ei triști, și atunci își dădu seama că bărbatului îi era frică. „Ori a furat ceva, ori a fugit din închisoare“, își spuse fata și adăugă repede:

— Domnul căpitan poate fi sigur că va pleca de la noi la fel de liber precum a venit. Dar rămâneți cu noi de Ajun!

Rosti aceste cuvinte cu multă căldură, și probabil că vânzătorul de curse de șoareci căpătă încredere în ea.

— Nici prin cap nu-mi trece să-i fac necazuri domnișoarei, spuse el. Vin îndată.

Luă blana pe care servitorul i-o întinsese cu o plecăciune adâncă, și-o puse peste zdrențe și o urmă pe tânăra domnișoară la trăsură, fără să le arunce măcar o privire fierarilor încremeniți de mirare.

Avea însă presimțiri rele în drum spre conac. „Vai, vai, de ce i-am luat eu omului ăluia banii?“ se gândea el. „Am căzut în plasă și n-o să mai scap niciodată.“

A doua zi era Ajunul, și când patronul intră în sufragerie să-și ia micul dejun, se gândea mulțumit la vechiul lui camarad de regiment, pe care-l reîntâlnise cu totul pe neașteptate.

— În primul rând, trebuie să avem grijă să-l mai întremăm puțin, îi spuse el fiică-sii, care trebăluia pe lângă masă. Și pe urmă am să aranjez într-un fel ca să aibă și altceva de făcut decât să bată țara în lung și în lat și să vândă curse de șoareci.

— E de neînțeles că a putut ajunge în halul ăsta, spuse fata. Ieri n-am văzut nimic la el care să dea impresia c-ar fi fost vreodată un om cultivat.

— Ai puținică răbdare, fetița mea, zise tatăl. Spălat și pus la punct, o să fie cu totul altceva. Era stingherit ieri. Să vezi că odată cu zdrențele o să-și lepede și deprinderile de vagabond.

Și tocmai când patronul spunea vorbele astea, se deschise ușa și străinul păși în cameră. Păi da, acum era cât se poate de curat și de îngrijit. Servitorul îi făcuse baie, îl tunsese și-i tăiasse barba. Purta un costum frumos de zi de-al patronului, cămașă albă cu guler scrobit și pantofi închiși.

Dar cu toată ținuta asta frumoasă, patronul nu părea tocmai mulțumit. Îl privea încruntat: era limpede că văzându-l pe străin la flacăra focului din vatră putuse da greș, dar acum, la lumina zilei, n-avea cum să-l ia drept o veche cunoștință.

— Ce-nseamnă toate astea? rosti patronul cu voce tunătoare.

Străinul nu încercă să se prefacă. Înțelegea prea bine că minunea luase sfârșit.

— Nu-i vina mea, domnule patron, spuse omul. Nu m-am dat niciodată drept altceva decât un negustor amărât, și am cerut doar îngăduința să înnoptez la fierărie. N-am făcut nici un rău. N-am decât să-mi pun iar zdrențele pe mine și să-mi văd de drum.

— Păi stai puțin, spuse patronul, căzând pe gânduri. Chiar cinstit n-ai fost. Asta trebuie să recunoști. Și nu m-aș mira dacă și comisarul ar vrea să ne spună ce părere are.

Călătorul făcu doi pași înainte și bătu cu pumnul în masă.

— Acum vreau să-i spun eu domnului patron cum stau lucrurile, zise el. Lumea întreagă nu-i decât o cursă mare de șoareci. Ți se întind doar resturi de brânză și bucățele de slănină, și sărăntocul care ia din ele e împins la pierzanie. De altceva mai bun n-are parte. Și dacă s-o întâmpla acum ca domnul comisar să mă bage în pușcărie pentru chestia asta, păi atunci ar trebui să se gândească domnul patron că poate o să vină cândva ziua când și domnul patron va tânji după o bucată zdravănă de slănină și va cădea în cursă.

Patronul pufni în râs.

— Le-ai zis bine, să știi. Poate îl lăsăm în pace pe comisar în ziua de Ajun. Dar vezi-ți de drum cât poți de repede.

Când bărbatul deschidea ușa să plece, fiica patronului spuse:

— Eu zic să mai stea și azi la noi. Nu vreau să plece. Și se repezi să închidă ușa.

— Ce Dumnezeu faci? spuse tatăl.

Fiică-sa stătea acolo încurcată și nu prea știa ce să răspundă. În dimineata aceea se simțise fericită gândindu-se cât de frumos și plăcut va aranja totul pentru bietul om, sărac și înfometat. La gândul ăsta nu putea renunța prea ușor, și de aceea trecea acum de partea lui.

— Mă gândesc și eu la străinul ăsta, spuse tânăra. Tot anul nu se oprește din mers, și poate că nu există nici un locșor în toată țara unde să fie bine-venit, unde să găsească puțină liniște. Pe oriunde ajunge, e alungat. Îi e mereu teamă să nu fie arestat și luat la întrebări. Vreau tare mult să aibă și el o zi de tihnă aici, la noi, una singură în tot anul.

Patronul bolborosi ceva în barbă. Nu-i venea să se împotrivească fiică-sii.

— Totul a fost o greșeală, zise tânăra mai departe, dar, oricum, nu cred că putem da afară un om pe care l-am poftit la noi în casă și căruia i-am făgăduit puțină bucurie de Crăciun.

— Predici mai abitir ca un preot, spuse patronul. Nădăjduiesc doar să nu te căiești.

Tânăra îl luă de mână pe străin și-l conduse la masă.

— Luați loc și mâncați! le spuse fata, fiindcă înțelesese că tatăl ei se înmuiase.

Fără să scoată o vorbă, vânzătorul de curse de șoareci se așează și luă din ce era pe masă. Dar își ridică mereu ochii s-o privească pe tânăra căreia îi fusese milă de dânsul. Pentru ce-o făcuse? Ce istorie afurisită putea fi la mijloc?

Pe urmă trecu și Ajunul, cam la fel cum trece de fiecare dată la Ramsjö. Străinul nu-i stânjenea prea tare, pentru că mai tot timpul dormea. Toată dimineața zăcu pe canapea într-una din camerele de oaspeți și dormi fără întrerupere. Îl treziră la ora prânzului, să se înfrupte și el din bucatele de Crăciun. Dar după prânz se culcă la loc. Parcă de ani și ani de zile nu se mai întâmplase să poată dormi în liniște și siguranță ca la Ramsjö.

Seara, când luminițele fură aprinse în brad, îl treziră din nou. Rămase câteva clipe în picioare în salon, clipind tot timpul, de parcă-i făcea rău lumina. Pe urmă, dispăru din nou. După două ore, îl mai treziră o dată să mânânce peștele și budinca de orez.

De cum se ridicară cu toții de la masă, străinul se duse la cei de față, mulțumi fiecăruia în parte și le ură noapte bună. Când ajunse în dreptul fetei, află că hainele de pe el erau un dar de Crăciun din partea tatălui ei. Nu trebuia să le înapoieze. Și dacă avea plăcerea să mai petreacă și următorul Ajun într-un loc unde să se poată odihni în liniște și unde putea fi sigur că nu i se va întâmpla nimic rău, era bine-venit.

Vânzătorul de curse de șoareci rămase tăcut. Se uită doar lung la fată, grozav de uimit.

În dimineața următoare, patronul și fiica lui se sculară din timp ca să meargă la utrenie. Oaspetele lor nu se trezise încă și-l lăsară să doarmă.

Pe la ora zece, întorcându-se în trăsură de la biserică, tânăra își simțea capul mai greu ca de obicei. La biserică, aflase că un arendaș de prin părțile locului fusese jefuit de un drumeț care vindea curse de șoareci.

— Ai văzut ce băiat cumsecade ai adus în casă? spuse tatăl. Mă întreb câte linguri de argint ne-au mai rămas la ora asta în dulap.

Nici bine nu se opri trăsura în fața scării, că patronul își întreabă servitorul dacă străinul mai era în casă. Îi spuse imediat că la biserică auzise că omul e un hoț. Servitorul răspunse că omul plecase și că nu luase absolut nimic din casă. Dimpotrivă, lăsase un pachetel pe care domnișoara Willmansson era rugată să-l primească în dar de Crăciun.

Tânăra deschise pachetul, care era atât de prost făcut, că se văzu imediat conținutul. Scoase un strigăt de bucurie. Era o cursă de șoareci care avea înăuntru cele trei bancnote mototolite. Dar nu erau numai bancnotele. În cursa de șoareci mai era și o scrisoare, scrisă stângaci și cu litere mari:

Stimată și noblă Donșară,

Fincă Donșara fuse atâta de jantilă cu mine ziua ntreagă de parcă eram capiten de calaverie voiesc și io să fiu tot așa cu dânsa ca un capiten getbeget. Că nu voiesc

să fie rușinată ca ținut în casă un pungaș ci săi dea napoi
bani ceia lu moșu de lângă drum ce-a atârnat punga cu
parale la gergevea să fie momeală la drumetri sărmani.

Cursa de șareci ie un dar de Crăciun de la un șarece
cât pe ce să cadă pe veci în cursa lumi dacă nu era înălțat
la grad de capiten fîncatunci primi putere să scape.

Semnat cu pretnie și mare stimă

Capten de calaverie fon Stole

Noaptea sfântă

Când aveam cinci ani, mi s-a întâmplat o mare nenorocire. Nici nu cred c-am avut o alta mai mare.

Atunci mi-a murit bunica din partea tatei. Până să moară, bunica se așeza zi de zi pe sofaua din colțul camerei și ne spunea povești.

Îmi amintesc doar că ne povestea și ne povestea, de dimineța până seara, și noi, copiii, ședeam tăcuți lângă ea și ascultam. Ce viață minunată! Nu mai erau copii care s-o ducă așa de bine ca noi.

Nu-mi amintesc prea multe despre bunica. Doar că avea un păr frumos, alb ca neaua, că mergea adusă de spate și că tot timpul împletea la câte-un ciorap.

Îmi mai amintesc că după ce termina de spus câte o poveste îmi punea mâna pe cap și-mi zicea: „Și toate astea-s adevărate, cum mă vezi și cum te văd.“

Și mi-aduc aminte că ne și cânta, dar nu în fiecare zi. Într-unul din cântece era vorba despre un cavaler și o zână a apelor, și refrenul era: „Rece suflă vântul, rece peste lac.“

Și mai țin minte o rugăciune scurtă și o strofă dintr-un psalm.

Din toate poveștile ei, nu-mi amintesc decât foarte puține lucruri, vag și fără legătură. Numai de una îmi amintesc atât de bine, c-aș putea s-o spun și eu. E o poveste scurtă despre nașterea lui Isus.

Cam atât îmi amintesc eu de bunica. Dar povestea aceea, pe care-o știu și azi atât de bine, îmi lipsește cel mai mult acum, când bunica nu mai e.

Îmi amintesc de dimineața când sofaua din colț a rămas goală și mi-era peste putință să înțeleg cum o să treacă orele zilei. Da, asta mi-aduc foarte bine aminte. Și n-am să uit niciodată.

Și-mi amintesc că noi, copiii, am fost duși să-i sărutăm mâna moartei, dar ne era teamă. Atunci cineva ne-a spus că era ultima oară când îi puteam mulțumi bunicii pentru toată bucuria pe care ne-o dăruise.

Și-mi amintesc că poveștile și cântecele au ieșit din casă împachetate într-un sicriu lung și negru și că s-au dus, și duse-au fost.

Parcă-mi dispăruse ceva din viață. Ca și cum cineva ar fi închis ușa către o lume întreagă, o lume a mea, frumoasă și fermecată. Până atunci, puteam intra și ieși după pofta inimii, iar acum nu mai știa nimeni cum să deschidă ușa.

Și-mi mai amintesc că noi, copiii, am învățat după aceea, încetul cu încetul, să ne jucăm cu păpuși și jucării, și să trăim ca alți copii, și atunci poate că cei din jur credeau că nu ne mai lipsea bunica, sau că am uitat-o.

Dar până și azi, după patruzeci de ani, când îmi adun legendele despre Cristos auzite în țările din Răsărit, îmi vine în minte legenda despre nașterea lui Isus pe care mi-o povestea bunica. Și simt că vreau s-o mai povestesc o dată și s-o pun și pe ea în culegerea mea.

*

Era prima zi de Crăciun, când toți ceilalți pleaseră la biserică, în afară de mine și de bunica. Cred că nu eram decât noi două în toată casa. Pe noi nu ne-au luat, fiindcă una era prea mică și cealaltă prea bătrână. Eram supărate amândouă că nu ni se dăduse voie să mergem la utrenie și să vedem lumânările de Crăciun.

Și stând noi două așa, singure, bunica a început să povestească.

„A fost odată un bărbat care a plecat în plină noapte să caute foc. Se oprea la fiecare casă, bătea la ușă și spunea:

— Dragii mei, ajutați-mă! Tocmai mi-a născut nevasta și trebuie să fac un foc să-i încălzesc pe ea și pe micuț.

Dar era în mijlocul nopții și lumea dormea. Nimeni nu-i răspunse.

Bărbatul merse ce merse și într-un târziu zări departe de tot o văpaie lucitoare. Se duse într-acolo și văzu că focul ardea afară, în aer liber. O mulțime

de oi albe dormeau lungite împrejurul focului și un cioban bătrân ședea treaz și-și păzea turma.

Când bărbatul aflat în căutarea focului ajunsese la oi, observă că la picioarele ciobanului dormeau trei dulăi. Omul se apropie, și atunci dulăii se treziră, își deschiseră larg boturile dând să latre, dar nu scoaseră nici un sunet. Blana de pe spate li se zbârlise, dinții ascuțiți le străluceau și mai albi în lumina focului, și bărbatul văzu cum dulăii se năpustesc asupra lui. Simți că un dulău îl apucă de-un picior, altul de mână, altul de beregată. Dar fâlcile și dinții care trebuiau să-l muște nu le dădeau ascultare dulăilor, și el nu păți nimic.

Bărbatul voia să înainteze, ca să capete ce-i trebuia lui, dar oile dormeau atât de aproape una de alta, spate-n spate, că nu putea face nici măcar un pas. Atunci se sui pe spinările oilor și merse așa până la foc. Nici una din oi nu se trezi, și nici nu se mișcă.“

Până aici, bunica își depănase povestea în liniște, dar acum nu m-am putut abține să n-o opresc.

— Dar de ce nu s-au mișcat?

— O să vezi tu îndată, îmi răspunse bunica și povesti mai departe.

„Când bărbatul ajunsese lângă foc, ridică și ciobanul ochii. Era bătrân și arțăgos, aspru și deloc binevoitor cu oamenii. Văzând că se apropie de el un străin, înșfăcă o bâta ascuțită, de care se folosea când își mâna turma, și o aruncă asupra bărbatului. Și bâta veni drept înspre el, dar când să-l nimerească, îl ocoli și zbură pe lângă el departe, pe câmp.“

Când bunica ajunsese aici, iar am oprit-o.

— Bunico, dar de ce n-a vrut bâta să-l lovească pe bărbatul ăla?

Însă bunica nici nu se obosi să răspundă, ci povesti mai departe:

„Bărbatul se apropie de cioban și-i spuse:

— Dragul meu, ajută-mă și dă-mi și mie puțin foc! Tocmai mi-a născut nevasta și trebuie să fac focul ca să-i încălzesc pe ea și pe copilaș.

Ciobanul ar fi vrut mai degrabă să spună nu, dar când se gândi că dulăii nu-l putuseră vătămă pe bărbat, că oile n-o luaseră la goană de frica lui, iar bâta nu voise să-l doboare, i se făcu puțin frică și nu îndrăzni să nu-i dea ce-i ceruse.

— Ia cât îți trebuie! îi spuse ciobanul bărbatului.

Focul era aproape stins. Nu mai rămăseseră nici butuci, nici rămurele, ci doar o grămadă mare de

jărat, și străinul n-avea cu el nici lopată, nici căuș în care să ducă acasă cărbunii aprinși.

Ciobanul, văzând asta, spuse încă o dată:

— Ia cât îți trebuie!

Și se bucura că bărbatul n-o să poată lua nici un pic de foc.

Dar el se aplecă și culese jărat din cenușă cu mâinile goale și-l puse în mantaua de pe el. Cărbunii încinși nu-i arseră nici mâinile, nici mantaua, și bărbatul merse cu ei ca și cum ar fi dus nuci sau mere.

Aici am oprit-o a treia oară pe povestitoare:

— Bunico, dar de ce n-au vrut cărbunii să-l ardă pe bărbat?

— Așteaptă și-ai să vezi, spuse bunica și povesti mai departe:

„Când ciobanul acela rău și artăgos văzu toate astea, începu să se întrebe: «Oare ce fel de noapte o fi asta, că dulăii nu mușcă, oile nu se sperie, bâta nu omoară și focul nu arde?» Îl chemă înapoi pe străin și-l întrebă:

— Ce fel de noapte e asta? Și cum se face că toate lucrurile se milostivesc de tine?

Bărbatul răspunse atunci așa:

— Asta nu pot să-ți spun eu dacă nu vezi tu singur.

Și voi să plece mai departe, ca să poată face cât mai repede focul și să-și încălzească nevasta și copilul.

Ciobanul își zise atunci că n-ar vrea să-i piardă urma bărbatului înainte de-a afla și el ce însemnau toate astea. Se ridică și merse după dânsul până când bărbatul ajunsese la casa lui.

Și-atunci văzu ciobanul că bărbatul
nu avea nici măcar o colibă și că nevasta
și copilul erau culcați într-o peșteră,
unde nu erau decât niște pereți de
piatră goi și reci.

Dar ciobanul își zise că bietul copil
nevinovat putea să moară de frig
acolo, în peșteră, și cu toate că era om
aspru i se făcu milă și vru să-i vină
în ajutor copilului. Așa că-și dădu
jos desaga de pe umăr, scoase

din ea o blană de oaie, i-o întinse bărbatului și-i spuse să-și culce copilul pe ea.

Dar exact în clipa în care dovedi că putea să fie milostiv și el i se deschisera ochii și văzu ceea ce înainte nu putuse să vadă, și auzi ceea ce înainte nu putuse să audă.

Văzu că era înconjurat de un alai des de îngerăși cu aripi de argint. Și fiecare înger avea în mână câte un instrument de coarde, și cântau toți cu voce tare că în noaptea aceea s-a născut Mântuitorul care avea să izbăvească lumea întreagă de păcate.

Atunci pricepu că toate lucrurile erau atât de bucuroase în noaptea aceea, că nu voiau să facă nici un rău.

Și erau îngeri nu numai în jurul vetrei, ci peste tot. Erau îngeri în peșteră, afară pe munte și alții sub cer, zburând în văzduh. Veneau stoluri-stoluri pe drum, și când ajungeau în dreptul peșterii, aruncau câte o privire copilului.

Se auzeau strigăte de slavă, de bucurie, și erau cântece, și jocuri, și ciobanul vedea toate astea în negura nopții, unde până atunci nu putuse să observe nimic. Era atât de fericit că i se deschiseseră ochii, încât căzu în genunchi și-i mulțumi lui Dumnezeu.“

Când ajunse aici cu povestitul, bunica oftă și spuse:

— Ce-a văzut ciobanul am putea vedea și noi, pentru că îngerii zboară pe cer în fiecare noapte de Crăciun, numai de-am fi noi în stare să-i vedem.

Apoi bunica îmi puse mâna pe cap și-mi spuse:

— Și să-ți aduci aminte de asta, pentru că-i adevărat, cum te văd și cum mă vezi. Nu lumânările sau lămpile te-ajută să vezi, nici luna sau soarele, fiindcă nu ne trebuie decât ochi cu care să putem vedea minunăția lui Dumnezeu.

Viziunea
împăratului

Asta se întâmpla pe vremea când Augustus era împăratul Romei, iar Irod – rege în Israel.

Se lăsă odată asupra pământului o noapte foarte lungă și sfântă. Era cea mai neagră noapte pe care o văzuse cineva vreodată, de parcă întreg pământul nimerise sub bolta unui beci. Nu mai puteai deosebi apa de pământ, nu mai știai pe unde s-o iei, nici dacă mergeai pe drumurile cele mai cunoscute. Și nu putea să fie altfel, fiindcă din cer nu venea nici un fir de lumină. Toate stelele rămăseseră în casele lor, iar frumoasa lună stătea și ea cu fața întoarsă.

Și pe cât de adâncă era negura nopții, pe atât de adânci erau tăcerea și liniștea. Apa râurilor nu mai curgea, vântul se oprise, nici măcar frunzele plopiilor tremurători nu mai tremurau. Dacă te-ai fi dus la mare, ai fi văzut că valurile nu mai izbeau țărmul, și dacă te-ai fi dus în deșert, nu ți-ar mai fi scârțâit nisipul sub picioare. Totul era împietrit, înțepenit, ca să nu tulbure noaptea aceea sfântă. Nici iarba parcă nu mai creștea, roua nu mai putea să cadă, și florile nu îndrăzneau să-și răspândească mireasma.

În noaptea aceea, animalele de pradă nu erau puse pe vânat, șerpii nu mușcau, câinii nu lătrau. Dar și mai minunat era că nici unul dintre lucrurile neînsufleteite nu voia să întineze sfințenia acelei nopți cu fapte urâte. Nici o cheie de hoț n-ar fi putut deschide vreo ușă, nici un cuțit n-ar fi făcut să curgă sânge.

Și tocmai în noaptea aceea, un grup de oameni porniseră de la locuința imperială de pe muntele Palatin și se îndreptau spre Capitoliu, traversând Forumul. În ziua aceea, care acum tocmai se sfârșise, senatorii îl întrebaseră pe împărat dacă îngăduie să i se ridice un templu pe colina sacră a Romei. Dar Augustus nu-și dăduse consimțământul pe loc. Nu știa dacă ar fi fost pe placul zeilor să aibă și el un templu alături de-ale lor, și răspunse că voia mai întâi să aducă o ofrandă spiritului său protector, aflând astfel voința zeilor. Așadar, împăratul, însoțit de câțiva fideli, mergea să facă această ofrandă.

Augustus era purtat într-o lectică, fiindcă era bătrân și scările Capitoliului erau multe și anevoioase. Ținea singur în brațe colivia cu porumbeii pe care urma să-i jertfească. Nu-l conduceau nici preoți, nici soldați sau senatori, ci numai prietenii lui cei mai apropiați. În față mergeau purtătorii de torțe, ca să lumineze drumul prin bezna nopții, și în urma lui, sclavii cu altarul așezat pe un trepied, cărbunii, cuțitele, focul sacru și altele trebuincioase jertfei.

Pe drum, împăratul vorbea vesel cu prietenii lui, așa că nici unul nu băgă de seamă cât de nesfârșite

erau tăcerea și liniștea nopții. Abia când ajunseră sus de tot pe Capitoliu, la locul gol ales pentru noul templu, își dădură seama că se petrecea ceva neobișnuit.

Asta nu putea fi o noapte ca toate nopțile, pentru că la marginea colinei văzură o ființă miraculoasă. La început li se păru că era trunchiul răsucit al unui măslin bătrân, pe urmă crezură că o statuie străveche ieșise la vedere din templul lui Jupiter. În cele din urmă își spuseră că nu putea fi altcineva decât bătrâna sibilă.

Nu mai văzuseră niciodată o arătare uriașă ca asta și atât de bătută de vânturi. Era o femeie înspăimântătoare. Dacă n-ar fi fost acolo împăratul, ceilalți ar fi luat-o la goană acasă, în culcușurile lor. „Ea e, bătrâna care are atâția ani câte fire de nisip sunt pe țărmul locului ei de baștină“, își șopteau unul altuia. „Oare de ce-o fi ieșit din grotă ei tocmai în noaptea asta? Oare ce semn vrea să le dea împăratului și țării lui, ea, care-și scrie profețiile pe frunzele copacilor și știe că vântul duce prevestirea celui căruia îi este menită?“

Erau atât de înfricoșați, că la cea mai mică mișcare a sibilei ar fi căzut toți în genunchi, cu fruntea la pământ. Dar sibila ședea nemișcată, de parcă ar fi fost lipsită de viață. Ședea pe vine, la marginea colinei, de unde, umbrindu-și ochii cu mâna, iscodea negura nopții. Ședea acolo de parcă dinadins se suise pe colină, să vadă mai bine ceva ce se întâmpla departe de tot. Putea să vadă și prin întunericul unei asemenea nopți!

Împăratul și însoțitorii lui băgară atunci și ei de seamă cât de adâncă era noaptea. Nu vedeau nici la doi pași. Și ce tăcere! Câtă liniște! Nici măcar o dată nu auziră susurul înăbușit al Tibrului. Dar aerul parcă voia să-i sugrume, sudori reci le apăruseră pe frunte și mâinile le erau țepe, neputincioase. Își ziceau că avea să se petreacă ceva înfiorător.

Dar nici unul nu voia să arate că-i e frică, și-i spuneau împăratului că era semn bun: natura întreagă își ținea suflarea, ca să salute un nou zeu.

Îl îndemnară pe Augustus să dea zor cu ofranda, spunându-i că sibila de aceea ieșise din grota ei și se suise pe colină, ca să-i salute spiritul.

Adevărul era însă că bătrâna sibilă, fiind atât de absorbită de ceea ce vedea, nici nu observase că împăratul venise pe Capitoliu. Cu sufletul, era dusă într-o țară îndepărtată, și acolo parcă mergea pe o câmpie întinsă. Dădea mereu cu piciorul de câte ceva, și credea că sunt smocuri de iarbă. Se aplecă să simtă cu mâna. Nu, nu erau smocuri de iarbă, erau oi. Pașii o purtau printre turme de oi adormite.

Văzu și focul ciobanilor. Ardea chiar în mijlocul câmpului. Se îndreptă într-acolo. Păstorii erau lungiți lângă foc și dormeau. Își pusese alături ciomegele lungi cu care-și apărau turma de animalele sălbatice. Dar animalele acelea mici cu cozi stufoase, care se furișaseră pe lângă foc, nu erau șacali? Cu toate astea, păstorii nu-i alungau cu ciomegele, câinii își vedeau de somnul lor, oile n-o luaseră la fugă, așa

că animalele sălbatice se lungiseră și ele să se odihnească lângă oameni.

Sibila vedea toate acestea, dar nu știa nimic din cele ce se petreceau în spatele ei, sus pe colină. Nu știa că fusese așezat altarul, că se aprinseseră cărbunii, că se presărase tămâie și că împăratul scosese din colivie un porumbel ca să-l jertfească. Dar mâinile îi erau atât de amorțite, că nu izbuti să țină strâns pasărea. Cu o singură bătaie de aripă, porumbelul se eliberă și dispăru în întunericul nopții.

Atunci, curtenii îi aruncară o privire bănuitoare sibilei. Credeau că ea pricinuisese nefericita întâmplare.

Cum să știe ei că sibila era dusă acolo, departe, lângă focul păstorilor și că acum tocmai deslușea un sunet slab care unduia prin tăcerea de mormânt a nopții? Ascultă o bucată de vreme sunetul acela, până când înțelese că nu era de pe pământ, ci venea de sus, din ceruri. Își ridică atunci ochii și văzu niște făpturi sclipitoare plutind acolo sus în noapte. Erau stoluri de îngeri care cântau minunat de frumos și roiau deasupra câmpiei întinse, căutând parcă ceva.

În timp ce sibila asculta muzica aceea încântătoare a îngerilor, împăratul se pregătea pentru următoarea jertfă. Își spală mâinile, curăță altarul și primi al doilea porumbel. Dar cu toate că se strădui să-l țină cât se poate de strâns, trupul neted al porumbelului îi alunecă din mână și pasărea se înalță în negura nopții.

Împăratul era îngrozit. Căzu în genunchi în fața altarului gol și se rugă spiritului său să-i dea putere

să pună stavilă
nenorocirilor pe care
noaptea aceea părea că
le prevestește.

Nimic din toate astea nu
auzi sibila. Ea asculta cu tot
sufletul cântarea îngerilor, care
devenea tot mai puternică, și, până
la urmă, căpătă atâta forță, că-i trezi și pe
păstori. Se ridicară sprijinindu-se în coate și
văzură o mulțime lucitoare de îngeri alb-argintii
care zburau sus în întuneric, în cârduri lungi și
legănate, ca păsările călătoare. Unii aveau lăute și
viori, alții țitere și harpe, și cântul le era vesel ca râsul
de copil și ca ciripitul ciocârliei. Auzind toate
acestea, păstorii se ridicară și porniră spre orașul de
munte de unde erau ei, ca să povestească despre
toată minunea. Aleseră o potecă îngustă, șerpuită,

și bătrâna sibilă se luă după ei. Și dintr-odată se făcu lumină sus pe munte. O stea mare, luminoasă se oprise chiar deasupra muntelui și orașul de pe culmi sclipea ca argintul sub strălucirea stelei. Cărdurile de îngeri zglobii se grăbeau într-acolo strigând de bucurie, iar păstorii își iuțiră într-atâta pasul, că aproape alergau. Ajunși în oraș, îi găsiră pe îngeri adunați deasupra unui staul în apropiere de poarta orașului. Era un loc ca vai de lume, cu acoperiș de paie, și înăuntru, în fund, stânca golașă a muntelui ținea loc de perete. Tocmai aici, deasupra acestui staul, strălucea steaua și se adunau tot mai mulți îngeri. Unii se așezară pe acoperișul de paie, alții pe stânca râpoasă din spate, alții încă pluteau deasupra, cu aripile întinse. Și sus, sus de tot, strălucirea aripilor limpezise aerul.

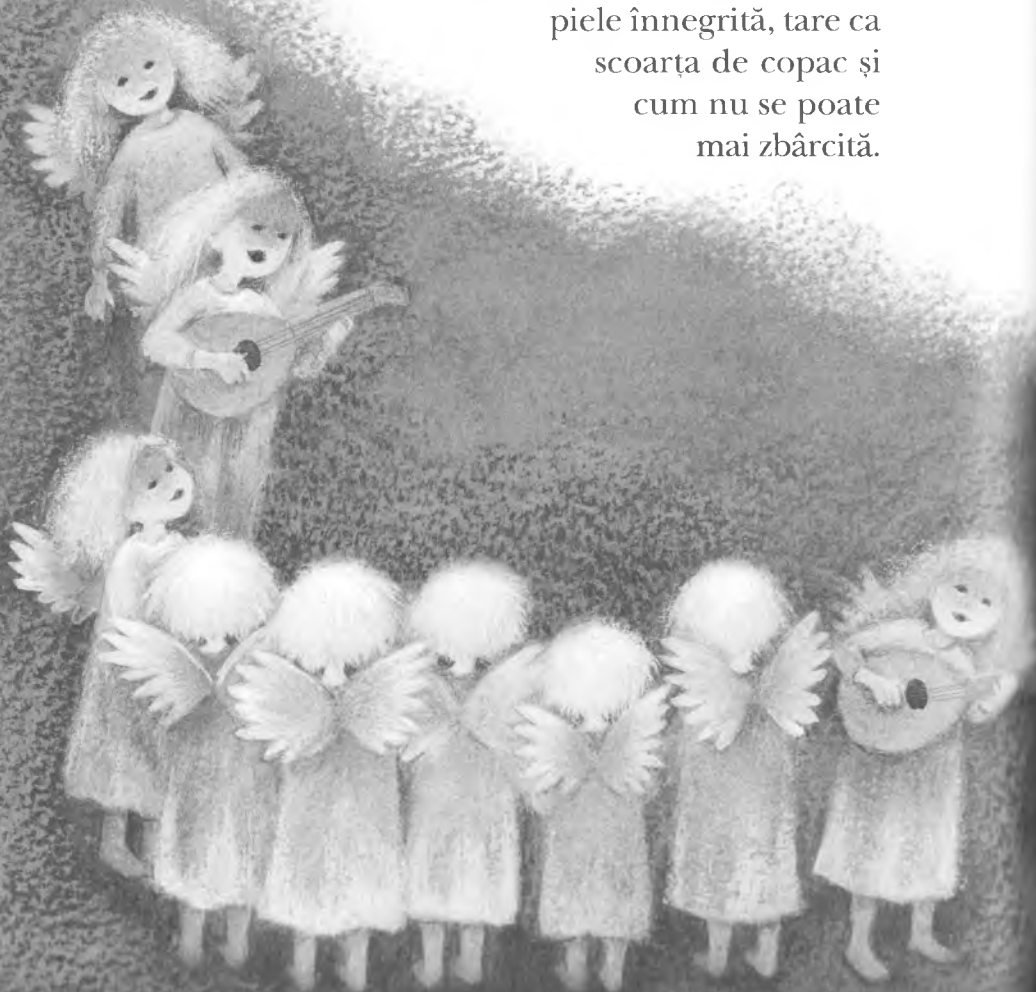
În clipa în care se aprinse steaua deasupra muntelui, întreaga natură se trezi la viață, și bărbații de pe Capitoliu nu putură să nu bage de seamă. Simțiră că un vânt răcoros, dar mângâietor, străbătea văzduhul, miresme minunate se răspândeau în jurul lor, copacii foșneau, apa Tibrului începea să clipocească, stelele străluceau și luna suise pe bolta cerească și lumina pământul. Iar din cer coborâră în spirală cei doi porumbei și se așezară pe umărul împăratului.

Când se întâmplă și minunea asta, Augustus se ridică însuflețit de o mândră bucurie, dar prietenii și sclavii lui căzură în genunchi.

— *Ave Caesar!* strigară cu toții. Spiritul tău te-a ascultat. Tu ești zeul de pe Capitoliu căruia ne vom ruga.

Și uralele pe care bărbații, în culmea încântării, le aduceau împăratului răsunau atât de puternic, că bătrâna sibilă le auzi și se trezi din vedeniile ei. Se ridică în picioare acolo unde șezuse, la marginea colinei, și se apropie de oameni. Era ca și cum un nor negru ar fi urcat din prăpastie și s-ar fi prăvălit peste Capitoliu. Sibila era înfricoșător de bătrână.

Părul aspru îi atârna în smocuri rare în jurul capului, încheieturile mâinilor și picioarelor îi erau umflate, iar trupul îi era acoperit de o piele înnegrită, tare ca scoarța de copac și cum nu se poate mai zbârcită.

Dar așa nemaipomenit de mare cum era, se apropie de împărat cu foarte mult respect. Îl apucă de încheietura mâinii, și cu cealaltă mână îi arată ținuturile îndepărtate din Răsărit.

— Privește! îi porunci sibila, iar împăratul își ridică ochii și privi.

Văzduhul i se deschise în față și privirea lui putu străbate până în țara din îndepărtatul Răsărit. Și atunci văzu un staul săracăcios sub o stâncă râpoasă, și în pragul lui niște păstori îngenuncheați. Înăuntru, în staul, văzu o mamă tânără, îngenuncheată și ea lângă un copilaș culcat pe jos, pe un mănunchi de paie.

Degetele mari și osoase ale sibilei arătară spre acel copil sărman.

— *Ave Caesar!* spuse sibila cu un râs disprețuitor. Acolo se află zeul la care trebuie lumea să se roage sus pe Capitoliu!

Împăratul se dădu înapoi din fața ei, ferindu-se ca de un nebun.

Dar asupra sibilei se coborî puternicul spirit al profeției. Ochii ei încetoșați începură să ardă, mâinile i se întinseră spre cer, glasul i se schimbă de parcă nu mai era al ei, ci avea un răsunet și o forță de putea fi auzit în lumea întreagă. Și rostea vorbe ca și cum le-ar fi citit acolo sus, printre stele.

— Sus pe Capitoliu să fie preaslăvit cel ce va reînnoi lumea, sau Cristos, nu oameni slabi, muritori.

Și după ce rosti aceste vorbe se îndepărtă de bărbatii înspăimântați, coborî încet-încet de pe colină și se făcu nevăzută.

Dar a doua zi Augustus ceru ca poporului să nu i se îngăduie cu nici un chip să-i ridice templul pe Capitoliu. Pe locul acela construi un lăcaș sfânt zeului nou-născut și-l numi „altarul cerului“, *Ara coeli*.

La Nazaret

O dată, când avea doar cinci ani, Isus ședea pe treapta din fața atelierului unde lucra tatăl lui la Nazaret și făcea cuci dintr-o bucată moale de lut pe care o primise de la olarul de peste drum. Niciodată nu se simțise mai fericit ca în ziua aceea, fiindcă toți copiii din împrejurimi îi spusese că olarul era om aspru și nu se lăsa înduplecat nici de ochi frumoși și nici de vorbe mieroase, așa că Isus nu cutezase să-i ceară nimic. Și ce să vezi? Nici nu știa prea bine cum se întâmplase de data asta. Ședea acolo pe treaptă și doar se uita cu jind la vecinul care trebăluia cu formele lui, când deodată acesta ieși din olărie și-i dădu destul lut ca să facă din ea un urcior pentru vin.

Pe treapta din fața casei alăturate ședea Iuda. Era urât, cu părul roșu, avea fața plină de vânătăi și hainele rupte din pricina nesfârșitelor încăierări cu băieții de pe stradă. Pentru moment era liniștit. Nu întărâta pe nimeni și nici nu se bătea. Ședea și el cu o bucată de lut și meșterea ceva întocmai ca Isus.

Dar nu putuse să-și facă singur rost de lut; aproape că nici nu cuteza să se arate în ochii olarului, care-l ura pentru că dădea cu pietre în vasele lui gingașe și l-ar fi izgonit cu ciomagul. Nu, îl avea de la Isus, care-l împărțise cu el.

Pe măsură ce terminau de făcut câte un cuc de lut, copiii îl așezau frumos pe pământ, fiecare în fața lui, într-un cerc. Cucii arătau cum arată mereu cucii de lut. În loc de picioare, stăteau pe un cocoloș mare, rotund, aveau coadă scurtă, gât – deloc și aripile abia se vedeau.

Cu toate astea, se observa imediat o diferență între lucrătura celor doi prieteni. Păsările lui Iuda erau așa de strâmbe, că tot timpul se răsturnau și, oricât se străduia el, degetele lui scurte și țepene nu izbuteau să dea trupurilor o formă potrivită și frumoasă. Din când în când mai trăgea cu ochiul la Isus să vadă cum făcea de-i ieșeau toate păsările la fel, toate netede ca frunzele de stejar din pădurile de pe Muntele Tabor.

Cu fiecare pasăre terminată, Isus era tot mai fericit. I se păreau una mai frumoasă decât alta, și le privea pe toate cu mândrie și iubire. Cucii aveau să-i fie prieteni de joacă, frățiori, urmau să doarmă cu el în pat, să-i țină de urât și să-i cânte cântece de-ale lor când mama lui pleca de-acasă. Niciodată nu se simțise mai bogat, niciodată n-avea să se mai simtă singur sau părăsit.

Trecu pe-acolo negustorul de apă, un bărbat înalt, dar încovoiat sub greutatea burdufului plin ochi, și

în urma lui veni călare zarzavagiul, bălăbănindu-se pe spinarea măgarului și înconjurat de coșurile goale de răchită. Negustorul de apă își trecu mâna peste părul blond și buclat al lui Isus și-l întrebă despre păsările acelea, și Isus îi spuse că aveau toate câte un nume și că toate puteau să cânte. Păsărelele veniseră la el din țări străine și-i povestiseră lucruri pe care doar el și păsările le știau. Și Isus vorbea în așa fel, că și negustorul de apă, și cel de zarzavaturi își uitară mult timp de negoțul lor și rămaseră să-l asculte.

Dar pe când negustorii se pregăteau să-și vadă de drum, Isus arată cu degetul spre Iuda.

— Uitați-vă ce păsări frumoase face Iuda!

Atunci, zarzavagiul își opri binevoitor măgarul și-l întrebă pe Iuda dacă și păsările lui aveau un nume și puteau să cânte. Dar Iuda habar n-avea de așa ceva. Nu scoase o vorbă și nici nu-și ridică ochii de la treaba lui, iar zarzavagiul, mânios, dădu cu piciorul într-una din păsări și porni mai departe.

Așa se scurse toată după-amiaza și soarele coborî atât de mult, că razele puteau trece acum prin poarta joasă a orașului, pe care o împodobeau un vultur roman și pe care o puteai vedea la capătul străzii. Lumina amurgului, cernută de-a lungul drumului, era trandafirie, parcă amestecată cu sânge, și își așeza culoarea peste tot ce-i apărea în cale – potirele vopsite ale olarului, scândura ce scrâșnea sub fierăstrăul tâmplarului sau vâlul alb din jurul chipului Mariei.

Dar cel mai frumos lucea lumina soarelui pe ochiurile de apă dintre bucățile mari și inegale de

piatră ce acopereau strada. Și dintr-odată Isus își băgă mâna în cel mai apropiat ochi de apă. Îi venise ideea să-și vopsească păsărelele cenușii cu lumina sclipitoare a amurgului, care colorase atât de minunat apa, pereții caselor și totul din jur.

Lumina amurgului îi făcu atunci pe plac și se lăsă prinsă ca într-o căniță de culoare, și când Isus o întinse peste păsărelele de lut acestea stătură nemișcate și el putu să le acopere de sus până jos cu o strălucire aidoma diamantelor.

Iuda, care din când în când mai arunca pe furis câte o privire spre Isus, vrând să vadă dacă nu cumva făcea păsări mai multe și mai frumoase decât el, scoase un strigăt de încântare când văzu cum Isus își vopsește cucii de lut cu lumina soarelui din ochiurile de apă de pe stradă. Își băgă și el mâna în apa strălucitoare ca să-i prindă lumina.

Dar lumina soarelui nu se lăsă prinsă de Iuda. Îi aluneca printre degete și, oricât de iute își mișca mâinile ca s-o prindă, îi scăpa, așa că nu izbuti să culeagă pentru bietele lui păsări nici o fărâmbă de culoare.

— Așteaptă, Iuda! spuse Isus. Vin eu să-ți vopsesc păsările.

— Nu, zise Iuda, să nu te-atingi de ele, că arată bine și așa.

Se ridică în picioare cu sprâncenele încruntate și gura făcută pungă. Și călcă păsărelele cu talpa lui lată, preschimbându-le pe toate, una după alta, în bucățele de lut turtit.

După ce nimici toate păsările, se apropie de Isus, care și le mângâia pe-ale lui, strălucitoare ca niște giuvaiere. Iuda le privi câteva clipe în tăcere, dar ridică apoi piciorul și-o călcă pe una dintre ele.

Când Iuda își dădu piciorul la o parte și văzu că păsărica se transformase în argilă cenușie, se simți atât de ușurat, că-l apucă râsul și ridică piciorul să mai zdrobească una.

— Iuda, îi strigă Isus, ce faci? Nu știi că sunt vii și pot să cânte?

Dar Iuda râdea și mai călcă în picioare încă o pasăre.

Isus se uită împrejur după ajutor. Iuda era înalt și voinic, și Isus nu putea să-l tragă la o parte. Își caută din ochi mama. Nu era departe, dar până să vină ea Iuda ar fi apucat să-i distrugă toate păsările. Lui Isus i se umplură ochii de lacrimi. Iuda îi călcase deja în picioare patru păsări. Îi mai rămăseseră doar trei.

Era supărat pe ele, că ședeau nemișcate și se lăsau călcate în picioare, fără să ia în seamă primejdia. Isus bătu din palme ca să le trezească și strigă:

— Zburați, zburați!

Atunci cele trei păsări începură să-și miște aripioarele și, dând cu teamă din ele, se ridicară în aer și izbutiră să se înalțe până pe marginea acoperișului, unde erau în siguranță.

Și când Iuda văzu că păsările au dat din aripi și și-au luat zborul așa cum le-a cerut Isus, îl podidi plân-sul. Își smulse părul din cap, cum văzuse că făceau

bătrânii când treceau prin mari neliniști și nenorociri, și se aruncă la picioarele lui Isus.

Rămase acolo, rostogolindu-se ca un câine printre resturile cucilor de lut din fața lui Isus, îi sărută picioarele și-l rugă să-l calce în picioare, așa cum făcuse el cu păsările.

Căci Iuda îl iubea pe Isus și-l prețuia și i se ruga, și îl ura în același timp.

Dar Maria, care urmărise de la început jocul copiilor, se ridică în picioare, se apropie, îl luă pe Iuda pe genunchi și-l mângâie.

— Biet copilaș! îi spuse ea. Nu știi că ai încercat ceva care nu-i stă în putință nici unei ființe făcute de Dumnezeu? Nu te mai încumeta la astfel de lucruri dacă nu vrei să fii cel mai nefericit dintre oameni! Cum să nu se întâmple așa când îndrăznești să teiei la întrecere cu cel care poate zugrăvi cu lumina soarelui și sufla viață într-o bucată de lut mort?

Craniul

A fost odată un bărbat în parohia Svartsjö, din Värmland, care în ziua de Ajun porni prin sat să-i poftească pe oameni seara la el la masă, dar nimeni nu voia să plece de-acasă într-o asemenea zi. Bătu ulițele în lung și-n lat, dar până la urmă, când începu să se lase seara și tot nu izbutise să ademenească nici măcar un musafir, pricepu că nu-i mai rămânea decât să se întoarcă acasă de unul singur.

Bărbatul ar fi trebuit să se gândească mai bine că nici nu se putea altfel, și să nu-și facă sânge rău. Dar el tare se mai supără că fusese respins de atâtea ori. Cumpărase și rachiu, și mâncare, și în timpul ăsta nevastă-sa pregătea de zor ospățul. Dar la ce bun, dacă nu avea nici un prieten care să stea bucuros cu ei la masa de Crăciun?

— Desigur, se cred prea buni ca să vină la mine. Nu le place lor să stea la masa de Crăciun în casa groparului.

Dar învinuirea asta era cu totul nedreaptă. Oric-ar zice cineva de lumea din Svartsjö, nici unuia

nu i-ar fi trecut vreodată prin cap să nu răspundă unei invitații din pricină că amfitrionul ar fi un om mai prejos decât el. Și pe urmă, groparul ăsta nu era un gropar obișnuit. Îl chema Anders Öster și se trăgea dintr-o familie de muzicanți. Făcuse și el parte din orchestra regimentului de vânători, *Värmlands Jägare*, și abia după ce Maiestatea Sa regele îi aprobase demisia din armată devenise gropar.

Și nu era numai gropar, era pe deasupra și paznicul bisericii, dar asta n-avea de ce să-i sperie pe oameni, numai că starea sufletească în care se afla el în momentul acela îl făcea să vadă totul în negru.

— De vreme ce nimeni nu vrea să vină la mine, n-am decât să poftesc câțiva musafiri de la cimitir, mormăi bărbatul. Cel puțin ăstora n-o să le fie rușine că vin la ospățul groparului.

Tocmai trecea pe lângă zidul de granit din jurul cimitirului și bineînțeles că de aceea îi și venise ideea asta, dar deocamdată nu se gândea s-o pună în aplicare.

De îndată ce mai făcu însă câțiva pași, băgă de seamă ceva rotund și alb care se zărea în iarba uscată de pe marginea potecii. Obiectul acela lucea mult mai tare decât albul unei pietre obișnuite, așa că se opri să vadă ce fel de piatră putea să fie. Atunci observă, în lumina palidă a amurgului, că nu era decât un craniu de mort. Probabil că fusese scos cu tot cu pietriș și țărână dintr-un mormânt pe care-l săpase cu o zi înainte, și apoi vreun animal îl trăsese până în locul unde se afla acum.

Firește că în împrejurări obișnuite bărbatul ar fi luat rămășița aceea de om, care ar fi putut foarte bine să fie chiar a unei rude de-ale lui sau, în orice caz, a unei persoane care trăise și murise în parohia lor, și ar fi dus-o la morgă, dar acum nu era el în stare de ceva atât de simplu și de normal. În schimb, își scoase pălăria, zâmbi ușor, făcu o plecăciune craniului și i se adresă cu o voce neobișnuit de blândă și melodică, de care rar se folosea dacă nu era într-o dispoziție cât se poate de proastă.

— Bună seara, bună seara, și încântat de întâlnire! Vă urez în primul rând Crăciun fericit, iar în al doilea rând, dați-mi voie să vă spun că sunt în căutare de oaspeți pentru o petrecere, așa că vreau să vă întreb dacă vă considerați prea important ca să veniți la mine în seara asta. Să știți că nu-i cine știe ce, dar veți fi mulțumit, pentru că mâncarea și băutura vor fi din belșug.

După ce-i adresă invitația, rămase cu pălăria în mână, dându-i parcă de înțeles că vrea un răspuns.

— Aha, văd că cel puțin nu ziceți nu, spuse bărbatul după ce așteptă destul de răbdător. Așadar, pot spera că veți veni. Stau acolo, în casa aia mare de pe deal, unde-i și biserica, așa că n-aveți cale lungă până la ospăț.

Și după ce spuse toate astea, pe Anders Öster îl pufni un râs răsunător și sălbatic, își puse pălăria pe cap și-o porni spre casă fără să se mai oprească pe drum.

Era, într-adevăr, vecinul cel mai apropiat al cimitirului. Locuia chiar în clădirea parohială, unde avea două odăi mici la mansardă. Și acum, când trecu de poarta casei și deschise ușa de la intrare, văzu înăuntru ceva deloc menit să-i aline necazul. Nevastă-sa freca în genunchi podelele din holul de jos. În fața ei, pe podeaua udă, ardea într-un sfeșnic de alamă o lumânărică subțire de seu, care lumina peria, ligheanul și cârpele.

— Bine faci că mai deretici, pentru că din clipă-n clipă sosesc musafirii, spuse bărbatul de îndată ce păși în casă.

Femeia își ridică spre el fața surprinzător de frumoasă, cu trăsături cât se poate de fine, și-i aruncă rapid o privire. Pricepu dintr-un foc cum stăteau lucrurile.

— Vasăzică nu vrea nimeni să vină, spuse nevastă-sa. Îmi închipuiam eu. Cine-a mai auzit ca oamenii să se lase invitați în seara de Ajun!

— Ba nu-i așa. Se simt prea bine unii cu alții ca să vrea să vină la noi, răspunse bărbatul cu o asemenea asprime, de parcă nevasta lui ar fi fost de vină. Am dat totuși peste unul care a acceptat invitația, spuse în continuare bărbatul fără să se gândească prea bine la ce zice, dar o să vină abia mai încolo.

— Atunci du-te sus la noi și așteaptă-l! îi spuse nevastă-sa. Lumânările sunt aprinse, masa-i pusă. Termin și eu imediat aicea jos.

Dar Anders Öster n-avea de gând să facă ce-l rugase nevasta. Rămase în mijlocul încăperii, în drumul

femeii care spăla pe jos. Știa c-o încurcă, și asta-l umplea de o amară mulțumire.

La dreapta lui era ușa ce dădea în sala de ședințe a parohiei. Era o cameră încăpătoare, unde se țineau alegerile anuale și alte întruniri ale enoriașilor din comună. În sobă focul ardea cu flăcări mari, care luminau toată încăperea, și Anders Öster, ținut locului, privea într-acolo. Era o încăpere de modă veche, cu pereții din bârne groase de cherestea, fără nici un ornament, podele de scânduri nemaipomenit de late și căpriorii acoperișului la vedere. La perete, de jur împrejurul sălii, erau fixate bănci solide. Într-un colț al încăperii, de partea cealaltă a ușii, era o masă mare, nevopsită, cu picioare răsucite, iar în fața mesei, jilțul din piele al președintelui, cu mânere și spătar înalt – adevărat simbol al autorității ocrotitoare și al păcii statornice.

Nevasta frecase podelele și acolo, presărase apoi nisip alb de la malul lacului și ienupăr mărunțit. În lumina jucăușă a flăcărilor din sobă, sala îi părea impunătoare și confortabilă lui Anders Öster, care-i spusese neveste-sii:

— Când ești gata, adu jos mâncarea și pune masa în sala parohiei. Cred c-aș vrea să petrec Ajunul aici.

Femeia îl privi îngrozită.

— Cum adică? întrebă ea. Ai de gând să stai aici și să te îmbeți cu acela pe care-l aștepti? Și la ferestre nu-s perdele. Dacă trece cineva pe-aici, vede tot.

Femeia își ieșise din fire. Sala parohială, la fel ca și biserica, aparținea parohiei, și după mintea ei era aproape la fel de sfântă. Nu și-o putea imagina ca loc de beție.

Dar Anders Öster nu voia să se împace cu gândul că tot ce-și dorea în ziua aceea îi era refuzat.

— Hai, Bolla, lasă gâlceava! îi spuse Anders nevastă-sii. Ascultă ce-ți spun! De Ajunul ăsta, eu aici vreau să mănânc.

Masa cea mare, jilțul, încăperea spațioasă, toate-i surâdeau. Dacă ar fi putut să șadă într-un jilț atât de impunător, să mănânce la o masă la care ar mai fi încăput pe puțin douăzeci, chiar treizeci de oameni, și dacă ar fi putut cuprinde cu privirea sala unde se adunau oamenii cu putere din comună, s-ar fi simțit și el om de vază, un țăran cu stare, adică exact ce-și dorea el acum.

— Poți fi sigur c-ai să rămâi fără slujbă dacă faci una ca asta, îi spuse nevastă-sa. N-ai să faci o astfel de nebunie câte zile oi avea.

Când văzu că femeia i se împotrivește cu atâta încăpățănare, furia bărbatului nu mai avu margini. Toată amărăciunea care se adunase în timpul zilei clocotea și era cât pe ce să dea în foc. Fără să spună măcar un cuvânt, se repezi în sus pe scări, traversă mansarda, intră în locuința lor și înșfăcă de pe perete pușca de vânătoare.

După aceea, tiptil-tiptil, se apropie de scară și se aplecă peste balustradă ca să-și vadă nevasta, care încă nu terminase de frecat podeaua din hol.

— Bolla, Bolla, spuse bărbatul pe un ton blând și mîeros, vrei să spui că n-am voie să stau de Ajun la masa din sala parohiei cît timp ești tu în viață?

— Da, chiar așa, îi strigă de îndată femeia.

Dar abia termină de spus vorbele astea, că se și gîndi că tonul acela fermecător nu prevestea niciodată ceva bun. Aruncă o privire în sus și văzu gura lucioasă a puștii la vreo doi coți deasupra capului ei.

Se trînti pe spate. În aceeași clipă, hohul se umplu de fum și foc, și un glonț nimeri podeaua drept în fața femeii.

— Dumnezeu mare!

Lăsa peria și ligheanul și o luă la fugă în întuneric.

Anders Öster nu încercă nicicum să alerge după ea. Izbucni într-un răs rece și tăios ca mai adineaori, pe drum. Apoi se întoarse cu pușca și-o atîrnă la locul ei pe perete.

După aceea, rîndui grabnic și cu îndemănare lucrurile după placul lui. Împinse cîrpele într-un colț al holului ca să nu-i stea în drum, după care duse jos în sala parohială tot ce pregătise nevasta pentru ospăț. Întinse o față de masă, o împodobi cu două lumînări duble, și între ele așeză un calup mare de unt, frumos vîlurit și decorat cu cea mai mare grijă. Aduse apoi mai multe feluri de pâine, brînză, și grasă, și slabă, cîrnați și friptură de porc, o pulpă de oaie, o cană cu bere de Crăciun, cuțite și farfurii. La sfârșit de tot, aduse și un butoiăș mic cu rachiu, pe care-l puse la mijlocul mesei, cu o coroană de păhărele sub robinet.

Când totul fu în ordine, se așază în jilt, mănă și bău în tihnă și se simți nemaipomenit de bine.

Se prea poate ca focul acela de armă să fi deschis o portiță pe unde ieșise toată furia care-l chinuise în asemenea hal, că durerea îi pătrunsese fiecare mădular. Acum se simțea atât de ușurat, încât era sigur că făcuse ce trebuia.

De ce să se împotrivescă nevastă-sa unei dorințe atât de nevinovate? Nu era de datoria ei să i se supună? Acum i se întâmplase exact ce meritase. Ce făcuse el era cât se poate de drept. Și nu doar drept, ci și înțelept.

Își amintea că fusese în multe rânduri îndărătnică. Dar acum, gata, se terminase cu asta. Îi arătase acum cine-i stăpânul casei. Ce idee grozavă să tragă în ea! De-acum înainte avea să trăiască zile mai bune și căsătoria avea să-i aducă mai multă bucurie.

Era și ostenit, și flămând, așa că se înfruptă cu nesat din mâncare. După un timp, când începuse să se sature, îl apucă iar tristețea că nu fusese în stare să-și găsească un tovarăș.

Și atunci își aminti de craniul mortului.

— Cred c-o să facă și el ca toți ceilalți și n-o să vină. N-am decât să mă duc după el.

Își puse pălăria, făcu cei câțiva pași până la cimitir și se întoarse repede cu craniul în mână.

Craniul era plin de pământ, așa că-l cufundă în ligheanul cu apă de spălat podeaua și-l șterse cu o cârpă. După ce-l curăță cât putu de bine, îl puse în fața lui pe masă.

În tot timpul ăsta, nevastă-sa ședea disperată și plânsă în casa unui țăran, la numai câțiva pași de biserică. Erau buni prieteni și vecini de-ai lor, care încercară s-o mângâie, și, pentru că era Ajunul Crăciunului, femeia își dădu toată silința măcar să nu mai plângă, ca să nu le strice oamenilor bucuria cu văicărelile ei. Dar ea se vedea ca la marginea unei prăpăstii în care avea să se prăbușească. „A tras în mine“, își spunea fără încetare. „A vrut să mă omoare. Unde-o să ajungem?“

Dacă ar fi fost beat, n-ar fi trebuit să-l ia în seamă. Dar fusese treaz și voise s-o omoare pentru un lucru de nimic.

Se gândi la toți anii pe care-i trăiseră împreună. Împărțiseră și bune, și rele timp de peste douăzeci de ani, și acum să meargă el până acolo încât să tragă în ea? Însemna că în inima lui nu mai era nici cea mai mică urmă de iubire, după toate lipsurile și necazurile prin care trecuseră împreună.

În casa unde găsisese adăpost femeia, erau doi băieți pe care-i interesa nemaipomenit cele petrecute. Alergau tot timpul până la casa parohială, priveau prin fereastră și-i povesteau femeii ce văzuseră.

— Acum aduce jos mâncarea și pune masa în sala mare a parohiei.

Peste câteva minute:

— Acum stă pe scaunul președintelui și mănâncă și bea.

Data următoare povestiră că bărbatul vorbea ca și cum ar mai fi fost cineva acolo. Își ridicase paharul

și dăduse noroc cu cineva, dar copiii nu putuseră să vadă cu cine.

Femeia nu întreba prea multe. N-o interesa mai deloc cu ce se ocupa bărbatu-său. Nu se putea gândi la altceva decât că trăsesese în ea cu pușca. Cum se poate ca bărbatul care promisese că o va iubi și la bine, și la rău să tragă în ea!

Își zicea că-i este peste putință să se întoarcă în casa lui. N-o împiedica atâta gândul c-ar trăi mereu cu groaza că bărbatul ar pune mâna pe pușcă la cea mai mică împotrivire a ei. Mai degrabă un alt simțământ îi împietrise inima, acela c-ar urî-o, de vreme ce fusese în stare să se repeadă asupra ei în felul ăsta.

Era ceva fără ieșire, fără leac. Ce-i făcut e bun făcut. Temelia pe care-și clădiseră împreună fericirea se prăbușise. Nu mai avea pe ce să se sprijine.

Trupul îi era cuprins de fiori, în timp ce-o ajuta pe gazdă să învârtă orezul cu lapte și să pună masa. „Oricum, de omorât, tot m-a omorât cu glonțul ăla“, se gândea femeia. „Mi-a străpuns inima.“

Abia se așează la masă cu toți ceilalți, că ușa fu dată de perete și bărbatul intră în odaie. Nu înaintă, ci rămase acolo, în umbră, lângă ușă. Nu-i făcu semn cu mâna nevastă-sii să vină la el, nu făcu nici o mișcare, stătea pironit locului.

În primele clipe, femeia simți doar mânie văzând că îndrăznise să se arate în apropierea ei și se sili să nu se uite la el sau să nu-i pese că intrase acolo. Dar sigur, tot mai arunca ea pe furiș câte-o privire

spre ușă, și tare se mira să-l vadă atât de liniștit. „I s-a întâmplat ceva“, se gândi femeia. „Nu mai e deloc ca adineaori. Și ce alb e la față! A dat pesemne o boală peste el. Poate că era încins de febră când a tras în mine.“

Femeia se ridică de la masă și zise cu voce joasă gazdelor:

— Vă mulțumesc pentru tot.

Și se duse spre ușă.

Bărbatul deschise ușa, ieși înaintea ei din casă și porni spre clădirea parohiei. Mergea tăcut, fără să scoată o vorbă, iar nevastă-sii i se părea că merge după o stafie, nu în urma bărbatului ei.

Știa cum aranjase el masa în sala parohiei, dar acum nu mai rămăsese nici o urmă, totul fusese pus la loc. Bărbatul urcă scara până la odăile de la mansardă. Chiar și acolo totul arăta întocmai cum fusese înainte să fugă ea de acasă.

Un singur lucru îi era străin, și anume un craniu de mort așezat pe o masă din colțul camerei. Bărbatul se opri lângă masă și arătă cu degetul spre craniu.

— Uită-te la el!

Femeia se uită, dar nu i se păru că vede ceva deosebit.

— Vezi c-a fost împușcat, ucis? spuse el. N-a fost un sinucigaș. Glonțul i-a venit din spate, aici, exact lângă ureche.

— Da, văd, spuse nevasta, care acum tremura de nerăbdare.

— Știi tu de cineva care să fi fost împușcat la noi în parohie? Nu, niciodată nu s-a întâmplat așa ceva, și nici pe timpul părinților noștri. Rareori e cineva omorât prin părțile noastre. Dintre toți morții îngropați la noi în cimitir, ăsta e poate singurul doborât de un glonț, și tocmai el a venit la mine în seara asta.

Bărbatul își privi nevasta dând din cap convins de cele spuse, apoi continuă:

— Ia gândește-te! Dintre miile de cranii din cimitir, poate că doar ăsta a fost străpuns de un glonț ucigaș, și tocmai el e acum în fața mea.

Nevastă-sa rămase tăcută.

— Mi-a ieșit în cale în seara asta, când mă-ntorceam acasă. Tocmai el, cu urma de glonț. Sigur că voia să mi se arate, dar atunci nu i-am dat eu prea multă atenție. Mai târziu, pe când ședeam singur la masă, îmi apărea tot timpul în minte, și am simțit că trebuie să mă duc după el. M-am gândit că era păcat să zacă singur afară, în ger și întuneric, și apoi voiam și eu să stau de vorbă cu cineva. Și când l-am așezat în fața mea pe masă și mi-am turnat un pahar ca să dau noroc cu el, am văzut că era găurit de un glonț. Ce zici tu de asta, Bolla? De unde a venit, și de ce mi-a ieșit în cale tocmai în seara asta? Cum de l-am adus eu înăuntru, de îndată ce-am tras în tine?

— Dumnezeu a făcut asta, șopti femeia și-și împreună mâinile.

— Da, răspunse bărbatul tot în șoaptă. Așa e. A fost voia Domnului. Dumnezeu a vrut să văd tocmai

craniul ăsta. Mi l-a trimis ca să înțeleg ce mare păcat am săvârșit, nenorocitul de mine.

Se apropiară unul de celălalt. Își prinseră mâinile de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat și rămaseră tăcuți în fața craniului. Nu încăpea îndoială că le fusese trimis de Dumnezeu. Craniul le spunea că Dumnezeu are grijă de ei, că îi este milă de ei și că vrea să-i mântuiască.

Simțiră dintr-odată că orice altceva n-avea importanță. Nevasta nu-i ceru bărbatului ei să se căiască. Îi ieși cu totul din minte că nu mai voia să trăiască alături de el. Bărbatului nu-i mai păsa care din ei o să fie stăpânul casei. Chiar dacă ar fi fost de o mie de ori mai învrăjbiți, chiar dacă ar fi avut de o mie de ori mai multe învinuiri să-și aducă unul altuia, toate acestea ar fi fost date uitării, acum când erau siguri de binecuvântata grijă a lui Dumnezeu, care-i mântuise pentru totdeauna de dușmănie.

Dumnezeu le voia binele, și de aceea le trimisese un semn. Lucrul ăsta atât de măreț îi făcuse să-și uite nu numai furia, ci și sărăcia, și grijile viitoare. Simțeau cea mai mare fericire de care pot avea parte oamenii.

Pacea Domnului

Era în după-amiaza Ajunului, într-un conac vechi, undeva la țară, și cerul era greu de nori, așa cum se întâmplă înainte de o ninsoare deasă și viscolită de vânturile dinspre nord. Oamenii tocmai se grăbeau să termine treaba și să iasă la saună să-și facă baia. Acolo ardea deja un foc atât de zdravăn, că văpaia țâșnea cu putere prin horn, și vântul răscolea mulțimea de scântei și fulgi de cenușă care cădeau apoi pe acoperișurile înzăpezite ale anexelor.

Când oamenii vedeau flacăra ieșind din horn și înălțându-se deasupra gospodăriei lor ca un stâlp de foc, simțeau cu adevărat că sărbătoarea Crăciunului era aproape. Servitoarea, care stătea în genunchi și freca podeaua camerei de la intrare, începu să cânte, deși apa din lighean era rece ca gheața. Argații, care erau în șură și spărgeau lemne pentru focul de Crăciun, tăiau acum câte doi copaci deodată și mânuiau veseli topoarele, de parcă toată truda lor n-ar fi fost decât o joacă.

Din cămară ieși o bătrână cu un braț de pâini rotunde de secară cu aromă de bere. Traversă încet

curtea, intră în conac și apoi în camera mare, unde așază pâinea pe servantă. Pe urmă întinse fața de masă, puse pe ea pâinile, două câte două, una mică peste una mare. Era o ființă stranie, urâtă și bătrână, cu părul roșcat, cu pleoape atârănânde și pielea întinsă pe lângă gură și bărbie, de parcă mușchii gâtului îi erau prea scurți. Acum însă, în seara de Ajun, atâta pace și bucurie îi umpleau sufletul, că nici nu i se mai vedea urâtenia.

Dar în casa aceea era și cineva care nu se bucura defel. Era fata care lega crengile de mesteacăn pentru baie. Ședea în camera mare lângă sobă, și în fața ei, pe podea, zăcea un braț de crenguțe frumoase, dar răchita pe care-o avea nu era destul de tare ca să țină mănunchiurile strâns legate. Fereastra lungă și joasă a încăperii era făcută din gemulețe pătrate, așa că lumina de la saună intra prin ele până în casă, dansa jucăușă pe podea și dădea crengilor de mesteacăn un luciu auriu. Dar pe măsură ce focul se întindea fata se simțea tot mai nefericită. Știa că legăturile o să se desfacă de cum vor fi atinse, și vai, ce rușine avea să-i fie, cel puțin până la următorul foc de Crăciun.

Și cum stătea ea acolo, posomorâtă și supărată, intră tocmai cel de care-i era cel mai frică, adică tocmai Ingmar Ingmarsson, stăpânul casei. Trecuse desigur pe la saună să vadă dacă focul din sobă era destul de puternic, și acum voia să vadă cum mergea și treaba cu crengile de mesteacăn. Ingmar Ingmarsson era

bătrân și iubea lucrurile de modă veche, dar pentru că oamenilor începea să nu le mai pese nici de obiceiul cu baia, nici de plesnitul cu crengi de mesteacăn, el punea mare preț pe aceste lucruri, ținea morțiș să nu fie date uitării, ci să se facă după toate regulile.

Ingmar Ingmarsson avea pe el o haină din blană de oaie, pantaloni de piele și bocanci. Era murdar și neras, se mișca tacticos și intrase tiptil, tiptil, de-ai fi zis că e vreun cerșetor. Avea aproape aceleași trășături și aceeași urâtenie ca și nevastă-sa, fiindcă erau rude, și fata învățase de mică să respecte cu sfințenie pe orice om cu o astfel de înfățișare. Era mare lucru și numai să faci parte dintr-o familie atât de veche ca aceea a Ingmarssonilor, o familie care dintotdeauna fusese cea mai de vază din tot ținutul, dar cel mai și cel mai grozav era să fii însuși Ingmar Ingmarsson, adică cel mai bogat, cel mai înțelept și cel mai cu putere din toată parohia.

Ingmar Ingmarsson se apropie de fată, se aplecă să apuce unul dintre mănunchiurile deja legate și pocni cu el prin aer. Crengile de mesteacăn zburară imediat care încotro, una nimeri pe masa întinsă și alta în patul cu baldachin.

— Ascultă, fetițo, zise bătrânul Ingmar râzând, crezi oare că de mănunchiuri din astea e nevoie când vine lumea să se îmbăieze la Ingmarssoni? Sau ți-e teamă c-o să-i usture pielea? Ia spune!

Cum stăpânul casei n-o dojeni mai aspru de-atât, slujnica prinse curaj și răspunse c-ar putea foarte

bine să facă mănunchiuri care să țină, doar să i se dea răchită de legat.

— Păi atunci o să-ți fac rost de răchită, fată dragă, zise bătrânul Ingmar binevoitor, așa cum se cade de Crăciun.

Plecă din odaie, păși peste femeia cu ligheanul de spălat podeaua și se opri în pragul ușii, căutând din ochi un om pe care să-l trimită după răchită în pădurea cu mesteceni. Argații erau încă ocupați cu spartul lemnului, fiu-său venea din hambar cu paie, amândoi ginerii se luptau să bage toate mașinile de lucrat pământul în magazie, ca să se vadă și în curtea din fața conacului că e sărbătoare.

Atunci bătrânul luă împăcat hotărârea să meargă chiar el. Traversă de-a curmezișul curtea, ca și cum s-ar fi dus în grajd, privi de jur împrejur, ca nu cumva să-l vadă cineva, și se furișă în spatele grajdului, pe lângă perete, de unde se deschidea o potecă spre pădure. Se gândi că n-avea de ce să spună unde se ducea, pentru că cine știe dacă fiul sau vreunul din gineri nu l-ar fi rugat să stea acasă. Iar bătrânii vor să facă totul după capul lor.

Așa că străbătu câmpul, păduricea de brazi și ajunse în dumbrava de mesteceni. Acolo se abătu din drum și merse prin stratul gros de zăpadă, doar-doar va da peste niște puieți de mesteacăn.

Vântul își terminase treaba de până atunci. Smulsese zăpadă din nori și acum își mătura drum în sus, spre pădure, urmat de un roi de fulgi de zăpadă.

Ingmar Ingmarsson tocmai se apleca să taie un puiet, când vântul prăvăli peste el toată încărcătura de zăpadă, și în clipa în care bătrânul își îndreptă spatele, vântul se dezlănțui și mai tare, iar fața bătrânului fu izbită de un val des de ninsoare. Ochii i se umplură de zăpadă, și vântul se învârtejea atât de aprig, că-l făcu și pe el să se rotească de câteva ori.

La urma urmelor, toată nenorocirea asta era din pricină că Ingmar Ingmarsson îmbătrânise. În tinerețe nu-l apuca pe el ameteala din pricina viscolului. Dar acum, absolut totul se învârtea în jurul lui, de parcă dansa o polcă de Crăciun. Și căutând să se înapoieze acasă, o luă exact pe unde nu trebuia. În loc să se întoarcă spre conac, se afundă în pădurea de brazi care începea dincolo de dumbrava cu mesteceni.

Întunericul cădea repede, vântul urla fără încetare în jurul copacilor tineri de la marginea pădurii, și vârtejurile îl buimăceau pe bătrân. Vedea el că merge printre brazi, dar nu-și dădea seama că o luase greșit, fiindcă brazi creșteau și de partea cealaltă a pădurii de mesteceni, adică pe drumul cel bun, spre casă. Tot mergând, se pomeni departe în inima pădurii. Viscolul se potolise, domnea o liniște deplină, și acum copacii erau înalți, cu trunchiuri groase. Abia atunci pricepu Ingmar că se rătăcise și că trebuia să se întoarcă.

Năuc și cătrănit că se putuse rătăci, rămase locului în mijlocul pădurii aceleia fără cărări. Îi vuia prea

rău capul ca să se dumirească pe unde s-o apuce. O luă mai întâi într-o parte, apoi într-alta. Pe urmă se gândi să se întoarcă mergând pe propriile urme, dar căzuse întunicul, și nu le mai vedea. Și copacii din jur erau tot mai înalți. Nu se îndoia că pe oriunde ar fi luat-o n-ar fi reușit decât să se îndepărteze tot mai mult de marginea pădurii.

Era ca un făcut, ca o vrăjitorie care-l amăgea să rățăcească de jur împrejur toată seara și să întârzie la baie.

Își îndesă căciula pe frunte, își înnodă încă o dată bine jartierele, dar capul tot așa de tare îi vâjâia. Era acum o beznă de nepătruns și începu să creadă că va fi obligat să rămână în pădure toată noaptea.

Se propti de trunchiul unui brad și rămase nemișcat ca să i se limpezească gândurile. Știa foarte bine pădurea, o bătuse de atâtea ori, c-ar fi trebuit să recunoască fiecare copac. În copilărie, ducea pe acolo oile la păscut. Tot acolo puneă și lațuri pentru păsări. În tinerețe, ajuta la tăiatul copacilor. Văzuse pădurea doborâtă și o văzuse crescând iar din cioturi.

În sfârșit, i se păru că începe să recunoască locul unde se afla, și își spuse că dacă o să meargă pe acolo, și pe acolo, o să ajungă unde trebuie. Dar degeaba, fiindcă pe oriunde o lua se afunda tot mai mult în pădure.

Deodată simți sub picioare pământ tare, alunecos, și asta-i dădu de înțeles că, în fine, ajunsese pe un drum. Căută să-l urmeze, pentru că, în orice caz, un

drum ducea întotdeauna undeva. Numai că drumul ăsta îl purtă într-un luminiș unde viscolul își făcea iar de cap; din nou dispăruse orice urmă de cărare și totul era acoperit de nămeți. Bătrânul își pierdu atunci tot curajul și se simți ca vai de lume, sortit să piară cu zile în sălbăticie.

Îl ajunsese oboseala după mersul acela îndelungat și anevoios prin zăpadă. Se tot așeza pe câte-un pietroi să-și tragă sufletul. Dar cum se așeza, îl și doboră somnul, și era sigur că dacă ar fi adormit ar fi murit înghețat. Așadar, încerca să nu se oprească din mers. Numai asta îl putea salva.

Merse el ce merse, dar nici vorbă să se mai poată lupta cu dorința de a se așeza undeva. Trebuia neapărat să-și odihnească mădularele și nu-i mai păsa că asta l-ar fi putut costa viața.

Atât de mare era plăcerea să stea nemișcat, că deloc nu-l chinuia ideea morții. Ba chiar simțea un fel de bucurie la gândul că după ce-ar muri i-ar fi îndelung lăudate meritele în biserică. Își amintea ce frumos vorbise preotul la moartea tatălui său, și sigur că avea să pomenească și despre el ceva frumos. Va spune că era proprietarul celui mai vechi conac din împrejurimi, va vorbi despre onoarea de a se trage dintr-o familie de vază ca a lui și despre simțul răspunderii.

Da, sigur, era vorba de răspundere, asta știuse dintotdeauna. Dacă te chema Ingmarsson, trebuia să ții piept greutăților până în pânzele albe.

Se cutremură la gândul că nu era deloc onorabil să fii găsit mort de ger în mijlocul unei păduri sălbatice. Nu voia cu nici un chip să se vorbească despre asta după moartea lui. Se ridică în picioare și continuă să rătăcească. Dar fiindcă stătuse atâta timp nemișcat, de îndată ce-o porni îi căzu o mulțime de zăpadă de pe haina de blană.

Curând, iar se opri și se puse pe visat.

De data asta, gândul morții îi păru și mai plăcut. Își văzu în gând toată înmormântarea și fu martor al respectului tuturor în fața trupului său neînsuflețit.

Văzu masa întinsă în sala de festivități de la etaj, preotul și preoteasa la locurile de onoare, judecătorul și el la masă, cu gulerul plisat peste pieptul îngust, doamna maior, impunătoare în rochia de mătase neagră și colierul gros de aur, învârtit de mai multe ori în jurul gâtului.

Și văzu toate saloanele de primire îmbrăcate în alb. Cearșafuri albe la ferestre, huse albe pe mobile. Și ramuri de brad pe tot drumul de la intrare și până la biserică.

Și timp de două săptămâni se copsese pâine, se tăiaseră vite, se făcuse bere, se spălase. În paisprezece zile, se puseseră pe foc douăzeci de brațe de lemne.

Trupul mortului pe catafalc în sala mare, mireasma focului în camerele încălzite. Se cântă lângă mort când se înșurubează capacul sicriului, plăcuțe de argint pe sicriu. Furnicar de oaspeți în curte.

Toți cei din asociația proprietarilor de pământ se foiesc să rânduiască bucatele aduse de săteni, pălă-

riile de sărbătoare au fost periate, rachiul de toamnă a fost băut la masa de după înmormântare și toate drumurile mișună de oameni, ca la târg.

Și iar se ridică în picioare bătrânul. Îi auzise pe oameni vorbind despre el la masă.

— Dar cum să moară degerat? întrebă judecătorul. Ce-o fi căutat acolo, în inima pădurii?

Și căpitanul răspunse că berea de Crăciun și rachiul trebuie să fi fost de vină.

Asta-l trezi din nou la realitate pe bătrân. Ingmarssonii nu erau băutori. Să nu se spună despre el că și-a pierdut capul chiar înainte să moară. Și iar o luă din loc, și merse și tot merse. Dar oboseala îl doboră și abia se ținea pe picioare. Ajunsese sus, pe culmea dealului unde se afla pădurea. Știa asta, fiindcă pământul era aspru, pietros, stâncile erau mari, nu ca în vale. Îi alunecă piciorul între două pietre, și de-abia reuși să și-l tragă de-acolo, și nu contenea cu văicăreala. Era la capătul puterilor.

Se trezi dintr-odată pe o grămadă de crengi de brad. Căzuse ușor pe zăpadă, pe crengile acelea, și nu se lovise deloc, dar nici nu mai avu putere să se urnească. Nu mai voia nimic pe lumea asta decât să doarmă. Săltă puțin crengile să-și facă un culcuș, ca sub o plapumă. Dar când să se cuibărească printre ramuri, simți că mai era ceva acolo, cald și moale.

„Probabil că aici doarme un urs“, își zise.

Simțea că animalul se mișcă, și auzea cum suflă vântul în preajmă. Bătrânul zăcea neclintit și se

gândea că ursul n-avea decât să-l mănânce. Nu mai putea face nici un pas ca să scape.

Dar ursul nu-i pusese gând rău celui care se pripășise în adăpostul lui pe o noapte atât de viforoasă. Se trase puținel înăuntru în bârlogului, ca să aibă loc și noul oaspete, și apoi adormi din nou, respirând cu șuierături regulate.

*

În timpul ăsta, la conacul Ingmarssonilor, bucuria Crăciunului fusese spulberată. Îl căutaseră peste tot pe Ingmar Ingmarsson în seara Ajunului.

Mai întâi în conac și în toate anexele. Apoi, din pod până-n beci. Pe urmă, au întrebat de el prin vecini.

Și când nu l-au găsit, fiii și ginerii lui au pornit pe câmpuri și prin îngrădituri. Facilele ce trebuiau să lumineze pașii convoiului de credincioși spre utrenie au fost aprinse și purtate pe drumuri și poteci, prin rafalele de zăpadă viscolită. Dar vântul le măturase pe toate, și vuietul furtunii acoperea vocile oamenilor care încercau să strige și să-l cheme pe bătrân. Cutreierară peste tot până mult după miezul nopții, dar era limpede că trebuiau să aștepte dimineața următoare dacă voiau să-l găsească pe dispărut.

Abia miji lumina ștearsă a zorilor, că toată lumea de la conacul Ingmarssonilor era în picioare, și bărbații se adunaseră în curte, gata de plecare. Dar

nu apucaseră să plece când apăru bătrâna stăpână a casei să-i cheme pe toți înăuntru. Îi pofti să ia loc pe băncile din camera mare, ea se așeză la masă cu Biblia în față și începu să citească. Căutase cât se pricepuse ea de bine ceva potrivit clipelor prin care treceau, și găsisese povestea cu bărbatul care plecase de la Ierusalim la Ierihon și căzuse pradă tâlharilor.

Citea încet și cântat despre nenorocitul acela căruia îi venise în ajutor Bunul Samaritean. Fii și gineri, fiice și nurori ședeau cu toții pe băncile din jurul bătrânei. Toți îi semănau, iar ei semănau unii cu alții, bine legați, vânjoși, cu fețe bătrâncioase, înțelepte, că doar se trăgeau cu toții din neamul Ingmarssonilor. Aveau păr roșcat, piele pistruiată, ochi azurii și gene albe. Se mai deosebeau ei, dar nici unuia nu-i lipsea cuta aspră în jurul gurii, aveau ochi somnoroși și mișcări molatice, de parcă orice le era greu de făcut. Cu toate astea, se vedea că erau din pătura celor mai de seamă din ținut și că se credeau mai ceva decât alții.

Toți Ingmarssonii, fii și fiice, suspinau adânc ascultând ce citea bătrâna. Se întrebau dacă nu cumva vreun bun samaritean îl găsisese pe stăpânul casei și-l luase sub aripa lui ocrotitoare. Pentru că toți Ingmarssonii simțeau că-și pierd o bucată din suflet de câte ori unuia dintre ei i se întâmpla o nenorocire.

Bătrâna citi ea cât citi și până la urmă ajunsese la întrebarea: „Care din acești trei ți se pare că a fost aproapele celui căzut între tâlhari?”

Dar înainte să citească răspunsul, se deschise ușa și bătrânul Ingmar intră în odaie.

— Mamă! Uite-l pe tata, spuse una din fiice, și nu se mai citi că acela care se dovedise a fi aproapele fusese cel milostiv.

*

Puțin mai târziu în acea zi, stăpâna casei ședea în același loc ca înainte, și citea iar din Biblie. Era singură. Femeile se duseseră la biserică, iar bărbații plecaseră în pădure, la vânătoare de urs. De îndată ce terminase de mâncat și de băut, Ingmar Ingmarsson își luase băieții și porniseră spre pădure. Fiindcă așa erau rânduite lucrurile. Datoria unui bărbat era să doboare ursul, oriunde se întâlnea cu el. Nu mergea să cruți viața unui urs, pentru că mai curând sau mai târziu ursului i se face poftă de carne, și atunci nu-i îndurător nici cu oamenii, nici cu animalele.

Dar după ce plecară la vânătoare, pe bătrână o cuprinse o mare neliniște, așa că se puse iar pe citit. Acum citea despre ce se vorbise în ziua aceea la predica din biserică, dar se opri când ajunsese la: „Pe pământ pace, între oameni bunăvoire!“ Rămase cu ochii pironiți pe vorbele acelea, pleoapele dădeau să i se închidă și ofta adânc din când în când. Nu citi mai departe, repeta mereu încet și prelung:

— Pe pământ pace, între oameni bunăvoire!

Și în timp ce spunea vorbele astea, intră în odaie fiul cel mare.

— Mamă! spuse șoptit fiul.

Ea îl auzi, dar întrebă fără să-și ia ochii din carte.

— N-ai mers și tu în pădure?

— Ba da, spuse fiul și mai în șoaptă, am fost, de-acolo vin.

— Vino aici, la masă, zise mama, că nu te văd bine!

Fiul se apropie, dar când privirea mamei se ridică spre băiat, îl văzu cum tremură. Trebuia să se sprijine de marginea mesei ca să-și țină în frâu mâinile.

— Ați doborât ursul? întrebă mama.

Dar de data asta fiul nu mai putu răspunde și dădu doar din cap că nu.

Bătrâna se ridică în picioare și făcu ce nu mai făcuse de când fiul fusese prunc. Se apropie de el, îl mângâie pe braț și pe obraz, îl trase jos pe bancă, se așeză lângă el și-i luă mâna într-a sa.

— Spune-mi, băiatul meu, ce s-a întâmplat?

Bărbatul simți mângâierile care-l alinaseră în copilărie când se simțea nefericit și neputincios, și se înduioșă atât de tare, că-i dădură lacrimile.

— Înțeleg că s-a întâmplat ceva cu tata, spuse bătrâna.

— Da, dar e și mai rău, spuse fiul în hohote de plâns.

— Mai rău?

Bărbatul plângea tot mai tare și nu știa cum să prindă putere să vorbească. În cele din urmă, își

ridică mâna vânjoasă, cu degete late, și arată cu ele ceea ce mama tocmai citise: „Pe pământ pace.“

— Despre asta e vorba? întrebă ea.

— Da.

— E despre pacea de Crăciun?

— Da.

— Azi-dimineață ați vrut să faceți o faptă urâtă, nu?

— Da.

— Și Dumnezeu ne-a pedepsit?

— Dumnezeu ne-a pedepsit.

Abia acum îi povesti fiul ce se întâmplase. Căutaseră culcușul ursului, și când ajunseseră destul de aproape și văzuseră mormanul crengilor de brad, se opriseră să-și pregătească puștile. Dar nu apucară, fiindcă ursul ieși furios din vizuina lui și se năpusti asupra lor. Nu se uită nici la stânga, nici la dreapta, ci se repezi direct la bătrânul Ingmar Ingmarsson, îi trase o labă peste cap și-l puse la pământ de parcă fusese lovit de trăsnet. Ceilalți nu pățiră nici unul vreun rău. Ursul trecu pe lângă ei ca săgeata și o zbughi în pădure.

*

În după-amiaza aceea, soția și fiul lui Ingmar Ingmarsson se duseră la preot acasă să-i anunțe decesul. Vorbi fiul. Bătrâna mamă stătea și asculta, și fața îi era neclintită de parcă împietrise.

Preotul ședea în fotoliul de la masa de scris. Catastifele erau deschise și înscrise decesul. Scrisa mai încet decât de obicei, ca să aibă timp să găsească ceva potrivit de spus văduvei, fiindcă era oricum un caz mai neobișnuit. Fiul îi povestise foarte deschis cum se petrecuseră lucrurile, dar preotul dorea să știe cum primiseră ei cele întâmplate. Ingmarssonii erau oameni mai ciudați.

Când preotul închise registrul, fiul spuse:

— Vrem să vă spunem că nu dorim nici o cuvântare pentru tata.

Preotul își împinse ochelarii în sus pe frunte și o privi pe bătrână cu ochi aspri și iscoditori. Dar ea stătea la fel de țeapănă ca până atunci. Își răsucea doar puțin batista pe care-o ținea între mâini.

— Îl vom îngropa într-o zi de lucru, mai spuse fiul.

— Așa carevasăzică, spuse preotul.

Simțea că-l apucă amețeala. Să-l îngroape pe bătrânul Ingmar Ingmarsson și să nu știe nimeni? Credincioșii să nu stea pe movilă ca să privească toată ceremonia când e dus la groapă?

— Și nici masă de pomenire după aceea. Vecinilor le-am spus, așa că nu trebuie să se gândească nimeni să aducă de mâncare.

— Așa carevasăzică, spuse iar preotul.

Nu-i venea altceva în minte. Știa foarte bine ce fel de oameni erau cei care nu întindeau masa după înmormântare. Văzuse el câtă mângâiere aducea o astfel de masă văduvelor și orfanilor.

— Și nici o procesiune. O să fiu doar eu cu frații mei.

Preotul se uită rugător la bătrână. Era cu puțință ca ea să încuviințeze una ca asta? Se întreba dacă ce spunea fiul era voința ei. Femeia stătea acolo și se lăsa jefuită de ceea ce, fără îndoială, îi era mai scump decât aurul și argintul.

— Să nu bată clopotele și să nu fie podoabe de argint pe sicriu. Așa dorim noi, mama și cu mine, dar am venit să vă spunem, pentru că vrem să auzim ce ziceți, dacă sunteți de părere că e nedrept față de tata.

De data asta, deschise și bătrâna gura:

— Așa e, vrem să știm dacă ar putea fi nedrept față de tata.

Preotul continuă să tacă, și atunci femeia se grăbi să-și descarce sufletul:

— Vreau să știți că dacă bărbatul meu ar fi greșit față de rege, sau față de prefect, sau dacă ar fi fost condamnat la spânzurătoare și ar fi trebuit să tai eu frânghia și să-l scot de-acolo, tot ar fi avut parte de o înmormântare onorabilă, ca și taică-său înaintea lui, fiindcă Ingmarssonilor de nimeni nu le este teamă și din calea nimănui nu trebuie să se ferească. Dar de Crăciun, Dumnezeu a poruncit să fie pace între animale și oameni, și bietul animal a ascultat de porunca Domnului, în timp ce noi am încălcat-o, și din pricina asta ne găsim sub pedeapsa lui Dumnezeu.

Preotul se ridică, se apropie de bătrână și spuse:

— E drept ce spuneți și trebuie să faceți după cum vă este voia. Și fără îndoială, adăugă el, poate că în primul rând cu gândul la familie: Ingmarsonii sunt oameni însemnați.

Auzind vorbele preotului, bătrâna își îndreptă puțin spatele și preotul văzu o clipă în ea simbolul unei familii cu rădăcini adânci, de multe generații. Înțelegea ce anume le dăduse veac de veac acestor oameni greoi și zgârciți la vorbă puterea de a fi în fruntea ținutului lor.

— E de datoria Ingmarssonilor să dea pildă oamenilor, spuse bătrâna. Trebuie să le arătăm că suntem smeriți în fața lui Dumnezeu.

Dimineata
de Crăciun

Când fetița era de un an și patru luni, Jan Andersson din Skrolycka o luă și pe ea la biserică în dimineața zilei de Crăciun.

Nevestei lui, Kattrina, i se părea că fetița era prea mică să fie dusă la biserică, și se temea c-o să înceapă să țipe, așa cum se întâmplase când au dus-o la vaccinat. Dar făcură după voia bărbatului, pentru că oricum se obișnuia să meargă și copiii mici la utrenia din prima zi de Crăciun.

Așadar, porniră cu fetița la biserică pe la orele cinci dimineața. Era înnorat și o beznă ca într-un beci, dar nu prea frig. Aerul era aproape călduț și foarte liniștit, așa cum e îndeobște spre sfârșitul lui decembrie.

Mai întâi aveau de mers pe o potecă îngustă, între câmpuri și pășuni, în Askedalarna. Trebuiau pe urmă să coboare povârnișul peste Snipaåsen, și abia atunci intrau pe un drum mai ca lumea.

Casa mare cu două caturi din Falla, unde ardeau lumânări la fiecare fereastră, era ca un far pentru

localnicii din Skrolycka, ajutându-i să găsească mai ușor locul unde stătea Börje. Acolo se întâlneau cu câțiva vecini. Făcuseră cu toții facle și rămăseseră și peste noapte. Unul purta o faclă, și în urma lui mergea un grup mic de oameni. Cei mai mulți înaintau în tăcere, dar sufletul le era plin de bucurie. Mergeau în urma luminii și li se părea că sunt aidoma celor trei magi călăuziți de o stea, în căutarea regelui nou-născut al iudeilor.

Sus, în vârful pădurii, aveau de trecut pe lângă un pietroi pe care un uriaș din Frykerud îl azvârlise asupra bisericii din Svartsjö într-o dimineată de Crăciun, dar din fericire pietroiul zburase deasupra turlei și căzuse aici, pe Snipaåsen. Acum, când convoiul credincioșilor se îndrepta spre biserică, pietroiul zăcea în locul obișnuit, pe pământ, dar știau cu toții că în timpul nopții fusese ridicat și pus pe doisprezece piloni de aur și că spiridușii mâncaseră, băuseră și dansaseră dedesubt.

Nu era o plăcere să treci pe lângă un asemenea pietroi în dimineata de Crăciun, și Jan se uită înapoi spre Kattrina, să vadă dacă o ținea strâns în brațe pe fetiță. Dar Kattrina mergea cum îi era ei felul, sigură, liniștită, și vorbea cu unul dintre vecini. Nu se gândea că locul pe unde treceau ar putea fi primejdios.

Prin părțile acelea, la înălțime, brazii erau străvechi, și când îi vedeai în lumina faclelor, cu pernțe

de zăpadă pe ramuri, nu puteai să nu observi că mulți dintre ei, pe care la început îi luai drept copaci, nu erau decât niște spiriduși cu ochi pătrunzători sub căciuli de nea și cu gheare lungi, ascuțite, care ieșeau din mânușile groase de zăpadă.

Cât timp stăteau liniștiți, nu făceau nici un rău, dar ce s-ar fi întâmplat dacă vreunul dintre ei și-ar fi întins brațul și l-ar fi înșfăcat pe unul din trecători! Oamenii în toată firea sau bătrânii nu prea aveau de ce se teme, dar Jan auzise că spiridușilor tare le mai plăceau puii de om, și cu cât mai mici, cu atât mai bine.

Jan nu se îndoia că fetița lor era în afara oricărui pericol în brațele Kattrinei. Și totuși, nu era deloc greu pentru mâinile mari, înzestrate cu gheare, ale spiridușilor să-i smulgă copilul. Dar oricât de primejdios era locul acela, tatăl nu cuteza să-i ia nevestii fetița din brațe. Ar fi putut stârni un spiriduș.

Copacii-spiriduși începuseră deja să foșnească și să murmure între ei. Se auzeau trosnituri sus, printre crengi, ca și cum ar fi încercat să se pună în mișcare.

Jan nu îndrăznea să-i întrebe pe ceilalți dacă și ei auzeau și vedeau ce auzea și vedea el. S-ar fi putut ca tocmai întrebarea asta să-l întărească pe spiriduș.

Gândul ăsta îl chinuia și nu știa ce să facă. Un singur lucru îi trecu prin minte: să cânte un psalm chiar acolo, în pădure.

N-avea voce bună și nu cântase niciodată să-l audă cineva. N-avea nici ureche bună, așa că nu se

încumetase până atunci să cânte în biserică, dar acum era musai, și nu mai conta cum va ieși.

Vedea el că vecinii erau puțin mirați. Cei aflați mai în față se împiedicară unii de alții și se uitară înapoi. Nu trebuiau să-l întrerupă, trebuiau să-l lase să cânte.

Însă imediat după aceea o femeie îi șopti:

— Stai puțin, Jan, că te-ajut eu!

Și începu ea psalmul cu melodia care trebuia și tonul cel bun.

Se auzea frumos în noapte, printre pomi. Nici ceilalți nu se putură stăpâni, și se alăturară și ei celor care cântau: „Fii bine-venită, frumoasă dimineață, vestită nouă de gura profeților!”

Atunci spiridușii copacilor fură cuprinși de un val de neliniște. Își scuturară căciulile de zăpadă de li se văzură ochii supărați și își ascunseră ghearele în tinse sub acele de brad și sub zăpadă. Când se termină prima strofă, nimeni nu mai putu să vadă pe înălțimea împădurită altceva decât brazi străvechi, pașnici.

*

Facilele care le luminaseră oamenilor din Askedarlarna pașii prin pădure se stinseră când ajunseră la drumul mare. Pe acolo mergeau la lumina ce venea de la căsuțele sătenilor. Cum lăsau în urmă câte o casă, licăreau luminițele alteia puțin mai încolo. Erau lumânări la toate ferestrele, ca să-i ajute pe drumeții săraci să găsească drumul spre biserică.

În cele din urmă, se ajungea pe un deal de unde se vedea biserica. Lumina răzbătea prin ferestre ca dintr-o uriașă lanternă. Când le apăru în față biserica, oamenii din convoi se opriră să-și tragă sufletul. După toate căsuțele și ferestrele joase pe lângă care trecuseră, biserica li se părea acum nemaipomenit de mare, nemaipomenit de luminoasă.

De îndată ce zări biserica, gândurile îl purtară pe Jan la niște oameni săraci din Palestina care mergeau pe jos într-o noapte, ducând cu ei un copilaș, singura lor bucurie și mângâiere. Veneau de la Betleem și se îndreptau spre templul din Ierusalim. Dar trebuiau să aibă grijă și să se furișeze prin negura nopții, fiindcă mulți erau cei care-i puseseră gând rău copilului.

Locuitorii din Askedalarna porniseră foarte devreme la drum, ca să ajungă înaintea celor care nu veneau pe jos, dar aproape de biserică aceștia îi ajunseră din urmă. Soseau călare, și caii fornăiau, clopoțeii sunau vesel, și treceau repede ca săgeata, așa că sărmanii drumeți săreau într-o parte, drept în nămeți.

Acum Jan ducea el fetița și era tot timpul nevoit să se ferească din calea celor cu cai. Era greu să mergi așa pe un drum întunecat, dar curând aveau să se simtă în siguranță.

În spatele lor se auzeau bătând clopotele bisericii și tropăitul cailor. Apăru o sanie mare trasă de doi cai. În sanie ședea un domn cu blană neagră și

căciulă înaltă de blană, și alături de el, tânăra lui soție. Bărbatul ținea hamurile, iar în spatele lui ședea vizi-tiul, cu o faclă în mână. O ținea sus de tot, astfel că flacăra era împinsă înapoi de vânt, lăsând în urmă o dâră lungă de scânteii și fum.

Jan era cocoțat pe o movilă de zăpadă de la mar-ginea drumului, cu copilul în brațe. Părea tare pri-mejdios, fiindcă deodată i se afundă un picior adânc de tot în nămeți și era cât pe ce să cadă. Domnul din sanie trase hamurile și strigă binevoitor către cei care se feriscă din calea lui:

— Dați-mi încoa' copilul, să-l duc eu la biserică! E primejdios cu un copilaș în brațe, când trece atâta lume cu săniile.

— Mulțumesc! răspunse Jan Andersson. Lăsați că mă descurc eu.

— O punem pe fetiță aici, între noi, Jan, zise tânăra doamnă.

— Mulțumesc! Nu, lăsați.

— Ei, văd că n-ai încredere s-o dai din mână. Așa e? mai spuse cel cu sania și porni mai departe răsând.

Călătorii își continuă drumul, care se făcea tot mai primejdios, mai anevoios. Săniile treceau una după alta. Nu era cal în comună care să nu fie înhă-mat în dimineata zilei de Crăciun.

— Ai fi putut s-o lași pe fetiță să meargă cu ei, zise Kattrina. Mă tem c-o să cazi cu ea cu tot.

— Să le fi dat eu copilul? Poate nu știi ce spui. N-ai văzut cine erau?

— Ei, și ce-ar fi fost dac-o lăsați să meargă cu patronul fabricii din Duvnäs?

Jan Andersson din Skrolycka se opri locului.

— Era patronul fabricii din Duvnäs? spuse Jan, de parcă tocmai s-ar fi trezit dintr-un vis.

— Da, el era. Dar tu cine credeai că e?

Chiar așa, unde-i erau lui Jan gândurile? Ce copil dusesese el în brațe? Încotro mergea? În ce țară se aflase tot drumul?

Jan își trecu mâna peste frunte și-i răspunse Kattrinei, parcă puțin rușinat:

— Eu credeam că era regele Irod din Iudeea și Irodiada, soția lui!

Cele șapte
păcate de moarte

Necuratul ispititor voia să-și bată joc de un anume călugăr. Își puse o sutană largă și o pălărie cu borul lat, ca să nu-l recunoască nimeni, și merse la bătrânul călugăr, care ședea în scaunul spovedaniei din catedrală și își aștepta credincioșii.

— Preafericite părinte, spuse necuratul, eu sunt plugar și fiu de plugar. Mă scol când răsare soarele și nu uit niciodată rugăciunea de dimineață. Pe urmă trudesec toată ziua afară pe câmp. Mă hrănesc cu pâine și lapte, și când vreau să mă veselesc cu prietenii îi servesc cu miere și fructe. Părinții îmi sunt bătrâni, și eu le sunt singurul sprijin. Nevastă n-am și nici nu duc dorul femeilor. Merg regulat la biserică și dau zecimea din tot ce am. Preafericite părinte, asta mi-a fost spovedania. Îmi dai iertarea?

— Fiule, spuse călugărul, ești omul cel mai pios pe care l-am cunoscut vreodată. Îți dau din toată inima iertarea. Dar mai întâi vreau să-ți povestesc ceva ce s-a întâmplat nu demult aici, prin părțile noastre. Are să te bucure, fiindcă ai să afli multe

lucruri demne de laudă care s-au făcut, și cu toate astea îți vei putea spune că cei care le-au făcut sunt doar niște bieți păcătoși în comparație cu tine.

— Părinte, mă ispitești la înfumurare, zise necuratul.

— Să mă ferească Dumnezeu de un asemenea păcat! răspunse călugărul. Așteaptă să-mi auzi povestea și-ai să gândești altfel.

Și începu să povestească:

„Mândrul stăpân al castelului cel mare din vârful de munte, de dincolo de râu, se hotărî într-o bună zi să-și mărite fata cu un om puternic și bogat care o iubea tare mult. Dar fata nu voia deloc, fiindcă își promisese deja inima altuia.

Așadar, tânăra îi scrisese iubitului ei o scrisoare, spunându-i că tatăl ei o silea să se mărite cu un altul. «De aceea îți spun acum de mii de ori adio și te rog ca nu cumva să-ți faci vreun rău de dragul meu, fiindcă inima mea tot ție îți este credincioasă.»

Dar nobilul, tatăl fetei, luă pe ascuns scrisoarea din tolba poștașului și o rupse.

Veni ziua nunții, și fata o întâmpină cu lacrimi în ochi. Dar în biserică nu plânse. Suferința i se așternu pe față și-o împietri. Și toată lumea din biserică îi plângea de milă.

Tatăl văzu și el cum tristețea îi împietrise fetei chipul. Atunci se îngrozi de ceea ce făcuse. Și când se întoarseră acasă de la biserică, o chemă pe fată în odaia lui secretă și-i spuse:

— Copila mea dragă, am fost nedrept cu tine.

Și, cu toate că era mândru de felul lui, căzu în genunchi și mărturisi că se făcuse vinovat de o faptă josnică, și anume că-i luase scrisoarea, fiindcă se temuse că iubitul ei ar fi venit călare cu scutierii lui și ar fi răpit-o pe mireasă, dacă ar fi aflat de nuntă.

Fata îi spuse:

— Să zicem că nu știi câtă nenorocire ai provocat.

Apoi ieși pe podul castelului.

Mirele veni după ea.

— Draga mea, de ce văd atâta suferință pe chipul tău? spuse el.

Atunci mireasa răspunse:

— Fiindcă am un iubit și i-am jurat să nu-l părăsesc niciodată.

Dar el zise:

— Să nu disperi că ești soția mea! Iubirea ce ți-o port e-atât de mare, că nu cred că un altul te-ar putea face mai fericită decât am să te fac eu.

— Așa gândesc toți cei ce iubesc, spuse fata și nu mai adăugă nimic.

— Spune-mi doar cum pot să-ți alung tristețea de pe chip, zise mirele, și-ai să vezi că ce spun e-adevărat.

Mireasa prinse atunci curaj și se gândi: «Am să-i spun, și poate că Dumnezeu îi va înmuia inima.» Și i-a spus că ea și iubitul ei și-au jurat că dacă unul din ei îl va trăda pe celălalt cel părăsit va trebui să se omoare în ziua nunții celui drag.

— Așa că azi iubitul meu are să se omoare, spuse mireasa.

Și, nefericită cum era, se prăbuși la picioarele mirelui și rămase acolo implorându-l:

— Lasă-mă să mă duc la el, până nu apucă să-și ia viața!

Suferința femeii era atât de cumplită, încât bărbatul, cu toate că se gândea «Dacă o las să meargă la cel care-o iubește, n-am s-o mai văd niciodată», și-a învins îndoielile și i-a zis:

— Poți să faci cum dorești.

Atunci mireasa se ridică și-i mulțumi înlăcrimată. Se duse apoi în salon, unde nuntașii, așezați la locurile lor de-a lungul mesei întinse, așteptau cu nerăbdare să înceapă ospățul, pentru că erau tare înfometați și după atâta mers călare, și după slujba prelungită de la biserică.

— Dragi domni și doamne, li se adresă mireasa, trebuie să vă spun că în seara asta, cu încuviințarea soțului meu, am să plec la iubitul meu, care are de gând să se omoare fiindcă i-am fost necredincioasă. Și acum vreau să mă duc la el și să-i spun că am fost silită. Să nu vă mirați că mă duc chiar eu, fiindcă atunci când e vorba de așa ceva nu poți trimite nici scrisoare, nici vreun sol în care să te poți încrede. Dar pe dumneavoastră vreau să vă rog: mâncați, beți și veseliți-vă cât sunt eu plecată! Pentru că vin înapoi de îndată ce-i salvez iubitului meu viața!

Dar toți oaspeții au plâns când mireasa și-a povestit necazul pe care-l avea și au răspuns:

— Nu vrem cu nici un chip să mâncăm și să bem când tu treci printr-o asemenea suferință. Pleacă și o să începem ospățul când te întorci.

Și se ridicară de la masă.

Când mireasa trecu prin curtea castelului, auzi mult zgomot venind dinspre bucătărie. Un slujitor alergase la maistrul bucătar să-i strige că ospățul nu va începe decât peste câteva ore. Și bucătarul se îngrozi la gândul că toate fripturile și celelalte bucate se vor strica. Azvârli în foc un calup de unt și trânti pe podeaua de piatră un coș plin cu ouă, după care, doborându-l și pe slujitor peste pragul bucătăriei, se urcă pe el cu măturoiul ridicat, gata să-l lovească.

Dar când mireasa ieși în curte, îl rugă să-i dea drumul, și bucătarul se înduplecă la rugămintea ei, își înfrânse lovitura, strigând:

— Lăudat fie Domnul că te-a făcut așa de milos-tivă! Nu vreau să-ți sporesc supărarea.

După care puse bine mâncarea și ore întregi nu mai spuse nimănui vreun cuvânt mânios.

Și mireasa o luă de una singură prin pădure, fiindcă voia să ajungă pe jos la iubitul ei, și fără însoțitori, așa cum se duce omul la capela Maicii Domnului când e profund îndurerat.

În pădure trăia un ticălos, un tâlhar. Din desișul unde era ascuns, o văzu venind pe mireasă, care avea degetele pline de inele, coroană de aur pe cap, cingătoare grea de argint la mijloc și perle în jurul

gâtului. Și atunci tâlharul își zise: «Femeia asta e-o ființă slabă și vreau să-i iau comorile. Bogățiile astea o să-mi ajungă ca să plec în altă țară, să nu mai duc viața asta jalnică în pădure și să mă fac și eu om cinstit și respectat.»

Dar când mircasa se apropie și-i văzu chipul, rămase neputincios. Dumnezeu o făcuse foarte frumoasă. Și omul se gândi: «Nu pot să-i fac rău. E mireasă și e așa de frumoasă, că nu pot s-o jefuiesc înainte de nuntă.»

Tot în acea pădure trăia un pustnic bătrân, care-și chinuia trupul ținându-se treaz șase zile și dormind numai în a șaptea zi. Făcuse el un legământ că, dacă n-avea parte de tihnă pentru somn în a șaptea zi, trebuia să mai vegheze încă șase zile. Fiindcă, zicea el, așa voise Dumnezeu. Acum, cea de-a șaptea zi tocmai i se sfârșea, și nu apucase să doarmă, din pricină că veniseră la el o sumedenie de oameni bolnavi și îndurerați. Dar când scăpă de toți și se pregătea să se culce, o zări pe mireasă înaintând prin desișul pădurii. Și se gândea așa: «Cum va izbuti călătoria asta să treacă apele învolburate ale râului, care au crescut atâta în timpul nopții și au dărâmat și podul?» Atunci, ieși din locul unde ședea, merse cu ea până la râu și o trecu apa luând-o în spinare. Până să se întoarcă în adăpostul lui, timpul i se împlinise, așa că din pricina acelei străine fu nevoit să mai vegheze șase zile. Dar nu-i păru rău, fiindcă era

atât de minunată, că oricine o vedea era bucuros să dea ceva de la el de dragul ei.

Mireasa ajunsese în cele din urmă la casa iubitului. Dar logodnicul ei se închisese în odaia lui și încuiase ușa cu lacăte grele. Când fata bătu la ușă, nu deschise, căci tocmai își scosese sabia din teacă și voia să se omoare.

Tânăra nu putu nici să strige, nici să-l roage, fiindcă neliniștea o tulbura atât de mult, că-i pierise glasul. Dar lacrimile îi curgeau șiroaie pe podeaua de piatră, iar el auzea prin ușa de stejar cum plângea în hohote. Și, ascultând-o, nu putu să se omoare, ci îi deschise ușa.

Fata stătea în fața lui cu mâinile împreunate și îi spuse că fusese silită. Și când bărbatul văzu că ea încă îl mai iubea, îi promise să nu se omoare. Ea i se cuibări la piept și el o sărută, și simțiră amândoi, în același timp, toată bucuria și toată disperarea pe care o poate cuprinde inima.

El îi spuse:

— Și acum trebuie să pleci, fiindcă ești a altuia.

Și ea răspunse:

— Cum aş putea să plec?

Dar nobilul bărbat, care-o iubea pe fată, se desprinse din brațele ei și zise:

— Nu vreau să fiu nedrept cu cel ce te-a lăsat să vii la mine.

După care a cerut să i se înhame doi cai și merse împreună cu fata până la casa tatălui ei.“

Toate astea i le povesti călugărul necuratului ispititor și încă nu știa cu cine stă de vorbă. Și îl întrebă care dintre toți cei pe care-i pomenise i se păruse lui că se jertfise cel mai mult. Deoarece călugărul era om înțelept și știa foarte bine că nici o ființă omenească nu e lipsită de păcate, așa cum zicea străinul acela că este. Și cu povestea asta voia să știe care dintre cele șapte păcate de moarte era păcatul lui cel mai mare. Fiindcă, după cum ar fi răspuns străinul, că tatăl, sau mirele, sau nuntașii, sau maestrul bucătar, sau tâlharul, sau pustnicul, sau iubitul se jertfise cel mai mult, călugărul ar fi aflat dacă trufia, sau invidia, sau lăcomia, sau mânia, sau avariția, sau lenea sau pofta trupească era păcatul care-i stăpânea sufletul. Căci piosul știa prea bine că îi era cel mai greu să urmeze virtutea pe care o admira cel mai mult la alții.

Dar necuratul era atât de preocupat de propriul său joc, încât nu băgă de seamă șiretenia călugărului.

— Sincer să fiu, spuse necuratul, nu mi-e ușor să-ți răspund la întrebare. Nu mi s-a părut că mirele s-a jertfit mai puțin decât iubitul, și nici nuntașii decât tâlharul. Toți merită cea mai înaltă laudă.

Și credea că răspunde cum dorește călugărul.

— Totuși, pentru numele lui Dumnezeu, rosti îngrozit piosul călugăr, spune ce faptă pui înaintea celorlalte, sau spune-mi că pe nici una nu pui mare preț!

— Nu-i așa, preafericite părinte, răspunse necuratul, nimic din ce-au făcut oamenii ăștia nu mi se

pare ușor. Și nici nu pot spune că vreunul e în fruntea tuturor.

Dar călugărul se aplecă și, cu buzele lângă urechea necuratului, spuse:

— Te rog stăruitor să spui că unul dintre ei e cel mai bun!

Dar necuratul nu se lăsă și ceru iertarea pentru care venise.

— Atunci te faci vinovat de toate cele șapte păcate, exclamă călugărul. Trebuie să fii diavolul însuși, nu om!

Și spunând vorbele astea, se ridică imediat din scaunul spovedaniei și se repezi la altar. Și de-acolo strigă:

— *Vade retro, satana...*

Când necuratul ispititor văzu că se înșelase, își desfășură mantia ca niște aripi și-și luă zborul printre cupolele întunecate ale bisericii, ca un liliac mare și negru.

Așadar, gândul necurat al ispititorului dăduse greș. Dar nu numai atât, fiindcă mila lui Dumnezeu făcuse din el o binecuvântare. Pentru că povestirea călugărului a fost folosită mult timp de atunci încolo ca să se scoată la iveală ce sălășluiește în sufletul omului. Bine folosită, e ca năvodul din mâinile pescarului. După cum pescarul își aruncă năvodul ca să prindă peștii din mare, tot așa e aruncată și povestirea asta în inima omului, pentru ca păcatele să-i fie scoase la lumină, să poată fi înfruntate și biruite.

Fântâna Magilor

Seceta, acră și cu ochii duși în fundul capului, umbla de ici-colo prin scaietii zbârciți și iarba gălbejită.

Era vară. Soarele strălucea fierbinte peste crestele fără pic de umbră ale munților, cea mai slabă adiere smulgea valuri groase de praf calcaros din pământul alb-cenușiu, turmele stăteau locului, adunate în văi, lângă pâraiele secate.

Seceta bătea drumurile și cerceta rezervele de apă. O luă spre bazinele împăratului Solomon și oftă văzând că mai era multă apă între malurile stâncoase. Pe urmă merse la vestitul izvor al lui David din Betleem. Și acolo găsi apă. După aceea își târșai picioarele pe drumul care ducea de la Betleem la Ierusalim.

Pe la jumătatea distanței, văzu Fântâna Magilor, în locul ei obișnuit de la marginea drumului, și observă de îndată că era pe cale să se usuce. Seceta se așează pe colacul fântânii, făcut dintr-un pietroi găurit la mijloc, privi în jos și văzu că oglinda lucitoare a apei, îndeobște foarte aproape de gura fântânii, coborâse

atât de mult, încât era acum murdară și tulbure din pricina mîlului și a gunoaielor de pe fund.

Când văzu chipul pârlit de arșiță al Secetei oglinindu-se în fața ei împăclită, fântâna scoase un cli-pocit de spaimă.

— Aș vrea să știu când se va sfârși totul, spuse Seceta. Că acolo jos n-ai să găsești nici vîănă de apă care să-ți mai poată da viață. Numai ploaia te-ar putea scăpa, dar slavă Domnului că de ploaie nici nu poate fi vorba încă două-trei luni de-aici înainte.

— Stai liniștită, suspină fântâna. Nimic nu mă mai poate salva. Mi-ar trebui cel puțin un izvor din rai.

— Păi, atunci n-am să te părăsesc pînă ce nu te duci de-a binelea.

Seceta știa că bătrîna fântînă nu mai avea mult, așa că voia s-o vadă cum se prăpădește, picătură după picătură.

Se așează bine pe colac și se bucura să audă suspinele din adîncuri ale fântînii. La fel de bine îi făcea să-i vadă pe călătorii însetați coborînd găleata și trăgînd-o înapoi cu numai cîteva picături de apă mîloasă de pe fundul fântînii.

Așa trecu toată ziua, și când se lăasă întunericul Seceta se uită iar în adîncul fântînii. Tot mai lucea puțină apă pe fund.

— Am să stau aici toată noaptea, strigă Seceta. Nu te grăbi! Sunt sigură că pînă se face lumină și-am să pot vedea iar în adîncul tău s-a zis cu tine.

Seceta se ghemui pe colacul fântânii, în timp ce noaptea se lăsa peste Iudeea, mai crudă, mai greu de îndurat decât ziua. Șacalii și câinii chelălăiau fără încetare, iar vacile și măgarii însetați le răspundeau din staulele lor încinse. Când mai adia uneori, vântul nu aducea nici o răcoare, ci era fierbinte și înăbușitor, ca răsuflarea gâfăită a unei namile adormite.

Dar stelele luminau cerul cu sclipiri mai minunate ca oricând, și luna nouă, mică și lucitoare, răspândea o frumusețe de lumină verde-albastră peste colinele cenușii. Și în lumina asta Seceta văzu o caravană numeroasă urcând pe colina unde se afla Fântâna Magilor.

Privea încântată convoiul acela lung, gândindu-se din nou că toată setea care venea sus, la fântână, nu va mai găsi nici o picătură de apă ca s-o potolească. Erau atât de mulți – și animale, și călăreți –, că ar fi golit o fântână întreagă, chiar de-ar fi fost plină până sus. Deodată, Seceta simți că era ceva neobișnuit cu caravana, ceva fantomatic, cum umbla așa, în miez de noapte. S-au ivit mai întâi cămilele, sus pe o colină, la orizont: ar fi coborât din cer. Păreau mai mari decât alte cămile și cărau cu prea multă ușurință niște poveri imense.

Dar nu i se părea că n-ar fi adevărate. Seceta le vedea cât se poate de limpede. Putea chiar să vadă că primele trei erau dromaderi, că pielea le era cenușie și lucioasă, că aveau căpestre scumpe, că scoarțele

de pe șei aveau franjuri și că pe ele erau călăreți mândri, de rang.

Convoiul se opri la fântână, dromaderii se așezară pe pământ din trei mișcări smucite și repezi, și călăreții se dădură jos din șei. Cămilele căraușe rămaseră în picioare și, pe măsură ce se adunau toate la un loc, formau un fel de pădure uriașă de gâturi lungi, cocoase și grămezi de pachete misterios legate.

Cei trei călăreți se apropiară în grabă de Secetă și o salutară cu mâna la frunte și apoi la piept. Seceta văzu că purtau veșminte orbitor de albe și turbane enorme. Pe marginea de sus a turbanelor era prinsă câte o stea sclipitoare care lumina de parcă ar fi fost luată direct de pe cer.

— Venim dintr-o țară îndepărtată, zise unul dintre străini, și te rugăm să ne spui dacă asta e într-adevăr Fântâna Magilor.

— Așa îi zice azi, răspunse Seceta, dar mâine n-o să mai fie aici. În noaptea asta are să moară.

— Înțeleg și eu că așa stau lucrurile, de vreme ce te văd aici, zise călărețul. Dar nu-i una dintre fântânile sfinte care nicicând nu seacă? Sau de unde-și are numele?

— Știu că e sfântă, zise Seceta, dar n-are a face. Cei trei magi sunt acum în rai.

Cei trei călători se uitară unul la altul.

— Chiar știi povestea adevărată a fântânii ăsteia străvechi? o întrebară ei pe Secetă.

— Știu povestea tuturor fântânilor, izvoarelor, pâraielor și râurilor, le răspunse ea mândră.

— Fii bună atunci și spune-ne-o, s-o auzim și noi! o rugară străinii.

Și se așezară s-o asculte pe cea care de veacuri poartă dușmănie față de tot ce crește.

Seceta își dresese glasul, se sui pe colacul fântânii, ca povestitorul într-un jilt, și începu să povestească.

„Cu mulți ani în urmă, la Gabes, în Media – un oraș ce mi-a fost adesea loc drag de refugiu, fiindcă e la marginea deșertului –, trăiau trei bărbați, și li se dusesse faima pentru înțelepciunea lor. Dar mai erau și foarte săraci, lucru neobișnuit, pentru că la Gabes se punea mult preț pe cunoștințe și erau bine plătite. Dar cu ei nu putea să fie altfel, din pricină că unul era grozav de bătrân, altul era chinuit de lepră, iar al treilea era negru ca smoala și cu buze groase. Oamenii ziceau că cel dintâi era prea bătrân ca să aibă ce să-i învețe, pe al doilea îl ocoleau ca să nu-i molipsească, și pe al treilea nu voiau să-l asculte, pentru că nu mai auziseră de vreun gând înțelept venit din Etiopia.

Dar pe cei trei înțelepți îi unea nenorocirea lor. În timpul zilei, cerșeau cu toții la poarta aceluiași templu, și noaptea dormeau pe același acoperiș. În felul ăsta le trecea mai repede vremea, deoarece cuge-tau împreună asupra minunățiilor pe care le obser-vau în jurul lor, la lucruri și la oameni.

Într-o noapte, pe când dormeau alături pe un acoperiș plin de maci roșii, îmbătători, cel mai bătrân dintre ei se trezi și abia apucă să arunce o privire prin jur, că-i și trezi pe ceilalți doi.

— Lăudată fie sărăcia noastră care ne silește să dormim afară, sub cerul liber, începu bătrânul. Treziți-vă și ridicați ochii spre cer!

Ei da, continuă Seceta, cu glas ceva mai blând, fusese o noapte ca niciodată, și cel care i-a fost martor n-o poate uita. Bolta cerească, de obicei neclintită, era atât de luminoasă, încât devenise străvezie, adâncă și văluroasă ca marea. Lumina se unduia înaintea și-ndărăt, și stelele se vedeau ca fiind la diferite adâncimi, unele dedesubt, înotând între valurile de lumină, altele la suprafață.

Dar în depărtare, cât puteau ei cuprinde cu privirea, și sus de tot, cei trei văzură o ușoară înnegurare. Și înnegurarea asta se rostogolea prin văzduh ca o minge, și cu cât ajungea mai aproape, cu atât mai tare se lumina, și lumina apărea ca niște trandafiri – veșteji-i-ar Dumnezeu pe toți! – când crapă bobocii. Și mingea tot creștea și până la urmă învelișul ei întunecat plesni și lumina tășni ca patru frunze limpezi de jur împrejur. Și, în fine, când coborî până la steaua cea mai apropiată, mingea se opri. Atunci, aripioarele acelea negricioase ce atârnav pe margini se dădură la o parte și din ele începură să iasă frunză după frunză de lumină minunată, trandafirie, și străluceau toate ca stelele printre stele.

Când sărmanii bărbați văzură minunea asta, gândiră, în înțelepciunea lor, că în acea clipă se născuse pe pământ un rege puternic, unul a cărui putere avea s-o întreaacă pe cea a lui Cyrus sau Alexandru. Atunci își spuseră unul altuia:

— Hai să mergem la tatăl și la mama nou-născutului și să le spunem ce-am văzut! Poate c-o să ne dea ca răsplată o pungă cu bănuți sau o brățară de aur.

Își luă fiecare toiagul și o porniră la drum. Străbătura orașul, dar după ce ieșiră pe poartă, rămaseră câteva clipe descumpăniți, fiindcă nu vedeau în fața ochilor decât imensa întindere a deșertului încântător de uscat, pe care oamenii îl urăsc. Băgară de seamă că steaua cea nouă arunca un fir de lumină deasupra nisipului din deșert și atunci o luară, plini de încredere, pe unde-i călăuzea steaua.

Și merseră ei ce merseră toată noaptea prin deșert, vorbind neîncetat despre tânărul rege, nou-născutul pe care aveau să-l găsească dormind într-un leagăn de aur sau jucându-se cu pietre prețioase.

Ca să mai scurteze orele nopții, vorbeau și despre cum o să se înfățișeze tatălui-rege și mamei-regină, și cum o să le spună că cerul hărăzise fiului lor putere și slavă și frumusețe și fericire, mai ceva decât avusese Solomon.

Se mândreau că Dumnezeu îi chemase tocmai pe ei să vadă steaua. Își spuneau că părinții nou-născutului nu puteau să le dea mai puțin de douăzeci de bani de aur, și poate aveau să le dea atât de mult, încât să nu mai trebuiască să simtă calvarul sărăciei.

Eu stăteam la pândă în deșert ca un leu, zise Seceta, și mă pregăteam să mă năpustesc cu toate chinurile setei asupra drumeților ăstora, dar mi-au scăpat.

Steaua îi călăuzi toată noaptea, și când se făcu dimineată și cerul se luminează, când celelalte stele pălră, ea rămase pe loc lucind stăruitor deasupra deșertului, până-i duse la o oază unde găsiră un izvor și pomi fructiferi grei de roade. Se odihniră acolo toată ziua, și abia în amurg, când văzură din nou pe nisipul deșertului firul de lumină al stelei, porniră mai departe.

După cum văd oamenii lucrurile, continuă Seceta, călătoria le-a fost minunată. Steaua îi călăuzea astfel încât să nu sufere nici de sete, nici de foame. Ocoala scaietii tăioși, ocoala nisipurile mișcătoare, îi păzea de arșița soarelui și de furtunile fierbinți de nisip. Cei trei înțelepți își spuneau fără încetare unul altuia:

— Dumnezeu ne ocrotește și ne binecuvântează călătoria. Suntem solii lui Dumnezeu.

Dar până la urmă am căpătat eu putere asupra lor, povesti Seceta. Inimile înțelepților ăstora călăuziți de stea se transformă într-un deșert la fel de uscat ca acela pe care pășeau. Se umplură de o îngâmfare stearpă și de-o lăcomie rău-prevestitoare.

— Suntem solii lui Dumnezeu, strigau cei trei înțelepți, răsplata nu va fi prea mare nici dacă tatăl nou-născutului ne va dărui o caravană încărcată cu aur.

Steaua îi călăuzi în cele din urmă peste vestitul Iordan și apoi în sus, pe colinele Iudeii. Și într-o noapte se opri undeva deasupra orașelului Betleem, care strălucea printre măslinii din vârful unui deal.

Ochii celor trei înțelepți căutau un palat cu turnuri, cu ziduri de apărare și alte lucruri pe care le vezi într-un oraș regesc, însă nu văzură nimic din toate astea. Dar partea cea mai proastă era că steaua nu-i conducea în inima orașului, ci se oprise în fața unei peșteri de la marginea drumului. Acolo, lumina blândă a stelei alunecă prin intrarea peșterii și le arată celor trei călători un copilaș în brațele mamei lui, care-l legăna să adoarmă.

Și cu toate că cei trei înțelepți văzură că lumina stelei înconjura capul copilului ca o coroană, rămaseră neclintii în afara peșterii. Nu intrară pentru a-i proroci copilașului onoruri și împărății. Se întoarseră cu spatele fără să se arate și o luară-n jos, la vale.

— Am venit la niște cerșetori tot așa de neînsemnați și de prăpădiți ca și noi? spuseră cei trei. Ne-a împins oare Dumnezeu până aici ca să ne batem joc de ei și să prorocim onoruri unui fiu de păstor? Copilul ăsta n-are să ajungă în vecii vecilor mai departe de turma de oi pe care-o va păstori prin văile locului.“

Seceta se opri și dădu din cap, căutând încuviințarea celor din jur, care-o ascultau. „Păi n-am eu dreptate?“ părea să spună. Există fără îndoială ceva și mai uscat decât nisipul deșertului. Nimic nu-i mai sterp decât inima omenească.

„N-au apucat s-ajungă prea departe, și cei trei înțelepți și-au spus că poate nu călătoriseră cum trebuie pe urma stelei și se rătăciseră, povesti Seceta după aceea. Și-au ridicat ochii spre cer ca să găsească din nou steaua și calea cea bună. Dar steaua, a cărei lumină le arătase drumul de la început, din țara de la Răsărit, dispăruse de pe cer.

Deodată, cei trei străini se cutremurară și se citea pe chipurile lor cât de adâncă le era suferința.

Ceea ce s-a petrecut atunci, spuse Seceta, e pasămite o bucurie, după felul de a gândi al oamenilor. Dar un lucru era sigur, și anume că atunci când n-au mai văzut steaua cei trei au priceput imediat că păcătuiseră față de Dumnezeu. Și s-a întâmplat cu ei, povesti Seceta înfiorată, ce se întâmplă cu pământul toamna, când încep ploile torențiale. Tremurau de groază, ca de fulgere și tunete, ființa întregă li s-a înmuiat și smerenia le-a crescut în suflet ca iarba verde.

Timp de trei zile și trei nopți cutreierară prin țară ca să descopere copilul căruia trebuiau să i se roage. Dar steaua nu li se arătă și erau din ce în ce mai năucii și copleșiți de cea mai profundă tristețe și de disperare. În a treia noapte ajunseră până aici, la fântâna asta, și se apropiară ca să-și potolească setea. Dumnezeu le iertase deja păcatul, așa că, aplecându-se să privească în adâncul fântânii, văzură în oglinda apei imaginea stelei care-i călăuzise din țara de la Răsărit.

Îndată o văzură și pe cer, și steaua le arătă din nou drumul spre peștera din Betleem. De astă dată înge-nuncheară înaintea copilului și spuseră:

— Îți aducem pocale din aur pline cu tămâie și mirodenii scumpe. Ai să fii cel mai mare rege de pe pământ, de la facerea lumii și până la sfârșitul ei.

Atunci copilul își puse mâna pe capetele lor aplecate și, când se ridicară, ce să vezi? Fuseseră și ei bine-cuvântați cu daruri, daruri mai mari decât le-ar fi dat un rege. Pentru că bătrânul cerșetor întinerise, leprosul se însănătoșise, iar negrul se făcuse alb și frumos. Și se zice că erau atât de minunați, că plecară și apoi deveniră cu toții regi, fiecare în regatul lui.“

Seceta se opri din povestit, și cei trei străini o lăudară.

— Bine-ai povestit, îi spuseră.

— Dar mă mir, zise unul dintre ei, că cei trei înțelepți n-au făcut ceva pentru fântâna asta, care le-a arătat steaua. Să fi uitat ei o asemenea faptă bună?

— N-ar trebui oare ca o astfel de fântână să existe întotdeauna, spuse al doilea străin, ca să le aducă aminte oamenilor că fericirea pe care și-o pierde pe culmile înfumurării poate fi regăsită în adâncurile smereniei?

— Să fie cei duși pe lumea cealaltă mai răi decât cei vii? spuse al treilea. Oare să-și piardă cei din rai recunoștința?

La toate astea Seceta răspunse cu un tipăt. Îi recunoscu pe străini, pricepuse cine erau călătorii. Și

o luă la fugă ca o nebună, ca să nu vadă cum cei trei magi înțelepți își cheamă slujitorii, își duc la fântână cămilele încărcate cu burdufuri cu apă și umplu biata fântână muribundă cu apa adusă din rai.

Mărăcinarul
cu gât roșu

Asta se întâmpla pe vremea când Tatăl nostru făcea lumea, nu numai cerul și pământul, ci și toate animalele și plantele, și le dădea nume.

Au rămas multe povestiri despre vremea aceea, și dacă le-am ști pe toate, am avea cunoștință despre tot ce e pe lume, lucruri pe care azi nu le pricepem.

Atunci, demult, într-o zi când Tatăl nostru ședea în rai și vopsea păsările, se întâmplă să i se termine vopselele din cănițe, așa că sticletele ar fi rămas necolorat dacă Tatăl nostru nu și-ar fi șters pensulele de penele lui.

Tot de atunci are și măgarul urechile lungi, fiindcă nu-și aducea aminte ce nume i se dăduse. Abia făcea câțiva pași pe pajiștile raiului, că se și întorcea să întrebe cum îl cheamă. După ce se întoarse de trei ori, Tatăl nostru începu să-și cam piardă răbdarea, îl apucă de amândouă urechile și-i zise:

— Te cheamă măgar, măgar, măgar.

Și, în timp ce-i vorbea, îl trăgea de urechi, ca să audă mai bine și să-și aducă aminte ce i se spune.

În aceeași zi își primi și albina pedeapsa. Când Tatăl nostru o făcu pe albină, ea se puse imediat pe adunat miere, și atunci animalele și oamenii, simțind cât de minunată îi era mircasma, au vrut și ei să guste. Dar albina voia să aibă toată mierea numai pentru ea și-i izgonea cu acul ei otrăvitor de îndată ce se apropiau de fagure. Tatăl nostru văzu ce se întâmpla și-o chemă grabnic pe albină ca s-o pedepsească.

— Ai primit de la mine darul de a culege mierea, lucrul cel mai minunat al Facerii, spuse Tatăl nostru, dar nu ți-am dat și dreptul să fii rea cu aproapele tău. Ține bine minte: de îndată ce înțepi pe cineva care vrea să guste din miere, va trebui să mori.

Da, așa a fost, și tot atunci a orbit greierul, iar furnica a rămas fără aripi; multe ciudățenii se petrecură în acea zi.

Puternicul și blândul nostru Tată gândi ziua întreagă sporindu-și Creația, și spre seară dori să facă o păsărică cenușie. Și când fu gata, îi spuse:

— Să nu uiți că te cheamă mărăcinar cu gât roșu!

Apoi, își deschise mâna, îl așează pe mărăcinar în palmă și-i dădu drumul să zboare.

Dar după ce mărăcinarul zbură încolo și-ncoace deasupra frumosului pământ unde avea să-și ducă viața, dori și el să afle cum arată. Și atunci văzu că era cenușiu peste tot, chiar și gâtul tot cenușiu era. Mărăcinarul cu gât roșu se întoarse pe toate părțile,

se oglinde în apă, dar nu descoperi nici urmă de pană roșie.

Atunci zbură înapoi la Tatăl nostru.

Bunul și blândul Tată ședea în rai, și din mâinile lui ieșeau fluturi care-i fâlfâiau în jurul capului și porumbei care-i uguiau pe umeri, iar din țărâna din jur creșteau trandafiri, crini și margarete.

De frică, micuțului mărăcinar îi bătea tare de tot inimioara, dar zbura în cercuri line și se apropia tot mai mult de Tatăl nostru.

Și Tatăl nostru îl întrebă ce dorește.

— Un singur lucru voiam să întreb, spuse păsărica.

— Și ce anume vrei să știi? spuse Tatăl.

— De ce mă cheamă mărăcinar cu gât roșu, dacă sunt cenușiu din cioc și până-n vârful cozii? De ce să mi se zică mărăcinar cu gât roșu, dacă n-am nici măcar o singură pană roșie?

Și pasărea îl privea pe Tatăl nostru cu rugă în ochii ei mici și negri. Întoarse apoi capul. De jur împrejur vedea fazani, cu totul roșii sub un strat subțire de pulbere aurie, papagali cu gulere bogate, și ele roșii, cocoși cu creste roșii, ca să nu mai vorbim de fluturi, de carași și de trandafiri. Se gândea desigur că n-ar fi fost nevoie decât de o singură picătură de vopsea și ar fi fost și el frumos, și atunci i s-ar fi potrivit și numele.

— Pentru ce să mă cheme mărăcinar cu gât roșu, dacă sunt cenușiu peste tot? întrebă din nou pasărea și se aștepta ca Tatăl nostru să-i spună: „Vai,

drăguțule, văd și eu c-am uitat să-ți vopsesc penele gâtului cu roșu, dar stai puțin, că ți le fac într-o clipită.”

Dar Tatăl nostru zâmbi liniștit și-i spuse:

— Eu ți-am zis mărăcinar cu gât roșu, și așa o să te cheme, dar trebuie să ai tu grijă să-ți meriți penele acelea roșii.

Și din nou își ridică Tatăl nostru mâna și-l lăasă pe mărăcinar să zboare în lumea largă.

Pasărea zbură până jos în rai, cugetând la ce i se spusese. Cum putea o biată păsărică să-și facă rost de pene roșii?

Un singur gând îi veni în minte, și anume să-și încropească un cuib într-un mărăciniș. Și-l făcu înăuntru, unde spinii măceșilor erau foarte deși. Ca și cum aștepta ca o petală de trandafir să i se lipească de gâtulej și să-i coloreze penele.

*

Trecură o groază de ani din ziua aceea, care fusese cea mai veselă zi a pământului. De atunci, și animalele, și oamenii plecaseră din rai și se răspândiseră prin lume. Oamenii făcuseră mulți pași înainte, învățaseră să lucreze ogoarele, să cutreiere mările, își făcuseră haine și podoabe, învățaseră de mult chiar să-și ridice temple mărețe și orașe impunătoare, precum Teba, Roma și Ierusalimul.

Și veni încă o zi pe care istoria pământului avea să și-o amintească timp îndelungat, și în dimineața

acelei zile un mărăcinar cu gât roșu ședea pe un delușor sterp din afara zidurilor Ierusalimului și le cânta puilor lui, care se odihneau în micul lor cuib dintr-un mărăciniș mai scund.

Mărăcinarul cu gât roșu le povestea puilor despre minunăția Facerii și despre cum au fost date numele, așa cum se întâmplase, la începutul începutului, cu mărăcinarul care auzise vorbele Tatălui și ieșise din mâinile lui.

— Și iacătă, își încheie el povestirea, a trecut atâta amar de vreme de la zilele Facerii, s-au deschis atâția boboci de trandafiri, au ieșit atâția pui de pasăre din oulețele lor, că nimeni nu-i în stare să-i mai numere, dar mărăcinarul cu gât roșu tot cenușiu a rămas. N-a izbutit încă să-și merite penele roșii.

Puișorii își deschiseră pliscurile cât putură ei de larg și întrebă dacă străbunii lor n-au căutat să făptuiască ceva măreț, ca să fie demni de neprețuita vopsea roșie.

— Am făcut tot ce ne-a stat în putință, spuse micul mărăcinar, dar am dat cu toții greș. Când primul mărăcinar cu gât roșu a întâlnit odată o altă pasăre aidoma lui și s-a îndrăgostit năprasnic de ea, a început să simtă că-i ia foc pieptul, și atunci a crezut că a priceput. „Ah“, s-a gândit el atunci, „Tatăl nostru vrea să vadă că iubesc atât de tare, încât jăraticul iubirii pe care-l port în inimă îmi va înroși penele“. Dar n-a fost așa, nici pentru el, nici pentru cei de după el, și tot așa vi se va întâmpla și vouă.

Puii ciripiră îndurerati și începură deja să sufere că vopseaua roșie nu le va împodobi niciodată pufuleții penelor de la gât.

— Ne-am pus speranța și în cântec, mai spuse mărăcinarul cu glas tăragănat. Și primul mărăcinar cu gât roșu s-a apucat să cânte cu atâta patimă, că iar a cutezat să nădăjduiască. „Ah“, s-a gândit el atunci, „focul ăsta al cântului, care-mi este cuibărit în suflet, are să-mi vopsească în roșu penele gâtului“. Dar n-a fost așa, nici pentru el, nici pentru cei de după el, și tot așa vi se va întâmpla și vouă.

Și din nou se auzi ciripitul plin de tristețe din găt-lejurile încă pe jumătate dezgolate ale puilor.

— Ne-am mai pus speranța și în bărbăția și dârzenia noastră, spuse mărăcinarul. Primul mărăcinar cu gât roșu s-a luat la trântă cu alte păsări, și pieptul îi era înflăcărat de dorul luptei. „Ah“, s-a gândit el atunci, „pofta de luptă care-mi arde-n inimă îmi va înroși penele“. Dar n-a fost așa, nici pentru el, nici pentru cei de după el, și tot așa vi se va întâmpla și vouă.

Când curajoșii puișori piuiră că ei vor încerca totuși să capete mult doritul dar, părintele mărăcinar le răspunse îndurerat că ar fi peste putință. Cum să mai spere, când atâția strămoși însemnați nu izbutiseră? Ce-ar putea face ei mai mult decât să iubească, să cânte și să se războiască?

Ce-ar putea...

Pasărea se opri la mijlocul frazei când văzu că pe una din porțile Ierusalimului tocmai intrau foarte

mulți oameni, îndreptându-se cu toții spre colina unde-și făcuse ea cuibul.

Veneau călăreți pe cai falnici, cavaleri cu sulite lungi, ajutoare de călai, cu piroane și ciocane, un convoi de preoți și judecători înaintând plini de demnitate, femei plângând și, mai ales, o puzderie de oameni care alergau fără noimă încolo și-ncoace, o mulțime înfiorătoare de vagabonzi care urlau neîncetat.

Micuța pasăre cenușie ședea tremurând pe marginea cuibului. Îi era groază în fiecare clipă că mulțimea va călca în picioare măracinișul și-i va omori puișorii.

— Aveți grijă! le strigă micuților fără apărare. Stați ghemuiți unul lângă altul și nu scoateți un sunet! Vedeti că vine un cal drept peste noi! Și-acum vine un soldat care poartă sandale cu ținte de fier. Iar acum dă năvală tot puhoiul ăsta cumplit!

Deodată, măracinarul cu gât roșu își încetă strigătele de alarmă, se liniști și rămase mut. Aproape că uitase de primejdia care-l păștea.

Sări jos în cuib și-și întinse aripile peste puișorii lui.

— Nu se poate, asta-i ceva înfiorător, spuse pasărea. Nu vreau să vedeți una ca asta. Trei nelegiuiri pe care-i duc la răstignit.

Și își potrivea aripile, ca puii să nu poată vedea nimic. Auziră doar bătăi răsunătoare de ciocan, strigăte și vaiete și zbieretele sălbatice ale mulțimii.

Mărăcinarul cu gât roșu urmărea ce se întâmplă și ochii i se măriseră de groază. Nu-și putea lua privirea de la cei trei nefericiți.

— Ce cruzi sunt oamenii! zise după câteva clipe. Nu le e de-ajuns să-i vadă pe nenorociții ăștia bătuti în cuie pe cruce. Unuia i-au așezat pe cap și o coroană de spini. Și văd că spinii i-au zdrelit fruntea, și-i curge sânge. Și bărbatul ăsta e așa de frumos și privește în jur cu ochi așa de blânzi, că orice om ar trebui să-l iubească. Mă uit la el cum suferă și parcă simt că un vârf de săgeată îmi străpunge inima.

Mila mărăcinarului pentru cel ce purta coroana de spini era tot mai mare.

„Dacă aș fi fratele meu, vulturul“, își zise, „i-aș smulge cuiele din mâini, și cu ghearele mele puternice i-aș goni pe toți ăștia care-l chinuiesc“.

Vedea cum sângele picura pe fruntea răstignitului și nu mai putu să stea nemișcat în cuib.

„Așa mic și slab cum sunt, poate izbutesc să fac ceva pentru acest biet om în suferință“, se gândi pasărea. Ieși din cuib, se înalță în aer și zbură în cercuri largi de jur împrejurul răstignitului.

Se învârti de câteva ori, dar nu îndrăzni să se apropie, fiindcă era o pasăre micuță, care niciodată nu cutezase să se apropie de un om. Dar încetul cu încetul prinse curaj, zbură spre răstignit și-i scoase cu ciocul un spin care-i străpunsese fruntea.

Și când trase spinul, o picătură din sângele răstignitului căzu pe gâtul mărăcinarului. Picătura de

sânge i se prelinse apoi, vopsindu-i toate penele fine de la gât.

Răstignitul își desfăcu buzele și-i șopti:

— Datorită milosteniei tale ai câștigat ceea ce neamul tău și-a dorit încă de la facerea lumii.

De îndată ce pasărea se întoarse în cuib, puii strigară:

— Ai gâtul roșu, penele gâtului sunt mai roșii ca trandafirii!

— Nu-i decât o picătură de sânge de pe fruntea acelui biet om, zise pasărea. O să dispară de îndată ce-am să mă scald în pârâiaș sau într-un izvor cu apă limpede.

Dar oricât se îmbăie micuța pasăre, culoarea roșie de la gât nu mai ieșea, și când puișorii se făcură mari, acel roșu ca sângele al penelor de la gât lucea și pe ei, așa cum lucesc penele oricărui măcăcinar cu gât roșu până în ziua de azi.

Cuprins

<i>Notă asupra ediției</i>	/ 5
Cartea de Crăciun	/ 7
Fuga în Egipt	/ 17
Dumnezeu și Sfântul Petru	/ 27
Prințesa din Babilon	/ 43
Cursa de șoareci	/ 51
Noaptea sfântă	/ 69
Viziunea împăratului	/ 83
La Nazaret	/ 95
Craniul	/ 103
Pacea Domnului	/ 119
Dimineața de Crăciun	/ 139
Cele șapte păcate de moarte	/ 149
Fântâna Magilor	/ 161
Mărăcinarul cu gât roșu	/ 175

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

Selma Lagerl f a fost prima femeie care a primit
Premiul Nobel pentru Literatură,  n 1909.

„Nimeni  n Europa nu poate spune pove ti atât de frumos ca ea.”
Hermann Hesse

Povestirile Selmei Lagerl f sunt citite
 i recitate, în perioada Crăciunului,
pretutindeni în lume:
amintiri din copilărie, când bunica
 i spunea pove ti la gura sobei,  nt mpl ri
din viața oamenilor de rând  i legende
despre Isus, mituri nordice, istorioare
adunate din misteriosul Orient.

Cu un talent narativ  negalabil, autoarea
transmite astfel cititorilor de toate v rstele
un mesaj al iubirii, un îndemn la modestie,
bunătate  i înţelegere. Lucruri care  in
de cald în seri reci  i a căror lumină
străbate, chiar după ce închizi cartea,
lungile nopţi de iarnă.

ISBN 978-973-50-3328-6

1 329735 033288